Drumul Crucii

preot Nicodim Măndiță (1889-1975)

Se tipăreşte cu binecuvântarea Preasfinţitului Justinian,

Episcopul Maramureşului şi Sătmarului

Editura Egumenița, 2010

SĂ NU UITĂM DE SFINȚII NOI MUCENICI MĂRTURISITORI AI ÎNCHISORILOR COMUNISTE ROMÂNE

Descarcă PDF: https://archive.org/details/DrumulCrucii-NicodimMandita1889-1975

CUPRINS

Cuvânt înainte

Justinian

Episcopul Maramureşului şi Sătmarului

Sfânt şi dumnezeiesc lucru a săvârşit cuviosul Nicodim Măndiţă care, pe înţelesul tuturor, a răspândit în scris cuvântul lui Dumnezeu în sufletul poporului binecredincios din țara noastră. Pentru lucrarea sa duhovnicească, pentru dragostea lui fierbinte faţă de sfânta Ortodoxie, este vrednic să fie aşezat în rândul sfinţilor pe care Iisus Hristos, prin Duhul Sfânt, i-a ales din sânul poporului român şi i-a încununat cu nemurirea.

Iisus Hristos pe drumul Crucii - De la judecată la mormânt

„Cel ce voieşte să vină după Mine, să se lepede de sine, să-şi ia crucea sa şi să-Mi urmeze Mie (Matei 16, 24; Marcu 8, 34; 10, 27; Luca 9, 23). Cel ce nu-şi ia crucea sa şi nu vine după Mine, nu este vrednic de Mine” (Matei 10, 38; Luca 14, 27).

Prețul timpului

„Fiul meu, foloseşte bine timpul!”

Timpul, ca şi viaţa, sunt daruri de la Dumnezeu, care au o importanţă covârşitoare pentru om. Şi păgânii cunoşteau valoarea timpului.

Seneca spunea că „timpul nu se poate preţui”. Dar cei care au cunoscut bine valoarea timpului au fost sfinţii. Timpul este preţios ca şi Dumnezeu Însuşi, pentru că un timp bine întrebuinţat de către om, îl poate dobândi pe Dumnezeu. Timpul este o comoară a vieţii pământeşti de care depinde veşnicia omului: rai sau iad, fericire sau nefericire.

Ce n-ar da osândiţii iadului, dacă ar fi posibil, pentru câteva zile sau ceasuri de trăit pe pământ, pentru că ar trăi după poruncile lui Dumnezeu şi s-ar mântui; cei din rai, dacă ar fi posibil să mai trăiască cât de puţin pe pământ, ar trăi o viaţă şi mai curată, şi mai plăcută lui Dumnezeu pentru a putea dobândi o fericire mai mare decât aceea pe care o au acum.

Iar tu, omule, cu ce-ţi petreci vremea? Ţi-ai petrecut până acum vremea după voia lui Dumnezeu? Gândeşte-te că vremea viitoare nu-i în puterea ta, ci în puterea lui Dumnezeu. Numai prezentul este al tău, deci foloseşte-l cum trebuie, făcând numai voia lui Dumnezeu, adică făcând numai bine. Pentru ce să-ţi pui nădejdea în viitor, când tu nu

poţi stăpâni nici timpul de mâine? Astăzi eşti sigur că trăieşti, azi este timpul tău, mâine numai Dumnezeu ştie.

Nu uita că de viaţa aceasta scurtă şi vremelnică, de felul cum vei întrebuinţa timpul ei, depinde viaţa cealaltă, fără de sfârşit. Nu amâna nici o zi. Pregăteşte-ţi bine veşnicia, printr-o viaţă trăită după cuvântul lui Dumnezeu. Nu sacrifica eternitatea pentru vremelnicie, ci foloseşte bine vremelnicia, pentru a dobândi fericirea cea veşnică.

Nu este nimic atât de preţios ca timpul şi, totuşi, nimic în lume nu este preţuit atât de puţin ca timpul. Pe bună dreptate spunea un sfânt că trec zilele mântuirii şi mulţi nu gândesc că e pierdută pentru ei ziua, care niciodată nu se va mai întoarce. Unii îşi pierd timpul stând, fără să lucreze nimic; alţii îşi pierd timpul jucând jocuri de noroc; alţii fumând, bând, clevetind, minţind, etc.

Întrebi pe câte cineva ce mai face şi-ţi răspunde simplu că „pierde timpul" sau că „omoară vremea" şi, într-adevăr, pentru mulţi vremea este omorâtă.

O, tu, timp dispreţuit, tu vei fi bunul cel mai căutat, după care vor ofta fiii lumii în ceasul morţii. Atunci vor dori aceştia încă un an, o lună sau o zi, dar nu li se va da, căci vor auzi cuvintele, cutremurându-se: „Acum nu mai este vreme, timpul tău a trecut. Averi, onoruri şi plăceri ar da orice om atunci, pentru o oră de viaţă. Însă ora nu i se va da. Iată pentru ce ne îndeamnă Scriptura: „Adu-ţi aminte de Ziditorul tău... înainte ca să vină zilele de restrişte" (Ecclesiastul 12, 1).

Ce trist este pentru un călător când, după ce a înnoptat, bagă de seamă că s-a rătăcit şi nu se mai poate orienta, pentru a afla drumul cel bun. De aceeaşi amărăciune va fi cuprins la moarte şi acela care a trăit o viaţă destul de lungă, dar timpul nu l-a folosit pentru Dumnezeu. Sf. Evanghelist Ioan ne spune că va veni noaptea, când nimeni nu mai poate să lucreze (Ioan 9, 4).

Atunci noaptea va fi pentru ei o noapte în care nu vor mai putea lucra pentru veşnicie nimic. Atunci conştiinţa lor va suspina, zicând: „O, timp şi viaţă pierdute! Pentru

ce n-am vrut să ascult cuvântul lui Dumnezeu şi nu m-am dus la Biserica Lui?! Pentru ce am fost atât de nesimţitor cu aceste lucruri atât de scumpe?!".

Dar prea târziu; candela vieţii se stinge şi sufletul păşeşte pragul veşniciei. „Umblaţi cât aveţi Lumina, ca să nu vă apuce întunericul. Căci cel ce umblă în întuneric, nu ştie unde merge" (Ioan 12, 35).

Noi trebuie să umblăm ACUM pe calea Domnului, până când avem lumină, căci lumina dispare la ceasul morţii. Atunci nu mai este vreme de pregătire, ci trebuie să fii pregătit. O, Doamne, cât se frământă omul pentru treburile lui pământeşti şi cât aleargă, cât timp pierde, câţi bani cheltuieşte, dar pentru lucrul cel mai însemnat pentru el - fericirea veşnică - prea puţin se osteneşte, sau chiar deloc. Unii spun că se vor ocupa şi de aceasta, dar nu acum la tinereţe, ci când vor avea timp mai mult. Dar să nu uităm că Mântuitorul a blestemat pomul pe care l-a găsit fără fructe, deşi atunci nu era încă vremea roadelor lui. Prin aceasta, Domnul Hristos ne învaţă că omul în tot timpul - deci şi în tinereţe - trebuie să dea roadele sale - adică faptele bune - căci altfel va fi blestemat să nu mai dea roade niciodată.

Dacă omul îşi neglijează mântuirea lui, nu tot aşa se întâmplă şi cu vrăjmaşul diavol, care nu pierde nici o clipă ca să-l ispitească, să-l atragă în cursă şi să-l nimicească.

Alţi oameni zic: n-am nevoie să mă ocup de mântuirea mea, căci o dobândesc fără să mă ostenesc pentru ea, căci eu nu fac nici un rău. Eşti sigur, omule, că eşti fără de păcat? Că nu greşeşti? Şi chiar dacă nu păcătuieşti, crezi că vei moşteni viaţa veşnică? Nu-i suficient să te opreşti de la rău, ci trebuie să faci binele. Lucrătorii despre care se vorbeşte în Evanghelia de la Matei (20, 6) că n-au făcut nici un rău, ci numai pierdeau vremea, au fost mustraţi de stăpânul viei prin cuvintele: „De ce aţi stat aici toată ziua fără lucru?".

La vremea judecăţii, Iisus Hristos va cere socoteală pentru orice cuvânt, faptă sau gând nefolositor. Toată vremea care nu a fost întrebuințată după voia lui Dumnezeu, a fost o vreme pierdută.

În viaţa sfinţilor n-a existat pentru fapta cea bună cuvântul „mâine”, ci „azi” - „Astăzi de veţi auzi glasul lui Dumnezeu, să nu vă învârtoşaţi inimile voastre” (Psalmul 94, 8).

Astăzi te îndeamnă Dumnezeu să faci bine, ascultă-L, căci mâine poate nu mai ai vreme, sau nu vei mai avea prilejul să auzi cuvântul Său. Şi dacă din neştiinţă sau din rea voinţă ai întrebuinţat timpul până acum departe de Dumnezeu, grăbeşte-te şi-l răscumpără prin respectarea poruncilor dumnezeieşti şi prin facerea de bine, după cuvântul Scripturii, care zice: „Răscumpărând vremea, căci zilele sunt rele” (Efesenieni 5, 16). Ce poţi face astăzi, nu lăsa pe mâine; pentru că ziua de azi va fi pierdută pentru tine şi nu se va mai întoarce niciodată. Dumnezeu te cheamă; ascultă glasul Lui şi vei fi fericit.

Însemnătatea mântuirii

„Vă îndemn, fraţilor, să prisosiţi mai mult” (1 Tesaloniceni 4, 10)

Mântuirea veşnică este desigur lucrul cel mai însemnat pentru noi, însă tocmai ea este mai nebăgată în seamă de către oameni. Oamenii îşi dau toată silinţa, folosesc toate mijloacele, uneori uită de foame şi de somn, numai ca să câştige cine ştie ce lucru vremelnic. Dar pentru dobândirea fericirii veşnice nu fac mai nimic sau, mai degrabă spus, fac totul ca s-o piardă. Cea mai mare parte a oamenilor, ca să nu mai zic a creştinilor, trăieşte ca şi când moartea, judecata, iadul, raiul, veşnicia n-ar fi adevăruri de credinţă, ci poveşti pentru adormit copiii.

Este de mirare că oamenii se ruşinează dacă în lucrurile lumeşti sunt numiţi neglijenţi, dar nu se ruşinează dacă sunt delăsători cu mântuirea lor. Se zbat oamenii aprig pentru cele vremelnice, dar puţin se ostenesc pentru cele nepieritoare, veşnice.

Să ne convingem, deci, că grija pentru mântuirea veşnică este pentru noi problema cea mai de preţ: este unică, este ireversibilă sau ireparabilă.

Este lucrul cel mai de preţ pentru că este vorba de suflet, pe care dacă-l pierdem, am pierdut totul. Noi trebuie să preţuim sufletul mai mult decât toate bunurile lumii acesteia; şi ca să înţelegem mai deplin aceasta este suficient să ne gândim numai la faptul că Dumnezeu a dat morţii pe unicul Său Fiu, ca să mântuiască sufletele noastre. Are mare dreptate Fericitul Augustin când afirmă că „Răscumpărarea oamenilor s-a ridicat la un preţ atât de mare, încât se pare că omul preţuieşte cât Însuşi Dumnezeu”. De aceea spune Iisus Hristos: „Ce va da omul pentru sufletul său?” (Matei 16, 26).

Cu toate că sufletul este nemuritor, totuşi atâţia oameni îşi dau sufletele pierzării pentru plăcerile ticăloase ale acestei lumi. Cum se poate - se întreba cineva - că mai toţi creştinii cred în Judecată, în iad şi în veşnicie şi, totuşi, trăiesc fără a se teme de ele?!

Problema mântuirii veşnice nu este numai cea mai de preţ, ci este şi unica ce-o avem în viaţa aceasta. Iată ce-i spune Mântuitorul Martei: „Marto, Marto, pentru multe te îngrijeşti şi te sileşti, dar un lucru trebuie”. Adică tot ce faci trebuie să faci pentru mântuirea sufletului. Căci în altă parte Domnul spune: „Ce-i va folosi omului dacă va câştiga lumea întreagă, iar sufletul său îl va pierde?” (Matei 16, 26).

Dacă te vei mântui, iubite creştine, nu-ţi va mai păsa că pe această lume ai fost sărac, sau necăjit, dispreţuit sau batjocorit. Dar dacă vei pierde împărăţia lui Dumnezeu, dacă vei fi osândit în iad, ce folos vei avea că ai fost bogat, onorat, dezmierdat în plăcerile lumii? Nu uita că oamenii lumeşti, oamenii trupeşti - adică cei ce se gândesc numai la plăcerile trupului şi ale lumii - se îngrijesc numai pentru timpul de faţă, iar viitorul care se cufundă în întreaga veşnicie este dat uitării.

Problema mântuirii este unică, deoarece avem un singur suflet. Un oarecare sfânt spunea că în lume există un singur bine şi un singur rău; unicul bine: mântuirea, unicul rău: osânda. Cine nu se cutremură şi nu se teme de osânda veşnică, acela nu se va mântui. Deci, ca să ne mântuim trebuie să ne ostenim, căci şi Scriptura spune: „Împărăţia cerurilor se ia prin stăruinţă şi cei ce se silesc pun mâna pe ea" (Matei 11, 12). Cu alte cuvinte, ocoleşte răul, stai cât mai departe de el şi fă necontenit binele şi vei avea Împărăţia Cerurilor. Mulţi vor să se mântuiască, dar fără osteneală, ceea ce nu este posibil. Gândeşte-te numai la aceste adevărate cuvinte şi dă-ţi singur răspunsul. Iată cuvintele la care eşti îndemnat să gândeşti: Duşmanul tău - diavolul - priveghează şi tu dormi?

Mântuirea sufletului este lucrul cel mai important pentru om, este unicul, dar este şi ireparabil sau ireversibil, adică odată pierdut, nu se mai poate îndrepta; sau odată nefăcut, nu se mai poate face. Nici o greşeală nu este mai mare, decât aceea de a nesocoti mântuirea.

Dacă cineva îşi pierde avuţia, şi-o poate câştiga din nou; dacă-şi pierde ocupaţia din care trăieşte, iarăşi poate ajunge la ea, sau la alta asemănătoare; dacă-şi pierde careva viaţa chiar, dacă câştigă mântuirea, totul e câştigat. Dar dacă-şi pierde cineva sufletul, este pierdut fără scăpare, pe vecie.

Cea mai mare pedeapsă şi chin pentru cei osândiţi e gândul că din vina lor şi-au pierdut sufletul şi s-au osândit pentru vecie. Unii nădăjduiesc că, chiar dacă păcătuiesc, Dumnezeu îi va ierta mai târziu când îşi vor cere iertare; dar aceasta nu-i nădejde, ci înşelăciune amarnică, căci Dumnezeu nu te va ierta, ci se va mânia, pedepsindu-te. Oare crezi, omule, că, după ce te-ai cufundat în mari şi multe păcate, vei mai avea putere să te ridici fără ajutorul lui Dumnezeu? Oare Îl vei mai auzi pe Dumnezeu atunci? Oare El te va mai striga?!

Deşertăciunea lumii

„Ce-i va folosi omului dacă va câştiga lumea întreagă, iar sufletul său îl va pierde?” (Matei 16, 26)

Un înţelept din vechime, numit Aristip, călătorind cu corabia pe mare, a suferit un naufragiu, pierzându-şi toată averea pe care o ducea cu el; el însă a scăpat cu viaţă la un ţărm îndepărtat. Datorită ştiinţei şi înţelepciunii lui, locuitorii acelui ţinut l-au primit foarte bine şi iau dat alte multe bunuri, în schimbul celor pierdute pe mare. De aceea, a scris mai târziu rudelor şi prietenilor de acasă, ca să înveţe din întâmplarea lui, ca lumea să alerge după bunuri din acelea care nu se pot pierde prin naufragiu.

Acelaşi lucru ni l-ar spune şi rudele şi prietenii noştri care au trecut spre veşnicie, dacă ar putea să se întoarcă din ei vreunul la viaţa pământească; şi anume să ne îngrijim de bunuri din acelea pe care nici moartea nu ni le poate răpi. Ziua morţii noastre se mai numeşte şi ziua pieirii, pentru că odată cu moartea noastră pier toate bunurile lumeşti pe care le-am agonisit şi nu le putem trece dincolo cu noi.

Iată de ce, pe drept cuvânt, sfântul Ambrozie ne zice că noi nu putem spune că bunurile pământeşti sunt ale noastre, fiindcă nu le putem duce cu noi dincolo; în cealaltă lume, nu putem duce cu noi decât virtuţile.

Chiar Domnul Iisus Hristos ne pune întrebarea cea mare zicându-ne: „Ce-i va folosi omului, dacă va câştiga lumea întreagă, iar sufletul său îl va pierde?”.

Promisiunile lumii acesteia nu se împlinesc şi, chiar dacă s-ar împlini, cât va dura fericirea oferită de ea? Poate să dureze mai mult decât viaţa ta? Apoi ce vei duce cu tine din tot ce ai agonisit, în lumea viitoare? Se află acolo vreun bogat care a reuşit să-şi ducă măcar un ban de aur?! Vreun conducător de popoare, care să fi trecut cu ceva din ţara lui?!

Solomon - marele înţelept al lumii vechi - după ce avusese cele mai mari bogăţii de pe vremea aceea şi gustase toate desfătările posibile, afirmă cu amărăciune un mare adevăr, zicând: „Deşertăciunea deşertăciunilor, toate sunt deşertăciuni”.

La auzul acestor cuvinte, mulţi care trăiau în păcate şi în tot felul de desfătări trecătoare şi-au schimbat viaţa, trăind în curăţenie trupească şi sufletească pentru a dobândi bunul cel mai de preţ al omului - fericirea cea netrecătoare în eternitate.

Bunurile trebuie cumpănite cu cumpăna cea dumnezeiască, nu cu aceea a acestei lumi, căci cântarul lumii este fals şi amăgitor. Zilele vieţii noastre trec şi zboară şi ce mai rămâne din bucuriile acestei lumi? Să întrebăm pe bogaţii, învăţaţii, conducătorii şi împăraţii care au trecut deja la cele veşnice, să-i întrebăm ce le-a mai rămas din măreţia şi bogăţia lor? Toţi vor răspunde: „Nimic, nimic!”

Despre oamenii cei mari ai lumii, care mor acum, abia se mai aude câtva timp vorbindu-se de ei, iar apoi se pierde şi amintirea lor. Şi apoi, dacă au ajuns nefericiţii în iad, se tânguie amarnic: „Ce ne-au adus nouă bogăţia, mărirea şi puterea? Toate au trecut ca umbra şi nu ne-a rămas altceva decât tânguire, chin şi disperare veşnică”.

E de mirare câţi oameni se ostenesc pentru a strânge averi, putere, slujbe înalte, lux, bani şi atâtea altele, care sunt atât de amăgitoare şi trecătoare, iar pentru sufletul cel nemuritor nu se ostenesc deloc, ci stau nepăsători.

O, Doamne, de ce oare cei mai mulţi oameni nu se gândesc la sufletul lor, în timpul vieţii, iar în ceasul morţii sunt cuprinşi de spaimă în faţa adevărului, zicându-şi: „Cât de amarnic am greşit, neglijând sufletul meu nemuritor! Mai bine mă chinuiam, numai să-mi salvez sufletul!”.

La ce folosesc asemenea dorinţe în ceasul morţii, dacă nu la sporirea chinurilor şi disperărilor aceluia care în viaţă nu a vrut să ştie de Dumnezeu? De aceea, nu trebuie să dăm nici o însemnătate acelor lucruri care se sfârşesc cu moartea; numai acela duce o viaţă cu adevărat fericită, care trăieşte în aşa fel încât nu se teme niciodată de moarte. Dacă vrem să cunoaştem adevăratul preţ al bunurilor lumii acesteia, să le

privim, să le judecăm ca de pe patul de moarte, şi atunci vom zice că onorurile, petrecerile, bogăţiile trec toate, au un sfârşit. Trebuie să fim foarte atenţi, ca să ne câştigăm fericirea atât pe pământ, cât şi în ceruri, prin comori care ne însoţesc dincolo de mormânt şi rămân nepieritoare.

Ce este viaţa noastră pământească, decât o dramă, care în curând se sfârşeşte? Chipul lumii trece uşor. Acum eşti stăpân pe multe bunuri pământeşti şi, peste puţin timp, altul ţi le va stăpâni în locul tău. „Vremea de restrişte aduce uitarea desfătărilor şi la sfârşitul omului se vor descoperi lucrurile lui!" (Cartea înţelepciunii lui Isus, fiul lui Sirah (Ecclesiasticul) 11, 29).

Ceasul cel trist al morţii te face să uiţi de toată strălucirea de care ai fost înconjurat, de toate rangurile şi desfătările lumii în care ai trăit.

În clipa în care o mare împărăteasă murea, un curtean, martor la ultimele clipe ale ei, s-a hotărât să slujească toată viaţa lui Dumnezeu, zicându-şi: „Aşadar, astfel se sfârşesc strălucirile şi domniile lumii acesteia?! Atunci, de azi încolo nu vreau să mai servesc unor astfel de domni, peste care este stăpână moartea, cu puterea ei, ci lui Dumnezeu, Care este Stăpânul vieţii şi al morţii".

Să ne străduim a trăi viaţa în aşa fel încât la moarte să nu ni se poată spune cuvintele nebunului din Evanghelie: „Nebune, în această noapte vor cere sufletul tău, iar cele ce ai strâns cui rămân? Aşa se întâmplă cu cel care-şi adună comori pentru sine însuşi, şi nu în Dumnezeu se îmbogăţeşte" (Luca 12, 20-21). Nu strângeţi bunuri pământeşti, ci îmbogăţiţi-vă în cele dumnezeieşti, cu virtuţi şi fapte bune, căci acestea sunt bunuri pe care le veţi duce cu voi în ceruri pentru viaţa cea veşnică. „Ci adunaţi-vă comori în cer, unde nici molia, nici rugina nu le mănâncă şi unde furii nu le sapă şi nu le fură" (Matei 6, 20).

Să fim, aşadar, cu mare grijă totdeauna pentru câştigarea celui mai mare tezaur al dragostei dumnezeieşti. Ce frumos spune Fericitul Augustin pentru toţi oamenii

din toate timpurile, ca învăţătură nepieritoare: „Ce are cel bogat, dacă nu are iubire? Ce-i lipseşte săracului, dacă are iubire?”.

De-ar avea cineva toate bunurile pământului, dar nu-L are pe Dumnezeu, acel om este cel mai sărac din lume, căci cu ce va trece el în veşnicie? Cu bogăţia pământească? Nu. Aceasta rămâne tot aici. Cel care nu are comori şi bogăţii pământeşti, dacă-L are pe Dumnezeu, are totul, căci bogăţia lui trece în viaţa cea veşnică, nu rămâne aici pe pământ. Şi cine oare Îl are pe Dumnezeu? Acela care-L iubeşte. Dar cine-L iubeşte pe Dumnezeu? Acela care face voia Lui, adică păzeşte poruncile lui Dumnezeu.

„Dumnezeu este iubire şi cel ce rămâne în iubire, rămâne în Dumnezeu şi Dumnezeu rămâne întru el” (1 Ioan 4, 16).

„Noi iubim pe Dumnezeu, pentru că El ne-a iubit cel dintâi. Dacă zice cineva: iubesc pe Dumnezeu, iar pe fratele său îl urăşte, mincinos este! Pentru că cel care nu iubeşte pe fratele său, pe care l-a văzut, pe Dumnezeu pe care nu L-a văzut, nu poate să-L iubească. Şi această poruncă avem de la El: cine iubeşte pe Dumnezeu să iubească şi pe fratele său” (1 Ioan 4, 19-21).

Iată bogăţia cu care trecem în viaţa de dincolo şi care rămâne nepieritoare: dragostea de Dumnezeu şi dragostea de aproapele.

Dă-ne, Doamne, putere ca să Te iubim pe Tine şi pe aproapele nostru, ca să ne învrednicim de fericirea cea veşnică în împărăţia Ta.

Viața aceasta este o călătorie spre veșnicie

„Şi va merge omul la locaşul său de veci” (Ecclesiastul 12, 5)

Aici pe pământ sunt mulţi care duc o viaţă plină de păcate, şi totuşi trăiesc înconjuraţi de toate bunătăţile şi se bucură de toate plăcerile lumeşti; şi iarăşi sunt atâţia oameni buni şi drepţi, care trăiesc în necazuri şi amărăciuni. Faptul acesta i-a condus chiar pe păgâni, cu ajutorul minţii sănătoase, la cunoştinţa adevărului că există Dumnezeu, Care este drept, şi că trebuie să existe şi o altă viaţă, în care cei răi sunt pedepsiţi, iar cei buni răsplătiţi.

Dar ceea ce cunoşteau păgânii numai din lumina minţii lor, noi, creştinii, o ştim prin credinţă, căci iată ce ne spune Cartea Sfântă: „Căci nu avem aici cetate stătătoare, ci o căutăm pe aceea ce va să fie” (Evrei 13, 14).

Lumea aceasta nu este patria noastră, ci pentru noi este numai un drum, o călătorie, după care în scurt timp vom trece în casa veşniciei, căci, aşa cum spune în alt loc Scriptura, „va merge omul la locaşul său de veci” (Ecclesiastul 12, 5).

Aşadar, casa în care locuieşti tu, iubite ascultător, nu-i casa ta pe vecie, ci este vremelnică; din ea în curând va trebui să te strămuţi, şi aceasta se va întâmpla când nici nu te gândeşti. Şi să ştii că, îndată ce vei muri, cei iubiţi ai tăi vor fi cei dintâi care îţi vor duce trupul din casă la mormânt, iar mormântul îţi va fi casa trupului tău, până în ziua Judecăţii, iar sufletul tău va merge în casa veşniciei, ori în cer ori în iad.

Ar fi nebun acel călător care şi-ar vinde toată moştenirea, ca să-şi cumpere o casă în ţară, prin care trece doar şi pe care o părăseşte după puţin timp. Deci cugetă - zice Fericitul Augustin - că eşti călător în lumea aceasta; nu te lăsa amăgit de ceea ce vezi, ci priveşte şi mergi mai departe şi caută de-ţi agoniseşte locuinţă acolo unde vei rămâne pentru totdeauna - în veşnicie.

Fericit acela care va dobândi mântuirea, căci acolo în cer nu vei mai dori nimic, căci te vei afla în locaşul sfinţilor, al Maicii Domnului şi al lui Iisus Hristos, fără a te mai teme de ceva. Pe scurt, te vei afla într-o fericire de negrăit. Şi această fericire va fi atât de desăvârşită, încât pentru întreaga veşnicie, pentru fiecare clipă va fi ca o fericire nouă.

Vai ţie, însă, dacă vei fi osândit! Vei fi aruncat în chinuri de nedescris, părăsit de toţi şi departe de Dumnezeu. Şi până când? O veşnicie. O mie de ani va fi ca o zi din viaţa aceasta pământească, căci zice Scriptura: „O mie de ani înaintea ochilor Tăi, Doamne, este ca ziua de ieri care a trecut" (Psalmi 89, 4).

Vrei să ştii ce casă vei avea în viaţa de veci? Ea va fi aceea pe care tu însuţi ţi-ai ales-o şi pregătit-o prin faptele tale.

Încotro se va duce sufletul după moarte, acolo va rămâne pentru totdeauna. Cale de mijloc nu este: sau în cer în fericire, sau în iad în chinuri. Încotro cade arborele când se taie? Cade într-acolo unde se înclină. Tu, iubite frate, te-ai gândit încotro eşti înclinat? Te-ai gândit ce fel de viaţă trăieşti? Este după placul lui Dumnezeu, sau după placul diavolului. Ai grijă să înclini mereu spre harul şi voia lui Dumnezeu, ocoleşte păcatele şi vei fi fericit. Pentru ca să te fereşti de păcate, trebuie să-ţi îndrepţi cugetul către gândul veşniciei pe care unii l-au numit „gândul cel mare". Acest gând i-a determinat pe mulţi să părăsească plăcerile trecătoare şi să se desfăteze de cele duhovniceşti, spirituale.

O femeie care trăia în păcate a fost trezită la realitate şi convertită de cuvintele: TOTDEAUNA şi NICIODATĂ.

Un episcop a dus o viaţă de sfânt, pentru că totdeauna îşi repeta în sinea lui cuvintele: „În acest moment stau la poarta veşniciei". Mulţi s-au ferit de rele şi păcate gândindu-se cât mai des la „VEŞNICIE".

Cineva a spus pe bună dreptate că cine crede în veşnicie şi totuşi nu duce o viaţă după poruncile lui Dumnezeu, acela trebuie închis în casa de nebuni.

„Şi va merge omul la locaşul său de veci” - ne zice profetul (Ecclesiastul) spre a arăta că fiecare merge în casa în care vrea să meargă; el nu va fi dus, ci va merge acolo după voia sa liberă. Este ştiut că Dumnezeu voieşte ca toţi să ne mântuim, ca toţi să fim fericiţi, dar El nu vrea să ne silească nici chiar la fericire. Înaintea omului este viaţa şi moartea. Ceea ce va alege el, i se va da. Dumnezeu ne-a arătat două căi: una care merge în rai şi alta care merge la iad.

Totuşi este un lucru de mirare că toţi păcătoşii doresc să fie fericiţi, să meargă în rai, dar ei se aruncă de bună voie în iad, căci zic: „Sper că voi reuşi să fiu fericit şi să mă mântuiesc”. Între creştini sunt atâţia nebuni care-şi omoară sufletul prin păcate, zicându-şi în acelaşi timp: „Mai târziu mă voi gândi la îndreptarea răului şi voi reuşi”. O, nefericită amăgire, care pe atâţia i-a dus la pierzare. Mai stai să cumpăneşti vremelnicia cu veşnicia? Nu-ţi dai seama, omule, cât de mare este diferenţa între una şi cealaltă. Nu te gândeşti că fericirea sau nefericirea veşnică este problema cea mai importantă a vieţii tale. Cum poţi să mergi către osândă şi chinuri, când poţi să-ţi alegi fericirea eternă?!

Când Thomas Morus a fost judecat la moarte de către regele Henric al 8-lea, iar soţia sa Luiza a încercat să-l înduplece de a se supune voinţei suveranului pământesc, el îi zice: „După cum vezi, draga mea Luiza, eu nu mai sunt tânăr; spune-mi, dar, cam câţi ani aş mai putea trăi?”. Şi ea i-a răspuns:

- Mai poţi trăi încă 20 de ani.

- Atunci tu eşti o negustoreasă tare nepricepută - îi zise Thomas Morus soţiei sale - pentru 20 de ani de viaţă să-mi pierd eu o veşnicie fericită şi să mă osândesc eu singur la o veşnicie plină de suferinţe?!

Omule, gândeşte-te că chiar dacă veşnicia ar fi probabilă, tot ar trebui să ne ostenim s-o dobândim, ca nu cumva să ne expunem primejdiei de-a cădea în nefericire; dar cu atât mai mult când ştim precis că este un adevăr de credinţă, că există; OMUL VA MERGE ÎN LOCAŞUL SĂU DE VECI.

Peste tot se vede că lipsa credinţei este cauza atâtor păcate şi atâţia oameni merg cu voia lor spre nefericire, spre osândă şi chin.

Prea puţini se gândesc la aceasta cât sunt în viaţă; cei mai mulţi se gândesc în apropierea ceasului morţii, dar atunci este prea târziu.

Calea a fost aleasă de tine, aşa cum ai voit. Nu se mai poate îndrepta nimic; soarta ţi-ai croit-o singur prin libertatea ta.

De aceea să ne trezim acum, în această clipă; să nu mai amânăm nici o clipă, căci mâine va fi prea târziu. Să ne întărim în credinţă zicându-ne în sinea noastră: „Cred în viaţa de veci". Cred că după viaţa aceasta va fi o altă viaţă, ce nu va avea sfârşit; şi având totdeauna această convingere, să mă străduiesc să dobândesc fericirea veşnică. Cum o voi dobândi? Prin osteneală, adică: ocolind totdeauna răul, făcând totdeauna binele, cercetând regulat Biserica lui Hristos de unde voi primi ajutor prin Sfintele Taine; sporind credinţa, întărind nădejdea şi trăind în dragostea de Dumnezeu şi de oameni.

Răutatea păcatului de moarte

„Hrănit-am feciori şi i-am crescut, dar ei s-au răzvrătit împotriva mea” (Isaia 1, 2)

Ce face omul care săvârşeşte un păcat de moarte? Îl răneşte pe Dumnezeu şi-L necinsteşte.

Mai întâi păcatul de moarte este o rană pe care o facem lui Dumnezeu. Gravitatea unei răni se măsoară după persoana care o suferă şi după persoana care o săvârşeşte. Cu cât persoana e mai importantă, cu atât gravitatea este mai mare. Cu atât este mai mare, cu cât ea - rana - se face lui Dumnezeu, Care este Împăratul împăraţilor şi Domnul Domnilor (Apocalipsa 17, 14). Profetul Isaia spune că toate creaturile - faţă de Dumnezeu - sunt atât de neînsemnate, încât par că nici n-ar exista (Isaia 40, 17). Cât este de mare şi nemărginit Dumnezeu şi cât de mic şi neputincios este omul!

Sfântul Toma spune: „Păcatul conţine o răutate nemărginită, pentru că nemărginită este şi Maiestatea dumnezeiască rănită”.

Dumnezeu pedepseşte păcatele de moarte prin chinurile înfricoşate ale iadului; dar oricât de cumplit le pedepseşte în iad, totuşi nu le pedepseşte aşa cum ar merita - adică Dumnezeu totdeauna pedepseşte păcatele mai puţin de cum ar merita. Toate creaturile ascultă de Dumnezeu Creatorul, numai omul când păcătuieşte nu se supune lui Dumnezeu. Prin faptele lui rele, omul zice: „Doamne, nu vreau să-Ţi slujesc Ție!”.

Domnul Dumnezeu porunceşte: „Nu te răzbuna!”.

Omul trufaş şi plin de răutate răspunde: „Ba vreau să mă răzbun!”.

- Nu te atinge de bunul altuia, zice Domnul.
- Ba mă ating, căci aşa vreau, zice omul.
- Lipseşte-te de această plăcere păcătoasă, strigă Domnul.
- Nu vreau să renunţ la ea, exclamă păcătosul.

Păcătosul răspunde lui Dumnezeu, ca şi Faraon lui Moise, când acesta îi spusese porunca lui Dumnezeu, ca să slobozească (elibereze) poporul Său: „Cine-I acela Domnul, ca să-I ascult glasul şi să dau drumul fiilor lui Israel? Nu-L cunosc pe Domnul (Ieşirea 5, 2). Aşa spune şi păcătosul: „Doamne, nu Te cunosc, vreau să fac ce-mi place!”. Şi omul, când săvârşeşte păcatul, îndrăzneşte să se declare duşmanul lui Dumnezeu, Dumnezeu Atotputernicul, Creatorul Cerului şi al pământului, care în orice clipă ar putea nimici întreaga lume!

Şi culmea, după ce păcătuieşte, omul vinovat mai are îndrăzneală să spună că păcatul pe care l-a lăcut nu e un rău aşa de mare, încât Dumnezeu să nu-l ierte. Dumnezeu este îndurat şi trebuie să-l ierte, deşi omul nu se gândeşte să-I ceară Domnului Dumnezeului său iertarea cuvenită.

Păcătosul nu numai că răneşte pe Dumnezeu, ci Îl şi necinsteşte (Romani 2, 23). Şi pentru ce face omul acestea? Fie pentru mândrie, fie pentru o plăcere deşartă, sau chiar numai pentru îndărătnicie. Când omul stă în cumpănă şi cântăreşte între harul lui Dumnezeu şi păcatul care-l ademeneşte şi alege păcatul, oare nu-L necinsteşte pe Dumnezeu? Iată cât de neînsemnat este Dumnezeu în ochii păcătosului, încât el Îl socoteşte pe Creatorul său mai neînsemnat decât o plăcere deşartă.

De fapt păcătosul Îl răneşte pe Dumnezeu prin fapta lui rea, dar în acelaşi timp el îşi alege ca dumnezeu, ca idol, păcatul. Dacă iubeşte plăcerea trecătoare, acea plăcere i-a devenit dumnezeul lui. Dacă iubeşte aurul, atunci bogăţia este idolul lui. Dacă-i place mândria, atunci mândria este dumnezeul lui şi aşa mai departe.

Când Ieroboam s-a pornit împotriva lui Dumnezeu, încercând să amăgească poporul la idolatrie, i-a aşezat în faţă idolii şi i-a spus „Iată dumnezeii tăi, Israele!” (3 Regi 12, 28).

Întocmai aşa face şi diavolul; îi aşază păcătosului înaintea ochilor o plăcere deşartă şi-i zice: „La ce bun Dumnezeu? Iată, ai în faţa ta plăcerea, care este dumnezeul

tău”. Şi păcătosul nu stă mult pe gânduri şi se-nchină plăcerii ca şi Dumnezeului Celui Atotputernic şi-L uită pe Domnul Dumnezeu Creatorul.

Cel care păcătuieşte, deşi ştie că Dumnezeu este Atotputernic şi pretutindeni, Îl necinsteşte prin păcatele lui, mâniindu-L, şi se mângâie cu gândul că Dumnezeu îl va ierta căci este bun. Uită însă păcătosul că Dumnezeu este bun şi milostiv, dar în acelaşi timp este şi drept şi răsplăteşte fiecăruia după faptele sale, iar cel ce nu s-a pocăit pentru faptele rele făcute în viaţă, când a venit ceasul morţii este prea târziu. Dumnezeu a aşteptat pocăinţa ca să-l ierte, dar, pentru că păcătosul nu i-a cerut iertare, după ceasul morţii urmează judecata. Vremea pocăinţei a trecut, acum a venit ceasul sau vremea judecăţii şi a răsplătirii.

Dacă un copil răneşte inima tatălui său prin neascultare, cu atât mai mult răneşte păcătosul pe Dumnezeu prin fapta lui rea, căci Dumnezeu Care ne iubeşte atât de mult, încât S-a jertfit pe Cruce pentru mântuirea omenirii, Se întristează de păcatele pe care le fac cei neascultători. Dumnezeu îl iubeşte pe om, iar omul Îl răneşte pe Dumnezeu prin faptele lui rele.

Dumnezeu vine în sufletul şi în inima celui Care-L iubeşte, căci zice Cartea Sfântă: „De Mă iubeşte cineva, atunci şi tatăl Meu îl va iubi pe el, şi vom veni la el şi sălaş în el vom face” (Ioan 14, 23).

O, Doamne, Tu Care le ştii pe toate, de ce nu pleci din inima omului care te alungă din inima sa prin păcatele lui?! Părăseşte-l, depărtează-te de la el, înainte de a-ţi face această nedreptate atât de mare!

- Nu, zice Domnul, nu Mă voi depărta de la el, până când el însuşi mă va alunga.

Aşadar, atunci când sufletul consimte la păcat, zice către Dumnezeu: „Doamne, pleacă de la mine. Nu Te vreau”. Iată cum „necredincioşii îi zic lui Dumnezeu: depărtează-Te de la noi” (Iov 21, 14). Şi, deşi aceasta n-o rostesc cu gura, totuşi ei o fac cu fapta. Păcătosul știe că Dumnezeu nu poate locui în inimă împreună cu păcatul; ştie

bine că, dacă păcătuieşte, Dumnezeu pleacă din inima lui; şi pe când Dumnezeu îl părăseşte, intră atunci în inima lui duhul cel rău, diavolul, şi-şi face locaş în inima lui.

Când se botează copilul, preotul - în numele lui Dumnezeu - porunceşte diavolului, zicând: „Te jur cu numele lui Dumnezeu... că Acela îţi porunceşte prin mine: teme-te, ieşi şi te depărtează de la zidirea aceasta şi să nu te întorci, nici să te ascunzi în el, nici să lucrezi împotriva lui. Ieşi şi te depărtează de la cel însemnat, nou ales ostaş al lui Hristos, Dumnezeul nostru. Ieşi şi te depărtează de la zidirea aceasta, cu toată puterea ta şi cu toţi slujitorii tăi” (Vezi lepădarea întâia de la Botez).

Şi, într-adevăr, în locul duhurilor necurate, se sălăşluieşte în noul botezat Duhul cel Sfânt, prin Sfântul Botez şi Sfânta Cuminecătură.

Dar când omul acceptă ispita diavolului şi săvârşeşte păcatul, atunci parcă ar vrea să spună: „Ieşi din mine, Doamne, ca să poată intra diavolul, căci mă simt mai bine cu el; el mă lasă să fac şi mă îndeamnă la orice doresc eu; vreau să fie liber, să fac orice”.

Omule! Pentru ce izgoneşti pe Hristos din sufletul tău?! Aşa răsplăteşti tu binele pe care ţi l-a dat Dumnezeu! Te uneşti cu vrăşmaşul lui Dumnezeu şi cu vrăşmaşul tău în acelaşi timp, ca să lupţi împotriva Creatorului tău?! O, dar eşti nebun în cugetarea şi fapta ta, căci tu singur îţi pregăteşti pieirea.

Cât mai ai timp pentru pocăinţă, cazi la picioarele Mântuitorului cerându-i iertare cu lacrimi fierbinţi şi El te va primi în braţele Sale părinteşti, pentru a-ţi dărui fericirea cea veşnică, pregătită celor Care-L iubesc pe Dânsul.

Îndurarea lui Dumnezeu

„Căci judecata este fără milă, pentru cel care n-a dovedit milă” (Iacov 2, 13)

Dumnezeu, Care este bunătate nemărginită, doreşte să ne facă şi pe noi părtaşi fericirii; de aceea El nu înclină spre a ne pedepsi, ci înclină mai mult spre îndurare. Pedeapsa, aşa cum spune proorocul Isaia, este ceva străin de Dumnezeu, căci Dumnezeu este IUBIRE.

Şi dacă, totuşi, Domnul ne pedepseşte în viaţa aceasta, o face numai pentru a ne cruţa în cealaltă. El îşi arată uneori mânia, pentru ca noi să ne trezim din amorţeală şi să urâm păcatul. Când trimite asupra noastră vreun necaz sau vreo durere, aceasta o face fiindcă ne iubeşte şi, în felul acesta, să ne ferească de pedeapsa veşnică.

Psalmistul David strigă: „Dumnezeule, ne-ai lepădat pe noi şi ne-ai dobândit; Te-ai mâniat şi Te-ai milostivit spre noi” (Psalmi 59, 1). Dat-ai celor ce se tem de Tine semn ca să fugă de la faţa arcului; ca să se izbăvească cei iubiţi ai Tăi” (Psalmi 59, 4-5).

Cine poate lăuda şi admira îndeajuns îndurarea cu care Dumnezeu aşteaptă, cheamă şi primeşte pe păcătoşii care se întorc la El?! Cu câtă îndelungă-răbdare aşteaptă Dumnezeu pocăinţa noastră! Iubite, cu câtă îndelungă-răbdare aşteaptă Dumnezeu pocăinţa noastră! Iubite frate creştine, când ai supărat pe Dumnezeu prin păcatele tale, El te putea pedepsi cu moartea, dar te-a aşteptat; şi, în loc să te pedepsească, ţi-a făcut bine; ţi-a păstrat viaţa şi s-a îngrijit de tine. El se face ca şi cum n-ar vedea păcatele tale, pentru ca tu să te întorci. Cartea Sfântă spune clar: „Tu, Doamne, treci cu vederea greşelile oamenilor, ca să se pocăiască” (??? 11, 24).

Dumnezeu suportă pe păcătos, numai ca să se îndrepte, ca astfel, iertându-l, să-l facă fericit. „Dar pentru ce atâta îndelungă-răbdare?! Pentru că Dumnezeu nu voieşte moartea păcătosului, ci să se întoarcă din calea lui şi să fie viu” (Iezechiel 33, 11).

Noi păcătuim şi Dumnezeu ne aşteaptă pocăința. Dar noi păcătuim mai departe şi nu băgăm de seamă la îndurarea lui Dumnezeu. Unii se obişnuiesc cu păcatul în aşa măsură, încât dorm luni şi ani de-a rândul în păcate. Noi ne simţim bine în păcate, alţii chiar se laudă cu păcatele lor şi Domnul rămâne mai departe binevoitor. Noi Te provocăm la mânie, Doamne, iar Tu ne chemi la îndurare. Parcă suntem în întrecere cu Dumnezeu; noi ne străduim să-L mâniem, ca să ne pedepsească, iar El nu încetează a ne chema, pentru a ne ierta.

O, Doamne, cât de mare, de îndelungată şi de nesfârşită este îndurarea Ta faţă de noi, păcătoşii! Iartă-ne, Doamne, şi ne mântuieşte!

Cu câtă milă cheamă Dumnezeu pe păcătos la pocăinţă! Când Adam, după căderea în păcat, s-a ascuns de la fața lui Dumnezeu, Domnul îl căuta, strigându-l: „Adame, unde eşti?” (Facerea 3, 9). Cuvintele acestea parcă sunt ale unui părinte care-şi caută fiul pierdut. Tot aşa face şi Dumnezeu cu tine, omul! Tu-L ocoleşti, iar El te caută mereu. Tu fugi de Dumnezeu şi El te cheamă, te strigă, prin chemări divine, prin mustrări de conştiinţă, prin preoţii Bisericii Sale, prin necazuri şi prin moartea rudelor sau prietenilor. Dar tu ai fost mereu surd la glasul lui Dumnezeu, cu toate că te-a chemat stăruitor şi în toate chipurile. Ai fi fost vrednic să nu te cheme şi să te strige, totuşi Dumnezeu cu îndelunga Lui răbdare te-a aşteptat ca să Te împaci cu El şi să te mântuiască.

Dar tu ai fugit mereu şi nu L-ai ascultat pe Dumnezeu. Omule, nu te mai amăgi! Opreşte-te şi împacă-te cu Creatorul tău. Numai El este Calea, Adevărul şi Viaţa. În afară de Dumnezeu, totul este deşertăciune, pulbere, vânt, amărăciune. Dumnezeu stă la uşa inimii tale şi bate, ca să-I deschizi (Apocalipsa 3, 20). Nu mai aştepta, căci poate este ultima dată când te cheamă. Deschide-I să intre la tine şi vei fi fericit!

Dumnezeu nu este ca omul cel ce se supără pentru nedreptăţile făcute şi nu mai voieşte să ierte pe cel ce i-a greşit. Dumnezeu nu numai că-l primeşte pe cel care L-a supărat prin păcatele lui, dacă se pocăieşte, ci-l cheamă necontenit pe cel ce a păcătuit,

pentru a-l primi şi a-l ierta. Dumnezeiasca Scriptură zice prin profetul Ieremia: „Întoarce-te la Mine şi te voi primi” (Ieremia 3, 7).

O, cu câtă iubire primeşte Dumnezeu pe un păcătos care se întoarce! Chiar aceasta a voit să ne arate Mântuitorul Hristos prin pilda cu oaia rătăcită pe care, aflând-o păstorul, o ridică pe umerii săi, bucurându-se; şi cheamă pe prietenii lui să ia parte la bucuria lui. „Bucuraţi-vă cu Mine căci am aflat oaia cea pierdută şi vă zic vouă că mare bucurie este în cer pentru un păcătos care se pocăieşte” (Luca 15, 3-10).

Şi cât de frumos ne înfăţişează această bucurie spirituală Domnul Hristos, în parabola fiului rătăcit. Tatăl, când vede pe fiul său rătăcit întorcându-se, aleargă înaintea lui, îl îmbrăţişează şi-l sărută, deşi acesta nu i-a spus încă nici un cuvânt.

Omul, oricât ar fi de păcătos, dacă se îndreaptă, întorcându-se către Dumnezeu, Stăpânul Cerului şi al Pământului îl iartă de toate păcatele lui, i le şterge, i le uită. Căci zice Domnul: „Și de vor fi păcatele voastre cum este cârmâzul, ca zăpada le voi albi, şi de vor fi ca purpura, ca lâna albă le voi face” (Isaia 1, 18), ca şi când ar voi să ne zică: „Veniţi, păcătoşilor, şi vă plângeţi păcatele înaintea Mea şi eu vi le voi ierta”.

Şi într-adevăr aşa este, căci Domnul ne spune prin glasul psalmistului David mângâietoarele cuvinte: „Inima înfrântă şi smerită Dumnezeu nu o va urgisi” (Psalmi 50, 18).

Dumnezeu chiar prin aceasta îşi arată mărirea Sa, fiind îndurător faţă de cei ce au păcătuit, iertându-i. Şi când îi iartă? Imediat. Domnul nu se poartă aşa cum ne purtăm noi oamenii cu El. Dumnezeu ne cheamă la El necontenit, iar noi nu vrem să-I auzim glasul. Ne facem că suntem surzi. Dar El, dacă Îl chemăm cu credinţă şi dragoste, ne aude, ne răspunde şi ne iartă. Nu aşteaptă de la noi decât să-L strigăm, să-I cerem iertare şi El îndată ne ascultă ruga, iertându-ne.

O, Doamne, cât de mare este îndurarea Ta faţă de noi, fiii Tăi!

Abuzul de îndurarea lui Dumnezeu

„Nu pricepi că bunătatea lui Dumnezeu te cheamă la pocăinţă?” (Romani 2, 4)

În parabola despre neghină ni se spune că într-o holdă alături de grâu a crescut şi neghină şi de aceea servitorii au întrebat pe stăpânul holdei zicând: „Voieşti să ne ducem s-o plivim?”. Domnul însă le-a răspuns: „Lăsaţi să crească împreună şi grâul şi neghina, până la seceriş, şi la vremea secerişului voi zice servitorilor Mei (secerătorilor): Pliviţi întâi neghina şi legaţi-o snopi ca s-o ardem, iar grâul adunaţi-l în hambarul Meu” (Matei 13, 30).

Această parabolă ne arată pe de o parte îndelunga răbdare a Domnului faţă de păcătoşi, iar pe de alta ne arată asprimea şi dreptatea faţă de cei încăpăţânaţi.

Fericitul Augustin mult adevăr ne spune când grăieşte că diavolul înşală pe om în două feluri: prin nădejde şi prin deznădejde, adică: diavolul îl încurajează pe om să facă păcatul pentru că, zice el, omul trebuie să nădăjduiască în îndurarea lui Dumnezeu. Fiind îndelung răbdător, Dumnezeu trebuie să-l ierte pe cel ce păcătuieşte. După ce a făcut omul păcatul, atunci diavolul îl împinge pe om la deznădejde spunându-i omului că Dumnezeu îl va pedepsi, fiind drept, şi omul nu mai are scăpare. Iată cât de viclean este satana.

Foarte greu vei afla pe vreun păcătos care să-şi piardă nădejdea de a se mântui şi cu ochii deschişi să se arunce în iad. Păcătoşii vor şi le place să păcătuiască, dar totodată îşi păstrează şi nădejdea în mântuirea lor. Ei păcătuiesc gândind că Dumnezeu, fiind milostiv, le va ierta păcatele, cândva când ei le vor mărturisi înaintea preotului. Dar din nefericire majoritatea păcătoşilor se înrăiesc din pricina păcatelor lor atât de mult, încât nu mai au puterea de a le mai mărturisi; cu toate că au momente de mustrare a cugetului, de revenire la viaţa cea curată, adevărată, ei rămân în mocirlă şi nu se mai pot

salva. Dimpotrivă, pe cei mai mulţi moartea îi surprinde fără a mai avea timp de îndreptare şi îşi pregătesc ei înşişi osânda de veci.

Este adevărat că Dumnezeu este îndelung-milostiv, dar în acelaşi timp El este drept. Păcătoşii se gândesc adesea la îndurarea şi milostivirea lui Dumnezeu, dar nu se gândesc aproape deloc la dreptatea Lui. A mai răbda pe acela care se foloseşte de îndurarea lui Dumnezeu pentru a-L răni prin păcatele lui, făcute împotriva aproapelui şi împotriva lui Dumnezeu, nu mai este îndurare, ci călcarea Dreptătii lui Dumnezeu. Îndurarea dumnezeiască se revarsă mai cu deosebire spre cei ce se tem de Domnul şi îndeplinesc poruncile Sale.

Sf. Ioan Gură de Aur spune pe bună dreptate: „Fii cu luare-aminte, omule, când satana, şi nu Dumnezeu, îţi promite îndurarea, ca să te îndemne să faci păcatul”. Iar Fericitul Augustin adaugă, zicând: „Vai de nădejdea deşartă a aceluia care păcătuieşte gândind că va fi iertat. Vai de acela pe care această speranţă nebună l-a dus la pierire. Vai de aceia care au folosit îndurarea lui Dumnezeu pentru a a-L necinsti prin păcatele lor”. Un sfânt părinte spune că pe Lucifer Dumnezeu l-a pedepsit atât de repede, pentru că s-a răsculat în nădejdea că Dumnezeu nu-l va pedepsi pentru păcatul lui.

Sfânta Scriptură ne arată că regele Manase, fiind păcătos, s-a întors către Dumnezeu, I-a cerut iertare şi Domnul l-a iertat. Atunci, fiul lui Manase, Amon, văzând că tatăl său a dobândit atât de uşor iertarea, s-a lăsat pradă unei vieţi păcătoase, trăind în desfrânare, nădăjduind că şi el va fi iertat de Dumnezeu, ca şi tatăl său; dar pentru Amon n-a mai fost îndurare. Dumnezeu nu se lasă batjocorit.

Aşadar să nu uităm că Dumnezeu rabdă, dar nu rabdă întotdeauna şi fără de sfârşit. El este bun, milostiv, îndelung răbdător dar şi drept. Dacă Dumnezeu ar răbda întotdeauna şi la infinit, oamenii ar păcătui şi nimeni nu s-ar mai mântui. Este o adevărată batjocură şi o rănire a lui Dumnezeu, când cineva păcătuieşte cu nădejdea că va ajunge în rai. Cartea Sfântă ne spune clar cuvântul lui Dumnezeu, care este pentru toţi oamenii din

toate timpurile şi anume că „Ceea ce va semăna omul, aceea va şi secera” (Galateni 6, 8). Adică: Cine seamănă (face) păcate, va secera (va dobândi) osânda iadului.

Pe scurt: Cine păcătuieşte în nădejdea că va fi iertat şi va dobândi fericirea veşnică, va avea parte de osânda veşnică. Mreaja cu care diavolul prinde pe cei mai mulţi oameni şi chiar pe creştinii care vor fi osândiţi la pedepsele iadului, este mreaja amăgirii cu îndemnul acesta: Păcătuiţi fără grijă şi fără teamă căci Dumnezeu vă va ierta şi veţi fi fericiţi ca şi cei care nu păcătuiesc. Dar Dumnezeu nu Se lasă batjocorit şi pedeapsa vine peste acela care nesocoteşte Dreptatea lui Dumnezeu.

După cum un părinte îşi pedepseşte copilul care nu-i face voia, ştiindu-l pe tatăl său bun, tot astfel şi Dumnezeu pedepseşte pe acela care face păcate, gândind că Dumnezeu este îndurător, bun şi milostiv.

Va zice cineva: până acum Dumnezeu mi-a arătat atâta îndurare, încât pot spera că şi în viitor va fi cu mine tot atât de milostiv. Dar să-şi zică şi aceasta: Oare dacă Dumnezeu s-a arătat atât de îndurător cu mine până acum, oare va fi şi de acum înainte tot aşa? Sunt eu vrednic de îndurarea Lui sau sunt nevrednic? Bunătatea Lui m-a răbdat atâta vreme, nu ca să continui viaţa mea păcătoasă, ci ca să mă îndrept. Să-I cer iertare Domnului şi să duc de acum încolo o viaţă plăcută Lui.

Celui care se gândeşte numai la îndurarea dumnezeiască şi nu vrea să pună capăt vieţii lui păcătoase, aceluia îi va pune capăt Dumnezeu, când nici nu va gândi. Dumnezeu aşteaptă, dar, când vine vremea de a face dreptate, atunci El nu mai amână, ci pedepseşte. Dacă Dumnezeu vede că timpul pe care i-l dă omului spre a-şi plânge păcatele şi a se îndrepta nu-l întrebuinţează astfel, ci spre a continua şi a înmulţi păcatele, atunci Domnul îl judecă şi-i dă pedepse pe care omul însuşi şi le-a pregătit de bună voie.

Cu cât Dumnezeu a aşteptat mai mult timp pe păcătos, cu cât s-a arătat mai milostiv faţă de el, cu atât va fi şi pedeapsa mai aspră, cu atât îl va părăsi şi Dumnezeu mai degrabă. Şi cum părăseşte Dumnezeu pe păcătos? Fie că trimite asupra lui moarte şi-l lasă să piară în păcat, fie că îl lipseşte de ajutorul Său, de harul Său şi omul păcătos cu

puterile lui slabe nu se mai poate mântui, chiar dacă ar dori mântuirea, întunecarea minţii, împietrirea inimii, obişnuinţa de a păcătui mai departe îi va face mântuirea cu neputinţă de realizat.

Iată cuvântul Domnului care se află scris în Cartea Sfântă: „Acum vă voi face să ştiţi cum mă voi purta cu via Mea; strica-voi gardul ei şi ea va fi pustiită, voi dărâma zidul ei şi ea va fi călcată în picioare. Da, o voi distruge" (Isaia 5, 5).

Oare ce înseamnă aceea că Domnul strică gardul viei şi ea va rămâne pustiită? Însemnează că Domnul Dumnezeu a părăsit-o. Aşa face Părintele nostru Cel Ceresc, când părăseşte un suflet. Îi ia acestuia împrejmuirea, gardul temerii de Dumnezeu, a mustrării de conştiinţă, îl lasă în întuneric şi dă intrare liberă în acest loc la monştrii păcatelor. De acum încolo păcătosul va dispreţul harul dumnezeiesc, raiul, dragostea de bine şi numele de fiu al Bisericii şi nu-i va mai păsa de osânda veşnică a sufletului său.

Dumnezeu îl va lăsa chiar nepedepsit în viaţa aceasta, spre mirarea multora, pentru a-şi primi pedeapsa meritată dincolo, prin chinuri veşnice. Cea mai mare pedeapsă este atunci când Dumnezeu îl lasă pe păcătos în păcatele lui, încât ţi se pare că nu-i mai cere nici o socoteală şi-i merge totul din plin, din bine pământesc în mai bine. Aceasta este semnul cel mai sigur că Dumnezeu îi pregăteşte dincolo urgia dreptăţii Sale, osânda veşnică ca plată a fărădelegilor făcute în viaţa pământească.

Nici o pedeapsă nu este aşa de mare, ca pedeapsa păcatului prin păcat; pedeapsă groaznică este aceea când Dumnezeu lasă pe păcătos să îngrămădească păcate peste păcate, căci astfel se şterge numele lui din cartea vieţii şi-l aşteaptă nefericirea, osânda şi chinurile veşnice.

Cunoscând cu toţii că plata păcatului este moartea şi osânda veşnică, să-L rugăm pe Bunul Dumnezeu ca să ne dea putere prin harul Său de a fugi de păcat şi de a face binele pentru a fi înscrise şi numele noastre în Cartea Vieţii.

Să privim la noi înşine. Dacă duşmanul nostru - diavolul - ne ispiteşte din nou să păcătuim, suntem liberi să păcătuim dacă vrem să fim pedepsiţi cu chinurile veşnice. Dar să nu mai credem că vom mai putea ajunge la mântuirea noastră. Când ne-am hotărât să păcătuim, ne putem socoti deja osândiţi, căci noi înşine ne pregătim osânda.

Poate cineva se va întreba: „Unde-i oare îndurarea cea multă a lui Dumnezeu?!”. O, nefericitule, tu nu vrei să vezi nici o îndurare în faptul că Dumnezeu, pe lângă toată mulţimea faptelor tale cele rele, te-a răbdat atâta vreme pe pământ?! Ba mai mult. Dumnezeu nu numai că te-a răbdat îndelung, ci de nenumărate ori te-a chemat la El la Biserica Lui cea sfântă, să-I ceri iertare prin sfânta spovedanie, să te împaci cu El şi să faci fapte bune spre mântuirea ta. El te cheamă adesea prin glasul Evangheliei Lui, prin glasul slujitorilor Săi şi tu te prefaci că nu auzi, şi Îi întorci spatele?! Nu ştii oare că orice pom care nu face roade se taie şi se aruncă în foc?

Nu te gândi, omule, numai la îndurarea lui Dumnezeu, ci şi la dreptatea Lui, care va răsplăti fiecăruia după faptele sale. Nu mai amâna; de acum înainte, chiar dacă ai greşit, opreşte-te, cere-I iertare lui Dumnezeu şi roagă-L să te sprijine cu harul Său; El te va ajuta, vei învinge răul şi făcând binele vei primi răsplata meritată, fericirea în Împărăţia Cerurilor.

Despre numărul păcatelor

„Din pricină că hotărârea pentru pedepsirea răutăţii nu este îndeplinită de îndată, pentru aceasta se umple de răutate inima oamenilor ca să facă rău” (Ecclesiastul 8, 11)

Dacă Dumnezeu va pedepsi de îndată pe oricine păcătuieşte, desigur că atunci nu s-ar vedea atâta necinstire a lui Dumnezeu, cum se întâmplă în vremea noastră; dar fiindcă Domnul nu pedepseşte numaidecât, ci amână pedepsirea, din această cauză păcătoşii prind curaj şi păcătuiesc mai departe.

Trebuie, încă, să ştim că Dumnezeu aşteaptă şi rabdă, dar nu întotdeauna şi la nesfârşit. Mulţi sfinţi Părinţi, ca Sf. Vasile cel Mare, Ieronim, Ambrozie, Ioan Gură de Aur şi alţii ne învaţă că Dumnezeu, precum a hotărât pentru fiecare om numărul anilor de viaţă, tot aşa a rânduit şi numărul păcatelor pe care să le ierte, dar, când s-a umplut măsura, Domnul nu-l mai iartă, ci îl pedepseşte.

Sfinţii nu ne-au trimis această învățătură de la ei, ci este luată din Sfânta Scriptură. Iată numai câteva locuri din Cartea Sfântă, care ne întăresc cele spuse: „Nu s-a umplut încă măsura nelegiuirilor Amoreilor” (Facerea 15, 16) sau: „De acum încolo nu voi mai avea milă de casa lui Israel” (Osea 1, 6) sau: „Toţi bărbaţii care m-au ispitit până acum de zeci de ori, şi n-au ascultat glasul meu, nu vor vedea pământul făgăduit părinţilor lor” (Numerii 14, 22-23).

Este adevărat că oamenii păcătoşi nu ţin seamă de numărul păcatelor lor, dar ţine seamă Dumnezeu, căci îndată ce semănătura va fi coaptă, adică îndată ce măsura va fi plină, va zice Domnul: „Trimiteţi secerătorii, căci a sosit secerişul”. Parcă am auzi cum ne-ar spune fiecăruia: „Omule, tu trebuie să te temi, căci dacă după toate păcatele pe care ţi le-am iertat, mai faci şi altele, atunci se poate întâmpla ca păcatul cel nou împreună cu cele iertate să umple măsura şi atunci pentru tine nu va mai fi îndurare, ci judecată şi pedeapsă”. Şi, ca să ne convingem de cele spuse, să vedem ce ne spune Scriptura în

privinţa aceasta: „Cu îndelungă-răbdare aşteaptă Domnul până ce vor ajunge la plinirea păcatelor şi apoi să-i muncească” (2 Macabei 6, 14).

Iată de ce trebuie să fim cu multă grijă la viaţa noastră, ca nu cumva, după atâtea greşeli pe care le-am făcut şi pe care Dumnezeu nu le-a iertat, să mai facem vreun păcat ca să se umple măsura îngăduită de Domnul şi să vină peste noi mânia Sa. Omule, teme-te de Domnul căci şi îndelunga Lui răbdare are un sfârşit.

Îndurarea lui Dumnezeu o vede şi o simte fiecare în viaţa lui, dar stăruirea în păcat atrage după sine dreptatea lui Dumnezeu prin pedepsirea păcătosului. Mulţi zic în sinea lor că Dumnezeu le va ierta păcatele pentru că sunt tineri. Dar nu stă în puterea noastră iertarea păcatelor, iar Dumnezeu iartă la unii un păcat, la alţii mai multe, la alţii păcate nenumărate, după înţelepciunea Sa. Măsura păcatelor nu-i aceeaşi pentru toţi oamenii. Unii sunt pedepsiţi chiar după primul păcat. Cine poate îndrăzni să-L tragă la răspundere pe Dumnezeu? Căci unuia îi iartă numai un păcat, iar altuia mai multe?

Oare nu ne spune Scriptura că Domnul a blestemat smochinul pe care l-a găsit întâia oară fără fruct? Judecăţile lui Dumnezeu nu sunt ca judecăţile oamenilor. Cu cât îndurarea Lui a fost mai mare, cu atât va fi mai mare şi pedeapsa. Precum păcătosul a batjocorit pe Domnul amânând îndreptarea sa, tot astfel şi Dumnezeu îl va pedepsi cu neîndurarea Sa. Cât de adâncă este înţelepciunea şi ştiinţa lui Dumnezeu! Cât sunt de necercetate judecăţile Lui şi cât de nepătrunse sunt căile Lui! De la El, prin El şi întru El sunt toate. Lui I se cuvine mărirea în veci. Amin!

Cartea Sfântă ne îndeamnă astfel: „Fiule, ai păcătuit? Să nu mai adaugi încă; şi pentru cele mai dinainte ale tale roagă-te” (Înţelepciunea lui Isus, fiul lui Sirah (Ecclesiasticul) 21, 1). Ce vor să ne spună aceste cuvinte ale Scripturii? Anume că, dacă ai greşit şi ai păcătuit, nu mai greşi şi nu mai păcătui de aici înainte; nu mai adăuga alte fapte rele la cele pe care le-ai săvârşit până azi; pentru cele rele pe care le-ai făcut, în această clipă roagă-te lui Dumnezeu să te ierte şi El Se va îndura şi te va ierta.

Iată de ce ne învaţă Dumnezeu pentru a fi noi fericiţi, atât pe pământ, cât şi în ceruri. Cu cât am supărat mai mult pe Domnul, cu atât mai mult trebuie să ne străduim de a nu-L mai supăra, de a nu-L mai răni cu păcatele noastre.

Pentru sănătatea trupului nostru, pentru plăcerile lui, pentru hrana, băutura, îmbrăcămintea şi traiul nostru, ne străduim zilnic să le împlinim cât mai mult, dar pentru sufletul nostru, pentru mântuirea lui, ne gândim arareori sau deloc, şi strădania noastră pentru el este aproape inexistentă.

De ce pentru trup ne ostenim atât de mult, iar pentru suflet aproape deloc? De ce pentru nişte plăceri trecătoare ne punem în primejdie sufletul nostru?! De ce amânăm mereu pentru ziua de mâine îngrijirea sufletului?! Dar cine poate şti anii vieţii lui, în afară de Dumnezeu?

Pentru o plăcere scurtă şi trecătoare ţi-ai da tu toată avuţia ta? Desigur că nu. Dar atunci cum poţi să-ţi dai învoirea ca pentru o plăcere deşartă să pierzi sufletul, raiul, fericirea, pe Dumnezeu?!

Explicaţia este că tu nu crezi cu adevărat în Dumnezeu. Îţi place să te ştie lumea de „ortodox”, dar prin faptele tale tu te arăţi a fi departe de Dumnezeu. Nu cercetezi regulat biserica lui Dumnezeu. Nu vrei să fii ajutat în viaţă de harul Domnului care ţi-l dă prin Sfintele Lui Taine, nu vrei să duci o viaţă plăcută Tatălui Ceresc, ci amâni mereu, adăugând alte fapte nedemne păcatelor făcute înainte.

Dar opreşte-te câteva clipe şi judecă bine la cuvintele Domnului Care-ţi spune: Fiule, ai păcătuit? Opreşte-te, nu mai face şi alte păcate. Pentru cele făcute până acum roagă-te, iar de acum încolo du o viaţă plăcută lui Dumnezeu şi vei fi fericit. Amin!

Cele 14 popasuri ale drumului Crucii

(Isaia 33; 50; Matei 27, 15-65; Marcu 15, 6-47; Luca 23, 13-56; Ioan 19)

Toţi aleşii lui Dumnezeu din toate vremurile au fost urâţi, prigoniţi, maltrataţi şi torturaţi în felurite chipuri de vrăjmaşii luminii. Mântuitorul, Care a luat asupra Lui păcatele neamului omenesc, a suferit mai mult decât oricare dintre aleşii lui Dumnezeu. Mânia cerului, pornirea iadului şi răutatea infernală a oamenilor au năvălit asupra Lui ca o grindină cu furtună groaznică. După ce am văzut până aici câte a pătimit de la naştere până la prinderea Lui în grădina Ghetsimani şi torturările groaznice suferite în drumul făcut de la un loc la altul: la arhiereii Anna şi Caiafa, în soborul evreiesc, la Pilat, la Irod, iarăşi la Pilat în pretoriu (cazarma ostaşilor), acum să urmărim pe Mântuitorul, cu adâncă evlavie, pe drumul Crucii făcut de El din Ierusalim până sus pe Golgota, unde a fost răstignit, omorât şi îngropat.

De la „Pretoriu”, locul unde Domnul Iisus a fost judecat şi osândit la moarte, până la mormântul din grădina Ghetsimani, în care Prea Sfântul Său Trup a fost înmormântat, sunt 14 locuri. Aceste locuri, în care Mântuitorul S-a oprit în acest drum, sub povara grea a Crucii şi grelelor Sale suferinţe, se numesc popasuri, locuri de oprire sau staţiuni. Fiecare din aceste popasuri grăieşte multe lucruri folositoare mântuirii sufletului omenesc. Fiecare din aceste locuri, prin înţelesul lui adânc, aduce felurite doctorii vindecătoare rănilor şi durerilor noastre sufleteşti.

Viaţa Mântuitorului, de la leagăn până la răstignirea pe Crucea de la Golgota, a fost o Cruce a suferinţelor, o Jertfă vie, adusă de bunăvoie şi bine-primită înaintea Tatălui Ceresc. Aceasta se împarte în trei părţi pe care ni le arată tainic şi cele trei părţi ale Bisericii materiale a Vechiului şi Noului Testament.

Unul din Sfinţii Părinţi spune că în Patimile Mântuitorului sunt trei părţi pe care le-au închipuit cele trei despărţăminte (compartimentări) pe care le avea Templul din

Ierusalim şi pe care le au şi Bisericile noastre. „În partea primă - tinda, foişorul Templului (Bisericii) - se cuprind cele întâmplate din Lunea cea Mare până la noaptea când S-a rugat Mântuitorul cu sudori de sânge în grădina Ghetsimani. Aceasta ar fi o introducere, o intrare în Biserica Sfintelor Patimi. În partea a doua - naosul, mijlocul Bisericii - sunt Patimile Mântuitorului, de când a fost prins şi până a fost judecat la moarte, în curtea lui Pilat. Partea a treia - Sfânta Sfintelor din Templul Ierusalimului, Altarul din Biserică - e Drumul Crucii, Golgota, Răstignirea Mântuitorului” (Pr. I. Trifa „Pe urmele Mântuitorului” ed. A. 1926, pag. 102). Aceasta ne-o grăieşte tainic şi corpul omenesc (Vezi Bibl. Ort. Nr. 55, pag. 131-137) care-i Biserică a lui Dumnezeu (1 Corinteni 3, 16-23; 6, 19; 2 Corinteni 6, 6; Efesenieni 2, 21; Evrei 3, 6; 1 Petru 2, 5).

Primul popas din Drumul Crucii Mântuitorului - Mântuitorul osândit la moarte!

Oamenii tuturor vremurilor au numit locul din Ierusalim, unde Mântuitorul nostru Iisus Hristos a fost osândit la moarte de către Pilat, după cererea evreilor, „Primul Popas”. În acel loc, „Pretoriu”, ni se aminteşte, printr-o tablă scrisă cu litere latineşti, că acolo a fost judecat la moarte Mântuitorul şi de acolo apoi a plecat ducându-şi Crucea până sus pe Golgota.

Privind înapoi cu 19 secole, văd şi aud poporul evreiesc, dimpreună cu căpeteniile lor, agitându-se şi vociferând pe poarta Antonina, pe străzile Ierusalimului şi în Pretoriu. Văd aievea pe Iisus stând în acel loc înaintea lui Pilat, plin de vânătăi şi de răni, din care curgea sânge, zdrelit şi batjocorit ca cel din urmă om. Arhiereii dimpreună cu conducătorii evreieşti, servitorii şi poporul, în loc să fie mişcaţi de compătimirea şi

situaţia crâncenă, jalnică a nevinovatului care suferea, aprinzându-se de ură, se năpusteau ca fiarele asupra Lui. Guvernatorul Pilat căuta toate mijloacele ca să-L slobozească pe Iisus, fiindcă nu afla nici o vină de moarte în viața Lui. Iar conducătorii iudeilor nu încetau a striga: „De vei slobozi pe Acesta, nu eşti prieten Cezarului”.

Pilat auzind aceste cuvinte, care au atins partea lui cea slabă, văzându-şi ameninţată domnia, a scos pe Iisus iarăşi afară înaintea lor şi a şezut pe scaunul de judecată, la locul ce se cheamă „Pardosit cu pietre”, iar evreieşte „Gabbata”.

Aceasta s-a făcut în Vinerea Paştilor, aproape de ceasul al 6-lea. Pilat a zis iudeilor: „Iată împăratul vostru!”. Ei au strigat: „Ia-L! Ia-L! Răstigneşte-L pe El”. Pilat, mirat de răutatea lor, le-a zis: „Pe împăratul vostru să-L răstignesc?”. Arhiereii au răspuns: „N-avem împărat, fără numai pe Cezarul!”. Atunci Pilat văzând că nimic nu foloseşte, ci mai mare gâlceavă se face, cum am arătat mai sus, luând apă, şi-a spălat mâinile în faţa norodului, zicând: „Nevinovat sunt eu de sângele Dreptului Acestuia. Ce pâră aduceţi voi asupra Omului Acestuia? Ce a făcut El în poporul iudeu, de vociferaţi aşa de groaznic asupra Lui? Iată, eu L-am cercetat şi nu am aflat nici o vină în El. Judecaţi-L voi după legea voastră!!!... Voi veţi vedea”.

Poporul, orbit de răutatea sa, a răspuns cu blestemul care-l apasă şi azi, zicând: „Sângele Lui să cadă asupra noastră şi a fiilor noştri”. Sângele nevinovat cere răzbunare. De 19 secole poporul evreiesc rătăceşte împrăştiat prin toată lumea, fără ţară, fără împărat, fără mângâiere sufletească, fără odihnă şi răgaz. În tot locul el poartă pe fruntea sa răspunderea sacrilegei sale nelegiuiri. Pilat, văzând că nu poate ieşi la bun rezultat cu pornirea răutăţii evreieşti, a judecat să se facă după cererea lor. El a slobozit evreilor pe fiorosul tâlhar Baraba, cel aruncat în temniţă pentru zarvă şi ucidere, pe care-l cereau ei; iar pe Iisus cel nevinovat L-a dat să se răstignească după voia lor. După ce L-au batjocorit pe Iisus, L-au dezbrăcat de hlamidă şi, îmbrăcându-L cu hainele Sale, L-au dus pe Dânsul să-L răstignească (Ioan 19, 12-16; Matei 27, 31; Marcu 15, 20; Luca 23, 22-25).

Pilat, împlinind voia evreilor, după ce a liberat pe vestitul şi fiorosul tâlhar Baraba, a dat asupra Mântuitorului această sentinţă: „Eu, Pilat din Pont, stăpânitor întru împărăţia romanilor, în divanul cel mare al domniei mele, judec, hotărăsc şi osândesc pe Cruce pe Iisus, Care se cheamă de norod Hristos Nazarineanul, Om răzvrătitor împotriva legii lui Moise şi a marelui, încuviinţatului împărat al romanilor, Tiberiu Cezarul, numindu-Se pe Sine Fiul lui Dumnezeu şi împărat al lui Israel, ameninţând stricarea Ierusalimului şi a sfintei biserici, nevrând să ştie de frica Cezarului, având încă îndrăzneală a intra cu mulţime de norod în Cetatea Ierusalimului şi în sfânta biserică, ca un împărat biruitor cu ramuri de finic. De aceea orânduim pe întâiul sutaşul nostru (Comit) Corneliu, să-L treacă pe El în public prin Cetatea Ierusalimului, legat, biciuit şi îmbrăcat în porfiră, încununat cu cununi de spini, ducându-şi Însuşi Crucea Sa pe umeri, ca să fie pildă tuturor făcătorilor de rele. Către acestea poruncim să-L treacă dimpreună cu doi tâlhari ucigaşi şi să-L scoată prin poarta ce se zice „Antonina" şi să-L ducă tot prin public la muntele făcătorilor de rele, numit „Golgota", şi acolo să-L răstignească pe Cruce, pironit cu piroane de fier, după obiceiul osândiţilor, în obşteasca privire a tuturor. Şi poruncim: „Nimeni, ori de ce treaptă sau numire va fi, să nu îndrăznească a opri această hotărâre de mine dată, povăţuită şi săvârşită cu toată bunacuviinţă spre osânda abaterii acestui evreu, fiind pe temeiul legiuirilor şi a pravilelor împărăţiei romanilor. Către acestea va pune deasupra Crucii şi scrisoarea aceasta a vinovăţiei Lui, în trei limbi: elineşte, latineşte şi evreieşte, adică: „Iisus Nazarineanul, împăratul iudeilor". În anul de la zidirea lumii 5508, martie 23".

Din cele arătate în Sfintele Evanghelii şi sentinţa morţii lui Iisus, Pilat a aprobat condamnarea Mântuitorului la moarte. El a condamnat pe Iisus după capriciul vrăjmaşilor Lui. Moartea pe Cruce era cea mai grozavă şi torturatoare din toate morţile osândiţilor. Condamnaţii crucificaţi nu puteau să moară repede. Ei se chinuiau zbătându-se câte o zi, două, ori mai multe în ghearele morţii, legaţi sau pironiţi la mâini şi la picioare. Corpul întins cu putere pe Cruce, de fiarele sălbatice cu chip omenesc, atârna în

mâini şi în picioare, ale căror răni se lărgeau de povara greutăţii trupului spânzurat pe Cruce. Sângele ţâşnea din rănile făcute de piroane. Osândiţii nemişcaţi, sfâşiaţi de friguri, dureri vii şi de o cumplită sete arzătoare, fără a-şi pierde cunoştinţa şi simţirile, mureau pe îndelete. Unora din crucificaţi li se mai adăugau şi alte chinuri cumplite, prin zdrobirea fluierelor picioarelor.

Mulţimea oamenilor sălbatici privea cu satisfacţie şi nesaţ la agonia morţii lor. Ea asculta cu plăcere strigătele şi vaietele de durere ale celor răstigniţi pe Cruce. Acestea erau adeseori înăbuşite de batjocurile mulţimii şi ale trecătorilor. Acest fel de moarte au cerut arhiereii, fariseii, cărturarii şi boierii poporului evreiesc, Mântuitorului nostru Iisus Hristos, Care le-a făcut numai bine.

Prin sentinţa la moarte dată asupra lui Iisus, s-a comis cea mai mare nedreptate, din toate câte s-au făcut pe pământ. În procesul acesta nelegiuit, nevinovăţia a fost condamnată; iar tâlhăria şi crima achitată. Iisus este Cel mai drept decât orice dreptate, dar iată împotriva Lui s-a săvârşit cea mai mare nedreptate. El a adus omenirii viaţă; dar ea în schimb L-a osândit la moarte. Iisus l-a făcut pe om în Paradis frumos, sănătos, voios, plin de fericire; iar omul zidit, după ce L-a persecutat pe Iisus Ziditorul lui, de la leagăn până L-a umplut de vânătăi şi răni sângerânde, a făcut vârf nelegiuirilor sale sacrilege cu răstignirea şi uciderea Lui pe Cruce. Iisus a iubit lumea până la jertfirea trupului Său pentru dezrobirea neamului omenesc de tirania satanei; dar ea L-a osândit să fie pironit în cuie pe Cruce.

Tribunalul evreiesc al lui Pilat şi al păgânilor îl vedem în toate vremurile

Din cele arătate până aici, am văzut răutatea poporului iudeu. El şi-a cerut şi luat asupră-şi greaua sarcină şi pedeapsă a vinovăţiei. Pilat şi-a spălat mâinile uşuratic şi a plecat din pretoriu, crezându-se scăpat de orice răspundere. Crucea a devenit o realitate. Domnul nostru Iisus Hristos, Mielul lui Dumnezeu, a fost dezbrăcat de purpură, scos afară din pretoriu şi împins pe Drumul Crucii până sus pe Golgota, ca să se jertfească.

Aici în „Pretoriu", locul unde a fost judecat Mântuitorul pentru ultima dată, observăm şase momente adânc grăitoare lumii din toate vremurile şi ramurile societăţii omeneşti:

1. Tu eşti împăratul iudeilor?
2. Ce este adevărul?
3. Slobozeşte-ne pe Varava; iar pe Iisus: Ia-L, ia-L răstigneşte-L pe El!
4. Iată Omul!
5. Să se răstignească! Să se răstignească!
6. Sângele Lui asupra noastră şi asupra copiilor noştri.

Toate aceste şase momente din timpul judecării lui Iisus în pretoriu de către evrei şi păgâni ne urmăresc şi pe noi, majoritatea creştinilor de azi, dimpreună cu adânca lor semnificaţie. Omenirea adeseori cere pe Baraba şi se leapădă de Dumnezeu. Împărăţia duhovnicească, cerească, dumnezeiască le pare multora o poveste deşartă, de aceea mulţimea o şi leapădă, pentru că nu o cunoaşte.

Adevărul curat este ignorat. Reprezentanţii adevărului şi ai împărăţiei Divine sunt batjocoriţi, lepădaţi, torturaţi, crucificaţi, martirizaţi. Judecata omenească, adeseori legată la ochi, e la ordinea zilei, satisfăcând patimile înrăutăţirii infernale a puternicilor şi protejaţilor zilei, aplicând sancţiuni, grele, zdrobitoare, ba chiar distrugătoare celor slabi, singuratici, nevinovaţi, ori celor mai puţin vinovaţi. Precum se ştie, în toate vremurile s-a

văzut aievea adevărul terorizat, prigonit, torturat, crucificat; iar minciuna a fost eliberată şi împodobită de panglicile triumfului. Acestea arată că perversitatea lumească e la modă.

Lumea aceasta, precum am văzut din Dumnezeieştile Scripturi, istoriile lumii şi istoriile bisericeşti, adeseori a fost şi este un tribunal nedrept, asemenea tribunalului guvernatorului roman, Pilat. Adeseori nevinovăţia este motivul prigonirilor care se ridică asupra noastră. Aceste prigoniri sunt urmate şi încununate de o judecată nemiloasă, tirană şi nedreaptă. La tribunalele lumeşti, adeseori se strecoară ţânţarii şi se înghit cămilele.

Osândirea Domnului nostru Iisus Hristos la moarte ne aduce aminte în orice moment că fiecare dintre noi, oamenii, suntem osândiţi la moarte. Fiecare mişcare şi pas, pe care le facem îndată după naştere, le facem apropiindu-ne tot către mormânt. Moartea e urmarea pedepsei păcatelor. Printr-un om a intrat păcatul în lume, şi prin păcat a intrat moartea, şi astfel moartea a trecut asupra tuturor oamenilor, din pricină că toţi au păcătuit (Romani 5, 12-20). Moartea provoacă multă groază oamenilor din cauza greutăţii păcatului care aduce moarte îndoită (Iuda 1, 12-13; Matei 15, 13-14; Apocalipsa 20, 14; 21, 8). Creştinii cu adevărat curăţiţi de păcate, care duc lupta cea bună şi ies biruitori, stau liniştiţi, ba chiar veseli în faţa morţii (2 Timotei 4, 7-8; Apocalipsa 2, 9-11). Vitejia aceasta o vedem manifestându-se la mulţi Sfinţi Mucenici, care se alimentau în fiecare clipă cu cuvântul lui Dumnezeu şi vieţuiau în legea şi Duhul Domnului, aşa precum se hrănesc şi vieţuiesc vieţuitoarele în aer (vezi Vieţile Sfinţilor şi Istoria Bisericii). Cei ce se lipesc de bunătăţile şi grijile veacului acestuia, sunt lipsiţi de această vitejie dumnezeiască. Copilul, din clipa în care se naşte, plânge, scoate ţipete de durere, se zbuciumă în nesiguranţă. Moartea parcă-l ameninţă clipă cu clipă, zicându-i: „Într-o zi tu tot vei cădea sub povara loviturilor mele, tot vei încăpea în ghearele mele. Nu vei scăpa de mine nici în gaură de şarpe”. Durerile, suferinţele, lipsurile, ostenelile, bolile de tot felul care se năpustesc ca viperele înveninate asupra vieţii omului sunt săgeţile, împunsăturile, loviturile, citaţiile morţii. Întunecarea vederii, vâjâitul şi asurzitul urechilor, tremurarea mâinilor şi picioarelor, stricarea morii (dinţilor şi măselelor),

slăbirea memoriei şi alte multe suferinţe ale bătrâneţii sunt vestitorii (Ecclesiastul 12) morţii. Îngerul morţii dă prin acestea sentinţa morţii asupra noastră. El strigă la noi zilnic să ne pregătim de moarte, judecată, răsplătirea faptelor şi viaţa veşnică, căci n-avem aici cetate stătătoare, ci pe cea viitoare căutăm" (2 Corinteni 5).

Mântuitorul, şi după El toţi cei ce I-au urmat cu adevărat, au primit cu multă linişte sufletească sentinţa morţii, pentru că au avut-o pururi înaintea ochilor (Marcu 8, 31; 9, 31; 10, 33; 14, 1; Matei 22, 6; Luca 9, 22; 17, 25; 22, 1-2; Ioan 13, 1; Matei 10, 28; 12, 4-5; Isaia 8, 12-13; 1 Petru 3, 14; Ioan 16, 2; Faptele Apostolilor 6, 15; 7; 8, 1; 9, 1; 10, 11; 11; 26, 9-23; Apocalipsa 2, 9-11). Mântuitorul a privit liniştit cum I s-a pregătit Crucea pentru răstignire. Nu S-a plâns că a fost osândit pe nedrept. N-a învinuit pe judecători pentru că L-au judecat şi osândit pe nedrept la moarte, ci a tăcut. El a privit toate pregătirile şi torturile în linişte. A suferit toate batjocurile, loviturile şi torturile în linişte şi tăcere, pentru a reda iarăşi nevinovăţia, curăţia şi nemurirea sufletului omenesc creat de El.

Al 2-lea popas - Mântuitorul îşi ridică pe umeri Crucea Sa

Suferințele Mântuitorului de aici înainte încep să se înmulţească, covârşind adeseori puterile Sale omeneşti.

După osândirea la moarte pe nedrept, Mântuitorul a fost silit să ridice pe umeri şi să-şi ducă singur Crucea Sa, până sus pe Golgota, la locul răstignirii. Aşa era obiceiul lor. În acest scop, Mântuitorul a fost îmbrâncit de ostaşi, dezbrăcat de hlamida aceea batjocoritoare şi îmbrăcat iarăşi în hainele Lui. Apoi, scos aşa afară din sala pretoriului şi îmbrâncit până jos, I s-a prezentat Crucea. Nişte ostaşi s-au grăbit a-I ridica,

cu gesturi batjocoritoare, Crucea pe umeri. Iisus, deşi istovit de dureri, vânătăi, răni sângerânde şi bătăi, n-a şovăit a-Şi lua Crucea Sa pe umeri şi nici nu S-a tulburat. El a primit cu o mare linişte Crucea care I s-a dat şi pus pe umeri şi aşa, liniştit, gânditor, ca un harnic muncitor cinstit, a pornit cu ea pe drumul Crucii Sale. Mulţimea fioroasă, agitată ca haita unor fiare sălbatice, se îngrămădea cu furie asupra Lui ca să-L sfâşie. Ostaşii romani cu suliţele lor lungi luptă din răsputeri pentru a opri gloata plină de furie, vrând să facă linişte. Caiafa, dimpreună cu boierii înrăutăţiţi ai evreilor, păşesc satisfăcuţi de isprava lor fioroasă pe care au făcut-o. Crucea se îngreuiază din ce în ce mai mult. Dar pe umerii Mântuitorului nu apasă numai Crucea, ci apasă mult mai greu păcatele lumii. Deasupra Crucii din spatele Domnului nostru Iisus Hristos s-au adunat toate păcatele lumii, cu toate pedepsele lor.

Astfel, pe umerii pe care El ardea de dorinţa de a aduce oile cele rătăcite ale lui Israel în staulul Împărăţiei Mesianice, a fost aşezată zdrobitoarea povară a Crucii, mare şi grea. Doi tâlhari judecaţi şi osândiţi la moarte pentru păcatele lor mergeau ducându-şi crucile în tovărăşia Celui ce venise ca să ridice păcatul lumii. Iisus frânt, zdrobit de durere şi oboseală, îmbrăcat în veşmintele Sale, mergea, înaintând cu greu spre poarta dinspre apus a Ierusalimului.

Cărturarii şi fariseii se grăbeau. Ostaşii împingeau cu strigăte şi lovituri de toiege şi suliţe mulţimea, care se îmbulzea cu patimă înrăutăţită, dornică de spectacolul crimei şi însetată de vărsarea sângelui de frate. Văzduhul clocotea de vociferările bestiilor cu chip omenesc şi întruchipări de fiare şi reptile înveninate. Femeile plângeau. De, poate că erau şi ele mame. Şi azi adeseori vedem mai multă milă în femei decât în bărbaţi.

Cu cât convoiul înainta, cu atât mai mult din trupul Mântuitorului izvorau sudori reci. Puterile I se mistuiau. Crucea parcă se îngreuna din ce în ce mai mult.

În acelaşi timp, tâlharul Baraba se desfăta, veselindu-se cu cunoscuţii, tovarăşii şi gazdele sale de tâlhării şi crime, pe când umerii Mântuitorului erau apăsaţi groaznic de greutatea Crucii, cioplită grosolan din trunchiuri de cedru şi chiparos.

Deasupra Crucii apăsa însă şi mult mai cumplit greutatea masivă a păcatului universal. Mântuitorul înaintează greu, ducându-şi Crucea Sa pe grumazii Săi, pentru a apăsa mai puţin păcatele asupra vieţii noastre. El a luat asupră-Şi răspunderea păcatelor omenirii pentru a uşura răspunderea noastră.

Iubiţi creştini! Priviţi cu luate aminre la cele ce s-au făcut pe Drumul Crucii! Iată cum suferă Mielul lui Dumnezeu Care ridică păcatul lumii! (Ioan 1, 29-36; Ieşirea 12; Isaia 53, 7-11; 1 Petru 1, 19; 2, 24; 3, 18; Apocalipsa 5, 6; 1, 5; 1 Corinteni 15, 3; Galateni 1, 4; Evrei 1, 3; 2, 17; 9, 28; 1 Ioan 2, 2; 3, 5; 4, 10). Cumplit, greu şi plin de grozăvie este păcatul şi multă mânie dumnezeiască şi sărăcie sufletească îşi atrage asupra sa cel ce păcătuieşte! Dacă Iisus, Fiul lui Dumnezeu, Care Şi-a luat asupra Sa vina păcatelor lumii, a fost osândit aşa de greu, oare ce vor pătimi păcătoşii nepocăiţi în ziua judecăţii? Dacă Mântuitorul a pătimit acestea, oare noi, păcătoşii, cum vom putea să ne mântuim fără a suferi pentru dragostea Lui şi fără a ne jertfi pentru mântuirea aproapelui nostru, care zace în întuneric şi în umbra morţii? „Iată, Judecătorul stă înaintea uşilor" (Iacov 5, 9). Vremea este a se începe judecata de la Casa lui Dumnezeu; iar dacă este întâi de la noi, care este sfârşitul celor care se împotrivesc Evangheliei lui Dumnezeu? De vreme ce dreptul abia se mântuieşte, cei necredincioşi şi păcătoşi unde se vor arăta? Pentru aceea, şi cei ce suferă, după voia lui Dumnezeu, să-şi încredinţeze Lui, credinciosului Ziditor, sufletele lor, săvârşind fapte bune" (1 Petru 4, 17-19).

Al 3-lea popas - Domnul Iisus cade sub povara Crucii

Șarpele cel vechi, stăpânitorul veacului acestuia, îşi frământa mintea şi lucra în tot felul, ca suferinţele Mântuitorului să se înmulţească şi să devină din ce în ce mai greu de suportat. În Vinerea Paştilor, ziua, spre ceasul al 6-lea (ora 12 la noi), Iisus, ducându-Şi Crucea în spate, a pornit împreună cu cortegiul fioros ce-L însoţea, spre Golgota. O căldură arzătoare însoţită de valuri de praf înăbuşea respiraţia oamenilor. Crucea era grea. Mântuitorul Se simţea istovit cu desăvârşire din cauza neodihnei, chinurilor, torturilor, scuipărilor, pălmuirilor, bătăilor, vânătăilor şi rănilor sângerânde, care-i acopereau capul şi corpul Său, în urma loviturilor ce căzuseră asupra Sa, în tot drumul suferinţelor Sale, din grădina Ghetsimani, după ce S-a dat prins, până la arhiereul Anna, Caiafa, Irod, Pilat şi în palatele acestora. Sudorile reci, amestecate cu Sânge, picurau de pe frunte şi din toate rănile corpului Său. Din ce în ce Domnul Iisus se simţea mai slab. Gândiți-vă oricare!

După atâtea suferinţe, mai era cu putinţă să mai ducă şi greutatea Crucii! Silit de loviturile ostaşilor cruzi, a mers aşa încet, încet, înainte pe străzile prăfuite ale Ierusalimului.

Lumea curioasă se îngrămădea multă, multă, încât convoiul cu cei trei osândiţi înainta cu mare greutate. Pe porţi, pe la ferestre, uşi, pe garduri, pe case, pe uliţe se îngrămădea lumea curioasă. Această îmbulzeală dădea mult de lucru ostaşilor care trebuiau să lupte mult a face ordine pentru a putea înainta. După Iisus urmau cei doi tâlhari, criminali, renumiţi în fărădelegile lor, ducându-şi crucile lor pentru a fi răstigniţi pe ele. Cei trei condamnaţi mergeau escortaţi de ostaşi romani, nişte uriaşi roşcaţi, unii cu bărbi, cu mustăţile lungi lăsate în jos, alţii raşi ca în palmă, acoperiţi cu platoşe de oţel.

Convoiul se apropia de marginea Ierusalimului, spre Golgota. Iisus abia mai putea să meargă încovoiat sub povara Crucii. El sufla greu, istovit de oboseală şi

suferinţă, palid, cu faţa plină de praf, de sudoare şi de Sânge închegat. Crucea se înroşise de Sângele Său. Iisus nu mai poate înainta! El cade istovit greu sub povara Crucii.

Sfărâmat de durerile vii, ca şi stâlpul de piatră sfărâmat de colţii vremurilor îndelungate, s-a poticnit aici sub povara grea a Crucii. În acel timp a fost o clipă de o sfâşietoare şi nespus de mare suferinţă. Nu mai putea înainta. În acest timp prigonitorii Săi îl înghionteau şi-L îmbrânceau fără nici un pic de milă. Cu multă greutate El S-a putut urni şi merge mai înainte. Era plin de sânge şi de pulbere. Soarele dogorea neîncetat cu putere. Din trupul Domnului se scurgea fără oprire vlaga Lui, alungată de marea Lui durere. A lovi o fiinţă răpusă de chinuri şi lipsită de apărare e o pornire bestială! E o infernalitate satanicească! Omenirea, în loc de a-şi uşura greutatea ce o apăsa prin o purtare mai omenească faţă de Fiul lui Dumnezeu, ea, prin răutate şi tiranizare infernală, s-a îngreuiat tot mai mult. Bestialităţile brute îşi motivează infernalităţile, dar Justiţia Dumnezeiască le arată haosul prăpăstios ce şi l-au deschis cu premeditare.

Jertfa aceasta a lui Iisus era icoana a milioane de creştini, care aveau să se jertfească pentru dragostea de Dumnezeu şi luminarea şi fericirea vremelnică şi veşnică a aproapelui. Totuşi, credinţa, nădejdea şi dragostea sfântă sunt mai puternice decât orice putere omenească şi satanicească. Sugestiile diavoleşti împuternicesc pe vrăjmaşii credinţei de a frânge trupul, însă îi dovedesc slăbănogi în a dezarma voinţa. Sufletul, Duhul, e mai tare decât pumnul care încovoaie, slăbeşte şi zdrobeşte trupul. Aceasta o arată chiar şi Mântuitorul, zicând: „Trupul e neputincios; iar sufletul osârduitor” (Matei 26, 41; Marcu 14, 38).

Acesta este al treilea loc, popas sau staţiune din Drumul Crucii Mântuitorului. Astăzi, în acel loc este o biserică armenească şi un stâlp de piatră sfărâmată. Faptele mari, isprăvile strălucite se câştigă numai cu jertfe de mare preţ.

Din momentul în care Crucea, unealta celei mai îngrozitoare osândiri, a fost înroşită cu sângele Mântuitorului, a devenit mai cinstită şi mai preţioasă decât toate sceptrele şi coroanele împărăteşti. Crucea a devenit obiectul cel mai cinstit şi mai sfânt,

înaintea căruia se pleacă descoperindu-se, cucerindu-se şi închinându-i-se popoarele, în frunte cu capetele lor încoronate. Înţelepciunea creştină, sub imboldul credinţei înflăcărate, a înălțat semnul Sfintei Cruci în locurile cele mai de cinste, cu scopul de a ocroti, însufleţi, îmbărbăta şi mângâia pe fiecare creştin bine-credincios. Cu semnul Sfintei Cruci s-au însemnat şi se înseamnă creştinii în toate timpurile pe feţele lor, spre ajutor, pază bună şi reuşiri în tot lucrul. Sf. Ioan Evanghelistul şi ceilalţi sfinți Apostoli s-au folosit mult de semnul Sfintei Cruci. Aceasta se vede scris în istorisirile vieţilor lor (vezi Viețile Sfinților 26 septembrie, Istoriile Bisericeşti).

Sfântul Ignatie Teoforl, ucenicul Sfântului Ioan Evanghelistul şi Irineu (202 d.Hr.) arată în scrierile lor, în contra ereticilor, că creştinii din vremurile lor se însemnau cu semnul Sfintei Cruci. Apologetul creştin Tertulian (240 d.Hr.) scrie în cartea lui aşa: „La orice păşire şi mişcare, la intrarea şi ieşirea din casă, când ne îmbrăcăm, când ne încălţăm, ne spălăm, la masă, la aprinderea luminii, la culcare, la şederea pe scaun şi la toată vorba, ne însemnăm cu semnul Sfintei Cruci”. Din cele arătate, se vede că în vremurile apostolice creştinii se însemnau cu semnul Sfintei Cruci mult mai des decât creştinii vremurilor noastre. Sfântul Ioan Gură de Aur zice: „Cu semnul Sfintei Cruci alungăm pe diavoli”. Sfătuind pe mame, le zice: „Voi, mamelor, învăţaţi pe fiii voştri să-şi însemneze fruntea cu mâna; iar mai înainte de a fi ei în stare (adică mici, când nu se pot închina) întipăriţi-le voi semnul Sf. Cruci”. De asemenea Fericitul Augustin zice: „Cei ce se botează primesc spre însemnare pe frunţile lor semnul Sfintei Cruci. Cu ea se sfinţesc Bisericile, Altarele. Pe fruntea mea eu port Steagul Crucii”.

Sub braţele Sfintei Cruci alergăm totdeauna pentru a scăpa sub adăpostul ei de toate relele şi primejdiile. Acest semn sfânt este semnul milei şi al minunatului ajutor dumnezeiesc, chezăşia mântuirii şi sigiliul mântuirii noastre. În semnul acesta dumnezeiesc, fiecare bine-credincios creştin vede pe Mântuitorul răstignit şi părăsind lumea cu păcatele ei, acoperite cu felurite plăceri atrăgătoare şi curse amăgitoare, urmează Celui crucificat, cu toată dragostea până la jertfă.

„Cei ce sunt ai lui Hristos, trupul şi-au răstignit cu patimile şi cu poftele... Iar mie să nu-mi fie a mă lăuda fără numai în Crucea Domnului, prin care lumea este răstignită faţă de mine şi eu faţă de lume” (Galateni 5, 24; 6, 14).

Al 4-lea popas - Mântuitorul Se întâlneşte în drumul crucii cu Sfânta Sa Maică

Iisus Mântuitorul, ridicându-Se cu povara Crucii din locul unde era căzut, acoperit iarăşi de zbieretele şi loviturile fiarelor sălbatice cu chip omenesc, păşeşte urcând cu greu pe Drumul Crucii către Golgota. Crucea lungă de cinci metri, cu braţele ei mari de trei metri, e prea grea, în drumul acesta al grelelor suferinţe. În acel timp se auzeau: oftări, suspinări, plânsete sfâşietoare de milă, care se amestecau cu înjurăturile soldaţilor şi batjocurile mulţimii înfuriate. Din mijlocul mulţimii poporului se iveşte o femeie bine-făcută, cu chip îngeresc, maiestos, dar acoperit de o adâncă întristare. Lacrimile i se rostogoleau ca nişte pâraie cu apă limpede ca cristalul pe obrajii ei rumeni. Era Maica Domnului nostru Iisus Hristos. Nu mai era fecioara aceea sfioasă din Nazaretul Galileei, care roşise în faţa Arhanghelului Gavriil, când i-a adus vestea cea bună că va deveni maica Domnului prea înaltului Dumnezeu. Înzestrată cu o fire bărbătească, a privit pe deasupra mulţimii înfuriate pe Fiul ei şi pe chinuitorii Lui. În acea clipă, cu o putere uimitoare s-a strecurat printre mulţimea agitată, a rupt cordonul ostaşilor romani şi a trecut printre călăii care-L loveau fără pic de milă pe iubitul ei Fiu. Nimeni n-a putut-o opri! Blestemele şi ocările mulţimii însoţite de înjurăturile şi loviturile ostaşilor cu armele şi ameninţările călăilor n-au putut-o împiedica de a se apropia de Fiul său iubit.

O mamă, când îşi vede fiul în primejdie, nici nu vrea să ştie de furia prigonitorilor. Sfânta Fecioară mergea pe lângă convoi, alături de blasfematorii Fiului său. Sângele clocotea în inima şi venele ei, fiind cuprinsă de o mare şi vie durere ca şi Fiul Său. Cine ar putea să descrie mila şi durerea Mamei Sfinte? Ce pictor ar putea-o zugrăvi? Ce cântăreţ ar putea s-o prindă în armonia muzicii sale? Ce sculptor ar putea-o întipări în lemn, piatră sau în marmură? Durerea unei mame adevărate va rămâne pururea îmbrăcată într-un mister nepătruns de mintea omenească.

Mânată de dorul aprins de a-şi vedea Fiul iubit pentru ultima oară, a înfruntat orice primejdie şi I-a ieşit înainte.

Durerea a fost aşa de mare, covârşitoare, încât n-au putut vorbi nimic decât: „Fiul meu!”, „Mama Mea!”; inimile lor s-au simţit străpunse de ascuţişul pătrunzător al sabiei grelelor suferinţe. O mamă clocotindu-i sângele în piept de dragostea ei sfântă, alergând să-şi vadă Fiul iubit în drumul celei mai grele, dureroase şi ruşinoase morţi! Ce suferinţă poate fi mai sfâşietoare decât aceasta? Dragostea înflăcărată de Maică duioasă o umplea de un eroism înfocat, care o mâna să-şi smulgă Fiul iubit din ghiarele călăilor chinuitori şi din batjocurile lumii agitate de furia iadului! Dragostea aceasta o împinge să facă o jertfă pentru salvarea Fiului Său! Dar cunoscând scopul înalt, supraomenesc al suferinţei Fiului Său, şi-a jertfit dragostea sa de mamă dorinţei şi lucrării mântuirii noastre.

Privindu-se cu duioşie supraomenească, sufletele lor au fost cuprinse de întristare şi zdrobite de durere. După câteva clipe de încordare contra întristării ce-i copleşea, însoţite de dragostea sfântă, au căzut doborâţi de o durere foarte mare. Maica Domnului a căzut în mâinile ostaşilor şi ale poporului, care au depărtat-o de Fiul ei, scoţând-o afară din mijlocul convoiului; iar Iisus a căzut în mâinile călăilor, care L-au ridicat prin îndoite lovituri cu biciuri şi bastoane, cu care-i sângerau cumplit Trupul Său Sfânt. Trăgându-L cu frânghii şi lovindu-L cu furie sălbatică, L-au silit să-şi ducă Crucea mai departe pe drumul Golgotei.

O clădire mare cu etaj, zidită cu pietre de diferite culori în acest loc, istoriseşte după tradiţia locului că acolo a fost casa unde s-au petrecut cele scrise în Sfânta Evanghelie, despre bogatul nemilostiv şi săracul Lazăr (Luca 16, 10-31). Tot acolo este o biserică a armenilor catolici, „Biserica suspinelor, Biserica spasmului”. Alături, pe zidul străzii, o tablă atârnată arată prin scrisoarea ei însemnătatea acestui loc.

Preasfântă Fecioară Marie! Ceea ce eşti mai cinstită decât Heruvimii şi mai slăvită fără de asemănare decât Serafimii! Maică binecuvântată, roagă-te totdeauna Preasfântului Dumnezeu, pentru ca să nu pierim noi, păcătoşii! Tu eşti cea dintâi, cea mai înaltă şi cea mai bună dintre toate fiinţele dulci şi scumpe, pe care dorim să le întâlnim în vremurile vitregi, pline de tristeţe, dureri vii şi suferinţe copleşitoare! Tu eşti mângâierea întristaţilor, primitoarea străinilor, ajutătoarea necăjiţilor, scăparea celor din primejdii! Pe tine deci te rugăm, Maică Preasfântă, scoate-ne pe noi din grelele strâmtorări şi primejdii, care ne ameninţă adeseori să ne piardă. Ajută-ne nouă şi tuturor bine-credincioşilor creştini, căci toate le poţi câte le voieşti. Amin.

Al 5-lea popas - Ostaşii silesc pe Simon Cirineul a ajuta Mântuitorului pentru a-Şi duce Crucea

Povara Crucii apăsa din ce în ce mai mult corpul slăbit al Mântuitorului. De la locul în care Mântuitorul S-a întâlnit cu Maica Sa, începe un mare urcuş. Mântuitorul, slăbit până la istovire de oboseală, torturi, bătăi, răni sângerânde cu multă greutate, abia, abia a mai mers puţin pe treptele acelui urcuş. El se clătina sub povara Crucii. Nu mai putea să meargă înainte. La o răspântie El a căzut jos sub greutatea Crucii. Iisus, în aceste căderi, primeşte a fi icoana suferinţelor vieţuirii noastre creştineşti. El n-a voit să arate o desăvârşire cu neputinţă de ajuns de noi oamenii. El cade pe drumul Crucii, suferă durerile grele ale firii omeneşti, ca să ne păzească pe noi de căderea în prăpăstiile păcatului greu al deznădăjduirii. Tot omul e împovărat de păcate, slăbiciuni şi greutăţi, unele mai suportabile, iar altele covârşitor de grele. Ori, când cădem, grija noastră de căpetenie trebuie să fie a ne ridica cât mai grabnic, pentru a nu ne pierde pentru totdeauna.

Ostaşii L-au bătut din nou dar văzându-L istovit, aproape de agonia morţii, s-au temut să nu-L vadă strivit sub greutatea Crucii. După sentinţa şi porunca guvernatorului roman, Pilat, El trebuia să moară răstignit pe Cruce sus pe Golgota. Temându-se de pedeapsă, ei au silit un om cirinean, anume Simon, pe care l-au aflat venind din ţarină, ca să ducă Crucea după Iisus (Marcu 15, 21). Vrând-nevrând, Simon a fost silit să poarte Crucea lui Iisus până la locul osândei. Fiii acestuia, Alexandru şi Ruf, cunoşteau pe Mântuitorul şi învăţăturile Lui şi le primiseră cu drag. Tatăl lor, Simon, încă nu-L cunoscuse. Întâlnirea aceasta, greutatea Crucii, răbdarea liniştită a Mântuitorului în feluritele dureri, ocări, lovituri şi suferinţe grele, a fost un bun prilej de cunoştinţă şi mântuire pentru el.

Fericit eşti tu, Simone Cirineanule! De mare dar te-ai învrednicit, când te-ai atins de Crucea însângerată a Mântuitorului. Ai fost silit să te osteneşti şi să asuzi cu ea, dar mare ţi-e răsplata ta. Pomenirea numelui tău va fi neştearsă în istoria creştinătăţii. Om simplu, trecător indiferent, poate necunoscător al frământărilor Ierusalimului din acest timp, om cu nevoi, preocupat cu gospodăria, plugăria şi ţarina ta, nici nu gândeai că ai să ajungi a lua parte, silit, la cel mai mare act din istoria lumii. Corpul tău era sănătos, umerii tari, însă sufletul tău nici nu bănuia puterea, lucrarea minunată şi supranaturală a Crucii ce o duceai în spate. Tu trebuia să cunoşti, să crezi şi să iubeşti prea mult pe Hristos, ori să fii prea conştient de păcatele tale, ca să-ţi dai seama de taina minunată a Sfintei Cruci. Dar slujba aceasta a ta, făcută în drumul Crucii Domnului Hristos, ţi s-a socotit ţie ca vrednicie şi pildă. Tu ai fost un om păcătos, care te-ai ostenit sub povara Crucii, alături de Omul fără de păcat. Mergând tu cu Crucea spre Golgota, ai arătat tainic că acolo sus pe Golgota ar trebui să se răstignească omenirea păcătoasă. Prin ducerea Crucii tu ai arătat că oamenii, creştinii, care ard de dorinţa de a fi cu Hristos aici şi în veşnicie, au să ducă sarcina datoriilor, poruncilor şi răspunderilor legate de jertfa săvârşită pe Cruce şi de semnul ei spiritual. Ei vor purta în fiinţa lor Crucea spirituală, care-i va putea duce şi la Crucea de lemn, în lumea aceasta beată şi înnebunită de păcate. Sfinţii Apostoli Petru, Andrei şi alţi Apostoli şi urmaşi vrednici ai lor au suferit Crucea spirituală şi Crucea materială în viaţă şi la moartea lor.

Fericiţi sunt creştinii care în toată viaţa lor poartă în fiinţa lor semnul Sfintei Cruci cu înţelesul ei adânc şi minunatele ei lucrări spirituale.

Simon Cirineul ajută pe Fiul lui Dumnezeu a-Şi duce Crucea! Această lucrare are un înţeles adânc, cu mult miez. Iisus, trăind între evrei, în tot timpul vieţii Sale publice a cutreierat cetăţile, oraşele, satele şi ţinuturile Palestinei, străduindu-Se să adune în staulul Său oile cele rătăcite ale casei lui Israel (Matei 15, 24; 10, 5-6; Faptele Apostolilor 3, 25-26; 13, 46; Romani 15, 8).

„Ai Săi însă nu L-au primit!!!; iar celor ce L-au primit le-a dat lor stăpânire ca să se facă fii ai lui Dumnezeu” (Ioan 1, 11-12; Luca 19, 14; Faptele Apostolilor 3, 26; 13, 46; Isaia 56, 5; Romani 8, 15; Galateni 3, 26; 2 Petru 1, 4; 1 Ioan 3, 1).

Văzând acestea El duce neamurilor păgâne Harul mântuirii (Matei 8, 1-13; 14, 21-28; Faptele Apostolilor 10, 45-48; 11, 18; 14, 27; Romani 15, 9; Efeseni 3, 6).

Simon Cirineul închipuie neamurile păgâne. Primind el să poarte Crucea cu Domnul Iisus Hristos înseamnă, în cartea vremurilor, că neamurile păgâne vor primi credinţa creştinească. Aceasta mai are şi un alt tâlc. Omul Simon, ajutând pe Iisus la o parte a greutăţii suferinţelor, se face părtaş prin aceste suferinţe şi la preţul răscumpărării. Omul care a făcut păcatul e drept ca şi el să sufere la ispăşirea lui. Noi, oamenii, nu putem să ne plătim singuri datoria păcatelor, nici nu ne putem mântui fără numai prin ajutorul Domnului Iisus Hristos. Trebuie să ştim, însă, că nici Mântuitorul nu vrea să o facă aceasta fără voia, conlucrarea şi osteneala noastră. „Cel ce vrea să vină după Mine, să se lepede de sine, să-şi ia Crucea sa în fiecare zi şi să-Mi urmeze Mie (Marcu 8, 31; Matei 10, 38; 16, 24; Luca 9, 23; 14, 27). Eu sunt viţa, voi mlădiţele, iar Tatăl Meu este lucrătorul. Mlădiţa care este în Mine şi n-aduce roadă, se taie şi se aruncă; iar care aduce roadă se curăţeşte, ca mai multă roadă să aducă... Cine rămâne în Mine şi în care rămân Eu, aduce roadă multă. Despărţiţi de Mine, nu puteţi face nimic” (Ioan 15, 1-11; Osea 14, 6; Filipeni 1, 11; 4, 18).

Al 6-lea popas - Mântuitorul Îşi şterge şi-Şi întipăreşte Faţa Sa pe marama dată de Veronica

Răbdarea însoţită de dragostea înflăcărată şi de recunoştinţa pentru binefacerile Mântuitorului ne silesc pe fiecare suflet drept-credincios să-L urmărim cu adâncă evlavie şi atenţie încordată, pe drumul Crucii Sale spre Golgota. Iisus abia merge încovoiat sub puterea Crucii Sale grele şi a păcatelor noastre. El este slăbit de bătăi, vânătăi şi răni sângerânde. Istovit de oboseală, palid, din faţa Sa plină de praf picură sudori reci amestecate cu Sânge închegat. Înfăţişarea aceasta plină de dureri şi chin greu nu mişca inimile împietrite de ură ale iudeilor. Ei se strecurau printre rândurile ostaşilor şi loveau cu pumnii, ori cu ce nimereau, pe blândul Mântuitor. Evreul Ahasverus (ne spune o frumoasă povestire), văzând pe Domnul suind spre Golgota cu chinuri şi mari dureri, în loc să-L compătimească cu milă, rânjind cu ură infernală, L-a lovit cu piciorul, strigându-I: „Mergi Iisuse, Iisuse”.

Mare, cumplită, grea şi infernală mai este răutatea omenească. Câţi oameni cruzi şi odioşi nu vedem şi astăzi, care terorizează şi lovesc cu ură pe cei loviţi de soartă, pe cei ce suferă, pe cei săraci, slabi, care se clatină să cadă! Această răutate infernală văzând-o David în oameni, a zis: „Mai bine aleg să cad în mâinile Domnului, decât să cad în mâinile oamenilor” (2 Regi 24; 1 Paralipomena (Cronici) 21; Psalmi 102; 103, 8-13-14; 118, 110, 156; Isaia 47, 6; Zaharia 1, 15).

Mergând aşa cu greu, cu mare chin, clătinându-se de slăbiciune, cu lovituri şi batjocoriri, o femeie bună la inimă, văzând din casa ei toate acestea, s-a pătruns de milă până în măduva oaselor de suferinţele Mântuitorului. Imediat - lăsându-şi lucrul de mână - a înmuiat un ştergar nou, curat, în apă rece, şi înfruntând răutatea infernală şi ocările mulţimii înfuriate, şi-a făcut loc, străbătând prin mulţime şi cordonul soldaţilor, până a ajuns la Mântuitorul. Acolo, căzând în genunchi la picioarele Lui, I-a şters cu ştergarul

(marama) sudorile reci, amestecate cu praf şi Sânge închegat, de pe Sfânta Lui Faţă. Mântuitorul, văzând bunătatea acelei femei, vrând să-i răsplătească binefacerea ei, cu puterea lui dumnezeiască, a făcut de s-a întipărit pe pânza aceea albă Chipul lui cel Sfânt. Veronica, văzând această minune, a alergat plină de bucurie acasă ca să arate tatălui minunea. Tatăl său, fiind un evreu plin de ură contra Mântuitorului, a smuls marama din mâna ei şi a aruncat-o în foc. Dumnezeu, Care toate le poate, precum a păzit pe cei trei tineri în cuptorul ars înşeptit al babilonenilor, a făcut şi cu marama aruncată în foc o altă minune. Marama cu Chipul Mântuitorului n-a ars în cuptor, după dorinţa evreului înrăutăţit, ci mai mult s-a albit. Privind ei bine, au văzut Sfânta Maramă stând în foc nevătămată, mult mai albă decât mai înainte, iar pe ea au văzut Chipul dulcelui Iisus mult mai vizibil, mai desluşit, aşa cum era: frumos, blând, liniştit şi iertător... Această Sfântă Maramă este cunoscută tuturor creştinilor înţelepţi sub numele de „Veronica”, care înseamnă „Adevărata Icoană”.

În acest loc este al 6-lea popas din Drumul Crucii Mântuitorului. Pe locul unde a fost casa Veronicăi, astăzi este un Paraclis. Călugării au făcut acolo o mare statuie de ceară, în mărime naturală: Veronica ţinând în mână Sfânta Maramă cu Chipul Mântuitorului, Mântuitorul apăsat de greutatea Crucii grele şi un soldat roman cu biciul ridicat.

În persoana celor ce mângâie şi alin durerile bolnavilor, suferinzilor, săracilor, orfanilor, văduvelor şi tuturor celor căzuţi în suferinţe şi mizerii grele, se vede aievea oglindindu-se chipul binevoitor al Veronicăi. Pe marama curăţită de dragostea sfântă către Dumnezeu şi aproapele, văd aievea, întipărindu-se, Chipul Sfânt, frumos, blând, liniştit şi iertător, al dulcelui nostru Iisus Hristos.

„Doamne Iisuse Hristoase, dă-ne şi nouă o inimă bună şi milostivă ca a Veronicăi. Ajută-ne cu Darul Tău ca să trecem peste toate piedicile răutăţilor infernale ale lumii potrivnice binelui mântuitor de suflete şi să facem tot binele bine-plăcut Ţie. Curăţeşte, albeşte şi străluceşte cu Preasfânt Sângele Tău şi cu dragostea Ta cea Sfântă

marama inimilor noastre: întipăreşte viu în ele şi în faptele noastre cele bune Dumnezeiescul Tău Chip. Ajută-ne, Doamne, ca pururi să vieţuim în Tine şi Tu întru noi, că bine eşti cuvântat împreună cu Cel fără de început al Tău Părinte şi cu Preasfântul şi bunul şi de viaţă făcătorul Tău Duh, în veci. Amin".

Al 7-lea popas - Mântuitorul cade a doua oară sub povara Crucii

Iisus înaintează cu greu spre Golgota. Din locul unde Mântuitorul şi-a şters fața cu marama nouă a Veronicăi, înmuiată în apă rece, mulţimea evreilor agitaţi şi ostaşii romani au plecat cu Domnul Iisus spre Golgota. Urcuşul creşte. Puterile trupului scad. Crucea devenea din ce în ce mai grea pe umerii Săi. El abia se mai putea ţine pe picioare. Abia mai putea să meargă. Ostaşii însă îl zoreau, îmboldindu-L şi lovindu-L fără de milă, silindu-L să înainteze. Mântuitorul, istovit de puteri, cade din nou, prăbuşindu-se jos la pământ. Crucea grea se prăvăleşte, cu toată greutatea ei, pe corpul Lui plin de răni sângerânde. Ostaşii îl lovesc iarăşi cu furie, ca să se ridice cu Crucea de la pământ.

Dar toate loviturile erau în zadar! Iisus slăbise aşa de mult, încât nu se mai putea ridica. Câţiva ostaşi au pus mâinile ca să ridice Crucea, dar Mântuitorul nu se mai putea ridica nici singur. Văzând că nici aşa nu pot reuşi, au legat pe Mântuitorul cu nişte funii peste mijloc... Unii au ridicat cu mâinile Crucea în sus; iar alţii pe Iisus cu frânghiile şi cu lovituri. Cine poate povesti durerile pe care le-a simţit Iisus în acest loc! Şi acestea pentru ce? Pentru ca să ne dea nouă putinţa de a ne mântui. Noi ce facem pentru mântuirea noastră?

Acolo este al 7-lea popas din Drumul Crucii Domnului Iisus. El se mai numeşte şi „Poarta judecăţii", pentru că acolo era poarta cetăţii Ierusalimului, pe care

erau scoşi afară din cetate osândiţii la moarte şi duşi pe Golgota unde erau executaţi. În vremea Mântuitorului, Golgota era afară din Ierusalim. În curgerea vremii, oraşul s-a mai întins spre nord, aşa de mult, încât astăzi Golgota se află în interiorul oraşului.

Fraţi creştini! Căderea Mântuitorului sub povara Crucii închipuie căderile noastre repetate în prăpăstiile păcatelor. Oricât de adâncă ar fi prăpastia în care vom fi căzut, noi ne putem ridica cu darul lui Dumnezeu, numai să vrem. Mântuitorul priveşte la noi în orice clipă a vieţii noastre. El aşteaptă să ne ridicăm din amorţeala păcatelor, din prăpăstiile lor întunecoase şi din umbra morţii în care ne-am prăbuşit cu voie ori fără de voie. El ne îndeamnă prin bucurii ori întristări, prin daruri, lipsuri şi dureri, să ne folosim de preţul Jertfei Sale. El ne cheamă la Sine cu glasul-I Părintesc, dulce şi mângâietor, zicând: „Veniţi la Mine toţi cei osteniţi şi împovărați şi Eu vă voi odihni pe voi. Luaţi jugul Meu asupra voastră; şi vă învăţaţi de la Mine, căci sunt blând şi smerit cu inima şi veţi afla odihnă sufletelor voastre, căci jugul Meu este bun şi sarcina Mea uşoară (Matei 11, 28-30; Ioan 13, 15; Filipeni 2, 5; 1 Petru 2, 21; 1 Ioan 2, 6; Zaharia 9, 3; Filipeni 2, 7-8; Ieremia 6, 16; 1 Ioan 5, 3).

Al 8-lea popas - Mântuitorul sfătuieşte femeile care plângeau

Numărul mulţimii de oameni agitaţi, care mergeau după Mântuitorul, era covârşitor. Unii pe alţii se îmbulzeau, vrând care mai de care să se apropie de Iisus pentru a-L lovi, răni şi sfâşia. După ieşirea din Ierusalim, convoiul mulţimii înfuriate a mers până a ajuns la poalele dealului Golgotei. De acolo se vedea locul osândei, „Golgota". Cu cât se apropiau mai mult de Golgota, cu atât Mântuitorul slăbea mai mult, se simţea mai mult istovit de puteri. Suişul dealului Golgotei se făcea din ce în ce mai drept în sus, mai greu de suit. Iisus, istovit şi cuprins de dureri groaznice, abia mai putea păşi înainte. Călăii cruzi însă, înrăindu-se, îl loveau fără milă, îmbrâncindu-L să suie înainte pe deal. Mântuitorul trist, cu Faţa însângerată, aruncă o ultimă privire asupra Ierusalimului rămas în urma convoiului. El priveşte scurt cetatea nerecunoscătoare, ucigătoare a trimişilor lui Dumnezeu, care peste vreo trei decenii avea să bea paharul mâniei lui Dumnezeu, pe care şi-l umpluse singură în trecutul ei.

În acel timp, un ţipăt, însoţit de plângeri şi suspinuri, se aude în urma convoiului. Mulţimea se înfiorează. Stă pe loc şi priveşte înapoi. În urma lor veneau mai multe femei, care scoteau din piepturile lor acele ţipete şi plânsete jalnice. Erau Sfintele femei care în viaţă însoţiseră pe Domnul (Luca 8, 3). Ele n-au putut să rămână nesimţitoare la auzirea şi vederea spectacolului înfiorător. Frica le înăbuşise durerea câtva timp. În cele din urmă, nemaiputându-se stăpâni, au alergat după Mântuitorul însângerat, ce-şi ducea Crucea Sa, izbucnind în plâns, suspine şi ţipete jalnice. Mântuitorul le-a auzit. Ele se apropiaseră de convoi. Aruncându-şi privirea înaintea Sa, le-a văzut plângând cu durere adâncă. Atunci, privindu-le cu o bunătate plină de tristeţe, le-a zis: „Fiicele Ierusalimului, nu Mă plângeţi pe Mine; ci vă plângeţi pe voi şi pe fiii voştri! Căci iată vin zile în care vor zice: „Fericite sunt cele sterpe şi pântecele care n-au născut şi sânii care n-au alăptat". Atunci vor începe a zice munţilor: „Cădeţi peste noi!", iar dealurilor şi prăpăstiilor: „Acoperiţi-ne pe noi... deschideţi-vă pentru a ne înghiţi pe noi şi a ne nimici.

Că de fac acestea cu lemnul cel verde, dar cu cel uscat ce va fi?!" (Luca 23, 27-31). Eu sufăr şi Mă jertfesc; iar jertfa Mea va aduce răscumpărare întregii lumi care va crede în Mine şi-Mi va urma. Eu prin această suferinţă împlinesc voia Tatălui ceresc. Voi însă plângeţi-vă pe voi şi păcatele voastre, care sunt cauza suferinţelor Mele. Ele sunt adevăraţii călăi care Mă chinuiesc mai groaznic. Plângeţi şi vă spălaţi prin lacrimi şi vieţuire bună păcatele voastre, pentru a putea să intraţi în Împărăţia Mea. Aceasta e mângâierea pe care cer să Mi-o daţi" (Ioil 1; Ieremia 4, 1; Osea 12, 6; 14, 1).

Parcă aud pe Mântuitorul zicând şi creştinilor din toate vremurile, ca şi fiicelor Ierusalimului: „Creştinilor! Nu Mă plângeţi pe Mine, ci plângeţi-vă pe voi şi pe fiii voştri. Plângeţi-vă păcatele voastre, cu care vă încurcaţi în toată vremea şi în tot locul. Plângeţi-vă abaterile voastre din calea vieţii. Plângeţi-vă neputinţele voastre şi obişnuinţele rele care vă scot din calea vieţii şi vă îmbrâncesc în calea pierzării. Plângeţi-vă învârtoşarea inimilor voastre, plângeţi-vă patimile voastre josnice care fierb şi se zvârcolesc groaznic ca nişte vipere în inimile voastre, în fiinţa voastră! Plângeţi-vă disperarea voastră care vă roade şi vrăjmăşia voastră care vă rupe fiinţa ca nişte şerpi înveninaţi, care vă otrăvesc, vă fac nelucrători în bine şi vă omoară treptat, ori grabnic. Plângeţi-vă credinţele voastre superstiţioase, obiceiurile şi prăznuirile păgâneşti care vă înăbuşesc şi vă ucid.

Căiţi-vă. Plângeţi-vă păcatele voastre, spălaţi-vă, curăţiţi-vă de ele, părăsiţi-vă de ele, scoateţi răutăţile, vicleşugurile şi minciunile din fiinţa voastră. Părăsiţi-vă de rău şi faceţi binele, căutaţi pacea şi o urmaţi pe ea, şi Eu vă voi primi pe voi. Primiţi învăţătura şi jertfa Mea ca să fiţi vii şi să scăpaţi de tânguire, plângere şi mulţimea bocetului. Dacă voi plângeţi din iubire către Mine, atunci aveţi milă de voi şi dovediţi-Mi această iubire, iubindu-vă mai mult unii pe alţii. Iubiţi-vă şi pe voi prin părăsirea de orice păcat şi prin împodobirea cu veşmântul strălucit al virtuţilor creştineşti, arătându-vă înaintea Mea îmbrăcaţi în haina de nuntă, căci iată Eu pentru voi merg să Mă jertfesc, crucificându-Mă pe Cruce. Voi plângeţi că-Mi vedeţi Trupul Meu chinuit! Eu plâng însă

fiindcă văd milioane de suflete care se pierd pentru ideal şi virtute, pentru Dumnezeu şi veşnicie!

Dacă voi Mă iubiţi cu adevărat şi nu vreţi a Mă mai vedea plângând, hrăniţi-vă sufletele cu Pâinea cerească, hrăniţi-vă unii pe alţii cu cuvântul lui Dumnezeu, care vă curăţeşte, tămăduieşte, viază, hrăneşte, creşte, împuterniceşte, înaripează, vă înalţă în împărăţia Luminii şi vă îndumnezeieşte. Când voi vedea înflorind, odrăslind şi rodind virtuţile jertfirii Mele în viața voastră, atunci Eu Mă voi bucura de voi şi voi vă veți bucura în Mine întotdeauna. Fericiţi sunteţi voi toţi care în viaţa voastră veţi alerga cu credinţă vie, nădejde tare şi dragoste înflăcărată în Mine, aşa cum aleargă puii cei ascultători sub aripile mamei lor. Aşa făcând, veţi scăpa de orice primejdie și pieire. Dar vai de cei ce se vor depărta de Mine, ca puii neascultători, care fug de lângă mama lor. Cei care-i urmăresc îi prind, îi ucid şi îi mănâncă. După ce pleacă uliul cu ei în văzduh, zadarnic mai cer ajutor mamei lor. Aşa păţesc şi toţi aceia care se depărtează de Mine şi învăţăturile Mele. Aceştia sunt cu adevărat vrednici de plâns”.

Aceste cuvinte le-a zis Mântuitorul atât femeilor din Ierusalim cât şi nouă tuturor, cărora ne trebuie pocăinţă.

Acesta este al 8-lea popas din drumul Crucii Mântuitorului. O Cruce neagră făcută pe zidurile Mănăstirii greceşti a Sfântului Haralambie arată acest popas.

Proorocirea Mântuitorului s-a împlinit în mic sau în parte în timpul înconjurării, strâmtorării, asedierii şi distrugerii Ierusalimului de către oştile romane şi din timp în timp s-a împlinit aidoma în mic sau mai mare, în felurite vremuri şi locuri, aşa cum s-a împlinit şi în marele război mondial. Mai pe urmă, după zilele în care se vor împlini aceste proorociri, în tot pământul vor urma vremuri şi răsturnări groaznice, sfârşitul lumii şi înfricoşata zi a Judecăţii Universale. Acea zi va fi pentru majoritatea lumii zi de întristare adâncă, de lacrimi fără mângâiere, plânsete şi ţipete de cumplită disperare.

Să ne socotim bine! Dacă s-a întrebuinţat atâta cruzime faţă de Mântuitorul, Care n-a făcut nici un păcat, oare care va fi cruzimea ce va veni asupra păcătoşilor nepocăiţi? Vai şi amar celor pe care-i va prinde moartea în păcate nepărăsite şi-i „va arunca în întunericul cel mai dinafară, unde va fi plângerea şi scrâşnirea dinţilor" (Matei 8, 12; 13, 42-50; 24, 51; 25, 30, 41-46; Luca 13, 22; Apocalipsa 21, 3). „Înfricoşat lucru este a cădea în mâinile Dumnezeului Celui viu" (Evrei 10, 23-31; Apocalipsa capitolele 20, 21, 8; 22, 15).

Al 9-lea popas - Mântuitorul cade a treia oară sub povara Crucii Sale

Mântuitorul Iisus Hristos, silit de loviturile ostaşilor şi de zbieretele mulţimii evreilor turbaţi de ura sălbatică, a mai înaintat cu multă greutate, pe drumul anevoios al suferinţelor şi al Crucii Sale. S-au apropiat de locul răstignirii, de Golgota. Suişul e din ce în ce mai greu de urcat. Istovit de suferinţe şi lovituri, Mântuitorul cu foarte multă greutate înaintează. El Se clatină de slăbiciune ca o umbră, Se încovoaie din ce în ce mai mult sub greutatea Crucii. Nemaiputându-Se ţine pe picioare, Mântuitorul a căzut a treia oară sub povara Crucii. De astă dată El a căzut leşinat, ca mort, la pământ. Ostaşii s-au înfiorat. Chiar şi iudeii s-au înfiorat pentru un moment. Toată omenirea aceea sălbatică de infernala răutate voia cu orice preţ ca victima lor să ajungă sus, sus pe Golgota. Lumea aceea dorea să se veselească cât mai mult de suferinţele Lui, văzându-L chinuindu-Se, zbătându-Se în agonia morţii, pironit sus pe Cruce. Caiafa şi alte căpetenii, care veneau pe urma convoiului, râdeau cu un rânjet batjocoritor, satisfăcuţi de-o bucurie infernală. Mulţimea sălbatică, înfuriată, dornică de a vedea sânge, se îngrămădeşte cu zbierete înfiorătoare în rândurile ostaşilor, vrând să se năpustească ca nişte lupi asupra unui miel,

pentru a sfâşia pe Iisus, Care zăcea jos la pământ. Ostaşii, cu măciucile lor grele şi suliţele lungi, abia au reuşit a opri pe loc mulţimea agitată. Maica Sfântă suspina greu, sfâşiată de durerea iubitului Său Fiu, prăbuşit jos la pământ de atâta amar de suferinţă. Plângeau femeile şi credincioşii care urmau pe Iisus, plângeau îngerii din cer, fiindcă vedeau atâta durere covârşitoare la Iisus, Care zăcea jos la pământ sub povara Crucii; iar la mulţimea agitată, atâta răutate infernală.

Iisus, Fiul lui Dumnezeu, maltratat îngrozitor de oamenii zidiţi de mâna Lui. Iisus, Fiul Celui Prea înalt, doborât la pământ de răutatea infernală a oamenilor! La această privelişte se cutremurau toate zidirile! Umerii Mântuitorului erau apăraţi şi încovoiaţi la pământ, mai mult de răutatea şi îndărătnicia chinuitorilor Săi, decât de greutatea Crucii. El vedea toate suferinţele Sale de până atunci şi celelalte care îl aşteptau, vedea că nu puteau răpune cu totul păcatul din lume. El a căzut a treia oară jos la pământ de o durere covârşitoare, văzând că suferinţele Sale n-au putut astupa definitiv, pentru totdeauna, prăpastia păcatului şi gura iadului, în care multă lume de-a lungul veacurilor se va prăbuşi căzând fără voia Lui. Domnul Iisus suferea greu, văzând că creştinii veacurilor viitoare vor sluji mai mult păcatelor şi vor nesocoti Sângele Lui, făcându-şi-L nefolositor în viaţa lor şi osânditor în ziua judecăţii. Îndărătnicia poporului iudeu şi a mulţimilor creştinilor de peste veacuri apăsa pe umerii Săi, mai mult decât mii de cruci grele.

Locul de lângă uşa Bisericii copte grăieşte tainic despre acest al nouălea popas, unde Mântuitorul a căzut a treia oară sub povara Crucii Sale.

Mult Milostive, Doamne, Iisuse Hristoase, Dumnezeul nostru, ajută-ne pe noi a merge şi a înainta cu bărbăţie şi curaj pe adevăratul Drum rodnic al Crucii, pe care ne hotărâm să mergem. Noi suntem slabi, adeseori ne prăbuşim în prăpastiile păcatelor. Dă-ne putere hotărâtoare a ne ridica şi a ieşi din ele. Dă-ne mâna ca lui Petru şi ne scoate din valurile înfuriate şi spumegânde ale feluritelor patimi care ne învăluiesc şi ne înăbuşesc, tinzând să ne ucidă.

Tu, Doamne, pentru înţelepciunea, luminarea, mântuirea şi fericirea noastră ai căzut în Drumul Crucii de trei ori la pământ sub povara Crucii Tale, preînchipuind cele trei zile cât vei sta în mormânt. De trei ori Te-ai ridicat cu Crucea de la pământ, arătându-ne şi încurajându-ne că din orice cădere creştinul slab trupeşte se poate ridica când sufletul lui este treaz, hrănit cu cuvântul lui Dumnezeu, când sufletul luminat stăpâneşte şi conduce chibzuit pe trup. De trei ori ai căzut sub povara Crucii, fiindcă ai căzut şi pentru cei doi tâlhari osândiţi, ale căror suflete erau prăbuşite în haosul prăpăstios al feluritelor păcate grele. Privind la întreita lepădare a lui Petru, în numele unei mulţimi de Apostoli care aveau să-l urmeze, dezbinându-se din Trupul Bisericii Tale, rupând din corpul ei şi formând multe confesiuni şi secte, căzând în erezie şi apostazie, zdrobit de durere ai căzut de trei ori, arătând că şi din aceste prăbuşiri vei ridica pe cei ce Te vor chema şi căuta în adevăr. Bine eşti cuvântat, Mântuitorule, Care ai căzut de trei ori pentru căderile noastre în păcate şi Te-ai ridicat de trei ori pentru ridicările şi înălţările noastre din haosul prăpăstios al feluritelor patimi şi păcate grele: păcate contra Duhului Sfânt, strigătoare la cer, păcate ucigătoare de suflet... Doamne, ajută-ne ca şi noi, păcătoşii aceştia din Biserica Ta cea luptătoare, să ne răstignim trupurile noastre cu patimile şi cu poftele, ca să fim ai Tăi acum şi pururi şi în vecii vecilor. Amin.

O! Voi care priviţi la acest Om, vedeţi bine şi judecaţi drept: au mai fost vreodată dureri aşa de covârşitoare ca durerile Lui? Au mai fost vreodată suferinţe aşa de grele, ca suferinţele Lui? El a suferit atâtea şi atâtea dureri pentru mântuirea noastră! Dar noi ce am făcut şi ce facem pentru a ne mântui? Oare nu cumva lucrăm neînţelepţeşte ca fecioarele nebune, ca slugile leneşe, viclene, ori beţive (Matei 25, 1-30; 24, 42-51), ca bogatul nemilostiv, ori ca cel lacom? (Luca 16, 16-21; 12, 12-21; 18, 18-30; Matei 19, 16-30; Marcu 10, 17-20). Să lucrăm şi să vieţuim înţelepţeşte, ca fecioarele înţelepte, ca slugile bune şi ca robii cei binecuvântaţi de Dumnezeu (Matei 24, 42-47, 25), ca să devenim cu adevărat fii ai lui Dumnezeu şi moştenitori ai Împărăţiei Sale (Ioan 1, 12; Apocalipsa 21).

„Cel ce vine după Mine şi nu urăşte pe tatăl său şi pe mama sa, pe soţia sa, pe fiii săi, pe fraţii săi, pe surori, fiice, încă şi viaţa sa (patimile şi poftele păcătoase ale acestora) nu poate fi ucenic al Meu. Şi oricine vine după Mine şi nu-şi poartă crucea sa, nu poate fi ucenic al Meu” (Luca 14, 26-27).

Al 10-lea popas - Mântuitorul bătut, dezbrăcat şi adăpat cu oțet şi fiere

Urcând în sus pe Golgota, după popasul al 9-lea, Drumul Crucii devenea tot mai greu. Torturat cumplit de ostaşi şi de lumea beată de setea satanicească de a vărsa sânge nevinovat, Mântuitorul îşi adună pentru ultima oară toate puterile omeneşti şi porneşte în foarte mare suferinţă şi greutate înainte pe Drumul Crucii spre Golgota. Acolo dealul se înălţa; iar suişul era peste măsură de împovărător. Ajutat de Simon şi de câţiva ostaşi, Mântuitorul a mers încet, încet, înainte pe dealul Golgotei până la locul hotărât pentru osândă. Oprindu-se pe loc, fiarele sălbatice cu chip omenesc au simţit iarăşi plăcerea de a-L tortura, mai înainte de a-L răstigni. Acolo iarăşi L-au legat de un stâlp de piatră şi L-au bătut îngrozitor. Sub loviturile repetate cu putere, Sângele ţâşnea din Corpul Său plin de vânătăi şi răni sângerânde. Bestiile omeneşti priveau cu satisfacţie satanicească la durerile şi chinurile Lui sfâşietoare. O! Omenire împietrită la inimă şi îmbătată de ură infernală, tu te-ai pogorât mai jos decât toate sălbăticiunile, decât toate hâdele şi otrăvitele reptile ale pământului. Omul osândit de voi la moarte, pe care îl duceţi să-L răstigniţi, e aşa de istovit de suferinţele provocate de torturările voastre, şi acum vi se pare că n-a fost torturat de ajuns? Vai, vouă, sălbăticiunilor cu chip omenesc! Cumplită osândă v-aţi arvunit voi prin această sacrilegă nelegiuire! Păcatul acesta vă va urmări pe voi şi pe urmaşii voştri, cât va fi lumea, până şi în gaură de şarpe.

În locul acesta este un paraclis, „Paraclisul biciuirii”, şi stâlpul de piatră de care a fost legat Mântuitorul şi bătut cu cea mai groaznică cruzime. Tot acolo mai e şi o temniţă, în care tradiţia spune că Mântuitorul a fost pus în cătuşe, legat şi închis acolo, în timpul pregătirilor pentru răstignirea condamnaţilor. După ce s-au făcut toate pregătirile răstignirii, ostaşii au scos pe Mântuitorul din temniţă şi au plecat împreună cu toată mulţimea la locul unde se făcuseră toate pregătirile răstignirii, sus, pe dealul Golgotei. Golgota este icoana care întruchipează tot felul de suferinţe. Pe Golgota suferinţelor trebuie să urce toţi muritorii, ca să poată intra în Împărăţia lui Dumnezeu.

Aceasta o arată Sf. Apostol Pavel, zicând: „Prin multe necazuri se cade nouă a intra în împărăţia lui Dumnezeu”.

„Împărăţia lui Dumnezeu nu e mâncare şi băutură... Luptă-te lupta cea bună, că de se va şi lupta cineva, nu se încununează de nu se va lupta după lege. Lupta cea bună m-am luptat, credinţa am păzit, drumul am săvârşit. De acum mă aşteaptă cununa neprihănirii, pe care mi-o va da mie Domnul, Judecătorul cel drept. Şi nu numai mie; ci şi tuturor celor care au iubit (prin împlinirea poruncilor dumnezeieşti) venirea Lui” (Romani 14, 17; 2 Timotei 4, 7-8).

Golgota pe evreieşte înseamnă „Căpăţână” pentru că avea forma unui cap pleşuv şi pentru că de acolo se rostogoleau în vale căpăţânile celor osândiţi la moarte. Golgota mai purta acest nume şi pentru că tradiţia spune că acolo era îngropat capul lui Adam (După o viaţă îndelungată de 930 de ani, Adam a murit. El a murit într-o zi de vineri, ziua în care a fost făcut de Dumnezeu şi în care a păcătuit, în ceasul al şaselea, în care a gustat din mâncarea cea oprită, care i s-a dat lui prin mâinile Evei. Aceasta o adevereşte Dumnezeiasca Scriptură, Sf. Tradiţie, Sf. Irineu şi alţii. Plâns de toţi urmaşii săi: copii, nepoţi, strănepoţi, Adam a fost înmormântat (după mărturia lui Egisipp) în mormânt de marmură în Hebron, unde este câmpul Damascului. Acolo, după înmormântarea lui Adam, a răsărit şi a crescut uriaşul şi milenarul stejar din Mamvri. Tot acolo este şi peştera dintr-o ţarină, pe care mai pe urmă a câştigat-o Avraam cumpărând-o

de la Efron Heteeanul cu 400 de siclii de argint pentru îngroparea soţiei sale Sarra şi a sa (Facerea 23; 25, 8-10). Astfel, Adam cel zidit din pământ s-a întors iarăşi în pământul din care a fost luat după porunca ziditorului său.

Unii spun că Adam ar fi fost îngropat acolo unde este Golgota, lângă Ierusalim. Se cade a şti însă că acolo mai pe urmă, după potop, a fost îngropat capul lui Adam. Iacov din Edesa, dascălul Sfântului Efrem Sirul, istoriseşte că Noe, intrând înainte de potop în corabie, a luat cinstitele moaşte ale lui Adam din mormânt şi le-a băgat în corabie cu sine, fiindcă nădăjduia că prin rugăciunile aceluia se va mântui din potop. Ieşind din corabie, după încetarea potopului, mai pe urmă a împărţit moaştele strămoşului său Adam celor trei fii ai săi. Lui Sem, cel mai mare fiu, i-a dat cea mai cinstită parte din căpăţâna lui Adam. Acestuia i-a poruncit să locuiască în pământul Asiei, în ţinuturile acelea unde mai pe urmă s-a zidit Ierusalimul. Sem, după rânduiala lui Dumnezeu, şi după proorocescul dar cel dat lui de la Dumnezeu, a îngropat căpăţâna lui Adam la un loc înalt, nu departe de locul acela unde avea să fie mai pe urmă Ierusalimul. Acolo Sem a făcut deasupra căpăţânii o movilă mare de pământ. Acestei movile Sem i-a dat denumirea de locul căpăţânii de la căpăţâna lui Adam cea îngropată acolo, unde mai pe urmă, la plinirea vremurilor proorocite, Domnul nostru Iisus Hristos a voit a-Şi sui Crucea Sa şi a fi răstignit pe ea, pentru mântuirea neamului omenesc (Facerea 1, 2, 3, 5; Hronograf, pag. 114-115).

Convoiul a mai înaintat puţin şi au ajuns la locul răstignirii. Acolo era adunată o mare mulţime de lume. Mulţimea s-a adunat în forma unui mare cerc împrejurul locului răstignirii. Caiafa, dimpreună cu ceilalţi arhierei, preoţi, farisei, cărturari şi conducători ai evreilor, s-au apropiat de ei ca să se desfăteze privind cu satisfacţie la chinurile Domnului. Mama Sfântă dimpreună cu celelalte femei credincioase stăteau deoparte, privind sfâşiate de durere la cele ce se făceau.

Mântuitorul stătea liniştit în faţa morţii. Privirea Sa lină, luminată şi plină de bunătate S-a îndreptat atunci către cer spre Tatăl Ceresc. „Tată - a strigat El rugându-Se - a sosit ceasul, ca să săvârşesc lucrul (mântuirii neamului omenesc) pe care Mi l-ai dat să-l fac. Proslăveşte-Mă Tu, Părinte, la Tine Însuţi cu slava pe care am avut-o mai înainte de întemeierea lumii” (Ioan 17, 1-5; Matei 7, 13-14; Luca 13, 24; Apocalipsa 2, 3, 7).

Mulţimea Îl asculta şi Îl privea cu ură. Ostaşii s-au repezit la El - ca lupii asupra unui miel - şi L-au dezbrăcat de hainele Lui. Apoi au tras cu putere cămaşa, care era lipită de Corpul Său însângerat, provocându-I dureri cumplite. L-au lăsat despuiat, înfăşurat numai la mijloc cu un mic văl. Născut în ieslea unei peşteri umede şi întunecoase, sărac de orice avere pământească, până într-atât încât n-avea nici unde să-şi plece capul pentru odihnă, acum se lasă a fi despuiat şi de hainele Sale, pentru a muri gol pe Cruce. Prin aceasta Mântuitorul ne grăieşte multe. Prin pilda vieţii Sale - nu numai prin învăţături şi vorbe goale - El ne arată că toate bunurile vieţii acesteia înseamnă foarte puţin faţă de bogăţiile bunătăţilor pe care le-a gătit Domnul celor ce fac voia Lui. Bogăţiile bunătăţilor pământeşti, fără înţelepciunea de sus, duc pe oameni cu trup şi suflet la pierzare, în gheenă. „Căutaţi - zice El - mai întâi Împărăţia lui Dumnezeu şi dreptatea Lui şi toate celelalte se vor adăuga vouă” (Matei 6, 33; 3 Regi 3, 13; Psalmi 36, 37, 25, 23; 24, 3-6; Marcu 10, 29-30; Luca 12, 31; 1 Timotei 4, 8). „Ce ar folosi omului de ar dobândi lumea toată şi îşi va pierde sufletul său? Sau ce va da omul în schimb pentru sufletul său?” (Marcu 8, 36-38; Matei 16, 26; Luca 9, 25).

Lăcomia orbeşte pe oameni aşa de mult încât, legându-i de avuţie cu trup şi suflet, îi robeşte ţinându-i legaţi orbeşte de ele, până îi prinde moartea şi se prăbuşesc în gheenă, ca şi bogatul nemilostiv, bogatul lacom, Iuda Iscarioteanul, Anania, Safira, Ghiezi şi alţii. Agonisirile clădite pe nisip sunt urâciuni înaintea lui Dumnezeu. „Cel ce adună fără de Mine, risipeşte”. Aceste agonisiri deşarte, adunate de oameni după spiritul veacului acestuia, Dumnezeu adeseori le lasă să se prăbuşească şi să se distrugă sub privirile omului care ţine la ele mai mult decât la Dumnezeu. Astfel, moartea celui pe

care l-am iubit mai mult decât pe Dumnezeu, casa în flăcări, holda bătută de grindină ori înecată de apă, jefuirea casei, pierderea banilor şi alte multe pierderi grele, amare ca paharul morţii şi usturătoare ca focul iadului, sunt chemarea Celui prea înalt, ca să căutăm mai întâi Împărăţia şi dreptatea Lui; fiindcă n-avem aici cetate stătătoare, ci suntem aici în căutarea celei viitoare, a Ierusalimului celui de sus.

De multe ori s-a întâmplat că pierderea bunurilor trecătoare a adus pe oameni la îmbogăţirea cu fapte bune şi bunuri cereşti.

Stăpânirea aranjează - din milă faţă de osândiţi - ca, la moartea pe Cruce, să le dea mai înainte de răstignire un fel de vin oţeţit şi amar, ca să amorţească, pentru a nu simţi chinurile răstignirii în toată grozăvia lor. Acest oţet este amestecat cu smirnă, tămâie şi felurite ierburi sau materii tari, care îi dau un gust amar ca fierea. Din această băutură au dat ostaşii şi Mântuitorului. El însă n-a vrut să bea, vrând să sufere chinul Crucii cu toate simţirile şi cunoştinţa Sa. „Şi venind la Golgota, ce se zice „Locul Căpăţânii", i-a dat Lui să bea vin amestecat cu smirnă şi fiere, şi gustând puţin n-a vrut să bea" (Matei 27, 33-34). El a vrut a Se jertfi şi suferi cele mai cruzi dureri, ocări şi umiliri pentru izbăvirea neamului omenesc.

„O, voi, toţi urmaşii Mei, înveninaţi de veninul şerpilor şi viperelor cu chip omenesc, voi pe care gura lumii plină de otrava iadului vă otrăveşte, încât adeseori pe unii din voi v-a pus în patul bolii, pe alţii v-a băgat cu zile în mormânt... priviţi şi vedeţi de este în lume durere ca durerea mea!".

Doamne, Iisuse Hristoase, Mielul lui Dumnezeu, Care ridici păcatele lumii, ridică şi de deasupra noastră păcatele noastre şi feluritele primejdii care ne apasă şi ne înăbuşesc. Doamne, Cel ce, ispitit fiind, eşti Atotputernic a ne izbăvi din orice curse infernale, ajută-ne nouă a ne descătuşa din legăturile silnice ale feluritelor păcate care ne mortifică şi ne ucid sufletele. Tu, Doamne, Te-ai lăsat să fii dezbrăcat de călăii Tăi, pentru ca să ne îmbraci pe noi, cei goi, în strălucita haină de nuntă. Ai rânduit ca ostaşii să arunce sorţi pentru cămaşa Ta, arătând prin aceasta unitatea, integritatea, pacea şi

armonia care veşnic trebuie să fie în Biserica Ta. Dar vai! Ostaşii, călăii Tăi, s-au arătat mai cruţători pentru integritatea hainei Tale decât cei care aveau datoria de a păstra neîmpărţit întreg Trupul Bisericii Tale! Te văd îndurerat şi plângând, Doamne, căci unitatea Bisericii creştine, a fost sfâşiată de rivalităţi condamnabile şi hărţuită de concurenţa trufiilor omeneşti. Păgânii legionari, prin aruncarea zarurilor (sorţilor) lângă Cruce pentru cămaşa Ta, sunt pildă vie tuturor creştinilor (cler şi popor) care au datoria sfântă, imperioasă, de a păstra unitatea Bisericii. Mai bine ar fi fost de ar fi sfâşiat aceia cămaşa Ta, decât aceştia pacea adunării drept-credincioşilor creştini, adică Biserica Ta spirituală, vie şi lucrătoare.

Iubiţi fii duhovniceşti şi fraţi creştini în Domnul nostru Iisus Hristos! Să ne reculegem din iureşul patimilor care ne înăbuşesc şi să ne îmbrăcăm în Domnul nostru Iisus Hristos, în veşmântul luminat al curăţiei lui dumnezeieşti, în mohorâtul veşmânt însângerat al jertfirii Lui şi în odăjdiile propovăduirii Evangheliei Lui. Să ne privim clar aici făgăduinţele date la Sfântul Botez şi în alte ocazii, şi să ne îndeplinim datoriile ce le avem ca fii ai Bisericii, ai luminii şi ai lui Dumnezeu, fiecare după talanţii ce ni s-au încredinţat. Să luptăm pentru unirea Bisericii Lui, contra tuturor vrăjmaşilor ei care o războiesc, tulbură, terorizează şi îmbrâncesc pentru a o rupe, sfârteca, ciopârţi şi dezmembra. Să luptăm pentru integritatea Bisericii Domnului Hristos, una Sfântă sobornicească şi apostolească, în care orice suflet poate afla mântuirea şi fericirea. Să luptăm pentru a ne apropia, uni şi deveni una cu Mântuitorul nostru Iisus Hristos, precum şi El a luptat până la jertfă şi este una cu Tatăl Său Ceresc.

În lupta aceasta grea, sfâşietoare până la jertfă, pentru încurajare pururi să avem înainte cuvintele dulcelui nostru Iisus Hristos Care ne zice: „Cei ce Mă iubesc pe Mine şi pe voi vă vor iubi; iar cei ce Mă urăsc şi Mă prigonesc pe Mine şi pe voi vă vor urî şi prigoni până la moarte. Când vă vor chinui şi omorî pe voi, li se va părea că aduc slujbă lui Dumnezeu. Iar acestea toate vă vor face vouă pentru că nu cunosc pe Cel ce M-

a trimis pe Mine. Dar îndrăzniţi. Eu am biruit lumea... şi Eu sunt cu voi întotdeauna. Amin”.

Al 11-lea popas - Ostaşii pironesc Prea Sfânt Trupul Domnului Iisus pe Cruce

Mântuitorul, după cum am văzut, a fost întâmpinat în drumul spre Golgota de Preasfânta Sa Maică, femeile credincioase şi de câţiva ucenici credincioşi ai Săi. Printre oamenii înfuriaţi asupra lui Iisus şi ostaşii tirani care-L înconjurau pe Mântuitorul, se aflau şi unii din cei ce-L iubeau pe El. Aceştia nădăjduiau că bărbatul Acesta, puternic în lucru şi în cuvânt, Care a făcut atâtea minuni, pe care nimeni altul nu le-a făcut, nu Se va lăsa chinuit până în sfârşit. Ei credeau că El va face o minune mare, prin care Se va preaslăvi, iar vrăjmaşii Săi se vor ruşina. Domnul Iisus însă nu a făcut atunci minunea aşteaptată de ei. În acel timp, El era Mielul lui Dumnezeu, Care trebuia, după proorocia Scripturilor, să Se aducă jertfă vie Tatălui Ceresc pentru ridicarea păcatelor lumii, pentru dezrobirea neamului omenesc din robia iadului.

Ostaşii care îşi puseseră la îndemână toate uneltele pentru răstignire s-au apucat de lucru. De o parte şi de alta a Crucii Mântuitorului, întinse pe pământ, se zbăteau în toate părţile cei doi tâlhari pe care ostaşii îi legau pe crucile lor. Era firesc acest lucru. Omul, ca şi celelalte vieţuitoare, luptă din răsputeri pentru a scăpa de moarte.

Mântuitorul nu S-a împotrivit. El de buna Sa voie S-a aşezat pe Cruce, singur Şi-a aşezat pe Cruce mâinile şi picioarele pentru răstignire. Aici se împlinesc cuvintele proorociei amintite de sfinţii liturghisitori la slujba fiecărei sfinte proscomidii: „Ca o oaie spre junghiere S-a adus, şi ca un Miel fără de glas înaintea celui ce-l tunde, aşa nu Şi-a

deschis gura Sa" (Isaia 53; Faptele Apostolilor 8, 32). Vai! Ce privelişte grozavă a urmat după aceasta! Preasfânt Trupul lui Iisus e întins pe Cruce. Ostaşii călăi au apucat cu vânjoasele lor braţe şi cu frânghii mâinile şi picioarele Mântuitorului, de care întind cu o putere sălbatică. Trupul Domnului pârâie din încheieturi. Aici se împlinesc cuvintele prooroceşti, care zic: „Înconjuratu-M-au câini mulţi, tauri graşi, şi adunarea celor vicleni M-au cuprins. Străpuns-au mâinile Mele şi picioarele mele. Numărat-au toate oasele Mele şi aceia priveau şi se uitau la Mine" (Psalmi 21, 12, 17-19, 22). Ostaşii au adus apoi nişte piroane mari, în dungi şi neascuţite, pentru a rupe şi zdrobi carnea şi oasele osânditului nevinovat. Acei călăi fioroşi au aşezat acele piroane - făcute înadins aşa mari, în dungi şi neascuţite - pentru a produce mai multă durere în mâinile şi picioarele lui Iisus, întinse şi fixate pe Cruce de unii ostaşi călăi cu mâinile şi cu picioarele lor. Alţi ostaşi călăi şi-au ridicat ciocanele şi au lovit de mai multe ori în piroane. Dureri vii, pătrunzătoare, nesuferite şi groaznice au străbătut atunci Trupul lui Iisus.

Sângele a ţâşnit cu putere ca dintr-un izvor din corpul lui Iisus şi a stropit pe chinuitorii Săi şi pe cei ce-L batjocoreau stând şi privindu-i groaznicele dureri cu o satisfacţie infernală. Maica Sfântă, văzând acestea, întregul ei corp sfânt a fost pătruns de sabia durerilor celor mai grele, încât a căzut leşinată jos la pământ. Femeile au început să plângă în hohote şi a ţipa înfiorător; iar ucenicii s-au retras, adânc îndureraţi, îngroziţi de cele ce văzuseră. Mântuitorul a răbdat toate cu o mare bărbăţie. El n-a scos nici un strigăt de durerea grozavă ce-L cuprinsese; ci, dimpotrivă, privea cu milă la cei ce-L torturau, rugându-Se pentru iertarea lor.

Sângele ţâşnea cu îmbelşugare din corpul Său. Mântuitorul geme de durere. Rănile cuielor din mâini şi picioare Îi provoacă o durere vie, o arsură simte secându-i viaţa pământească. Iubirea Lui însă nu piere. El îşi priveşte călăii cu compătimire.

Din acest înalt loc al Golgotei, Iisus ne priveşte şi pe noi, care zilnic îl lovim cu păcatele noastre. „Cât de haini sunteţi voi care cu piroanele păcatelor voastre - zice El - îmi sfâşiaţi mâinile cu care v-am binecuvântat şi picioarele cu care am păşit pragul

caselor voastre ca să vă izbăvesc de boli, din strâmtorări, necazuri, primejdii şi din moarte. Cu câtă dragoste v-am iubit Eu pe voi şi v-am adunat la sânul Meu (în Biserica mea) ca să nu pieriţi; şi cu câtă brutalitate Mă chinuiţi voi cu păcatele voastre! În nenumărate rânduri M-aţi făcut să Mi se sfâşie inima de durere privind nelegiuirile voastre pământeşti, josnice; însă voi habar nu aveţi de această suferinţă a Mea. Voi îmi tot măriţi această durere a Mea, prin sporirea păcatelor voastre. Adeseori vă văd aducându-Mi flori în bisericile în care vă închinaţi, rugându-vă Mie, dar inimile voastre, viaţa voastră, este un mare atelier încărcat cu o mulţime de piroane şi ciocane (păcate grele) cu care îmi străpungeţi Trupul. Diavolul le fabrică înadins şi vi le înmulţeşte tot mai mult. Viaţa majorităţii creştinilor e un atelier al diavolului care Mă îndurerează zilnic!”.

Omenire! Omenire! Cum te-a făcut Dumnezeu pe tine în Rai şi în pântecele (Cristelniţa) Bisericii Sale, şi cum te porţi tu faţă de Ziditorul şi Binefăcătorul tău!

Mântuitorule, Iisuse prea dulce, Fiul lui Dumnezeu, ajută-ne nouă ca să ne pironim pornirile cărnii pe crucea îndelungatei răbdări şi a stăpânirii de sine, pentru a scăpa de lucrătorii păcatelor şi de simbriaşii morţii, care ne luptă spre a ne prăbuşi în abisul prăpăstios al infernalelor patimi. Amin.

Înălțarea Crucii cu Mântuitorul răstignit

După ce au văzut pe Mântuitorul întins şi pironit pe Cruce, mai mulţi ostaşi şi bărbaţi puternici au pus mâna pe lemnul Crucii ca s-o ridice în sus şi s-o înfigă în pământ. Cu cât tiranii ridicau mai mult Crucea, toată greutatea Trupului Mântuitorului se lăsa atârnată numai în rănile cuielor de la mâini şi picioare. În acel timp dureri grozave, care

trec peste închipuirile omeneşti, au pătruns Fiinţa Domnului Iisus. O dată cu înălţarea Crucii şi suferinţele cele mai grele ale Mântuitorului, se înalţă mântuirea noastră. Iisus Se aduce pe Sine jertfă Tatălui Ceresc, pentru a ne despovăra pe noi de păcate şi pentru a ne face, cu împreună conlucrarea şi ostenelile noastre, moştenitori Împărăţiei lui Dumnezeu. Aici se împlineşte proorocia lui Isaia, care zice: „Doamne! Cine va crede ceea ce noi am auzit şi braţul Domnului cui se va descoperi? Crescut-a înaintea Lui ca o odraslă, şi ca o rădăcină în pământ uscat; nu avea nici chip, nici frumuseţe, ca să ne uităm la El, şi nici o înfăţişare, ca să ne fie drag. Dispreţuit era şi cel din urmă dintre oameni; om al durerilor şi cunoscător al suferinţei, unul înaintea căruia să-ţi acoperi faţa; dispreţuit şi nebăgat în seamă. Dar El a luat asupră-Şi durerile noastre şi cu suferinţele noastre S-a împovărat. Şi noi Îl socoteam pedepsit, bătut şi chinuit de Dumnezeu, dar El fusese străpuns pentru păcatele noastre şi zdrobit pentru fărădelegile noastre. El a fost pedepsit pentru mântuirea noastră şi prin rănile Lui noi toţi ne-am vindecat. Toţi umblam rătăciţi ca nişte oi, fiecare pe calea noastră, şi Domnul a făcut să cadă asupra Lui fărădelegile noastre ale tuturor. Chinuit a fost, dar S-a supus şi nu şi-a deschis gura Sa; ca un miel spre junghiere S-a adus şi ca o oaie fără de glas înaintea celor ce o tund, aşa nu Şi-a deschis gura Sa. Întru smerenia Lui judecata Lui s-a ridicat şi neamul Lui cine îl va spune? Că s-a luat de pe pământ viaţa Lui! Pentru fărădelegile poporului Meu a fost adus spre moarte. Mormântul Lui a fost pus lângă cei fără de lege şi cu cei făcători de rele, după moartea Lui, cu toate că nu săvârşise nici o nedreptate şi nici înşelăciune nu fusese în gura Lui. Dar a fost voia Domnului să-L zdrobească prin suferinţă. Şi fiindcă Şi-a dat viaţa ca jertfă pentru păcat, va vedea pe urmaşii Săi, îşi va lungi viaţa şi lucrul Domnului în mâna Lui va propăşi. Scăpat de chinurile sufletului Său, va vedea rodul ostenelilor Sale şi de mulţumire Se va sătura. Prin suferinţele Lui, Dreptul, Sluga Mea, va îndrepta pe mulţi, şi fărădelegile lor le va lua asupra Sa. Pentru aceasta Îi voi da partea Sa printre cei mari şi cu cei puternici va împărţi prada, ca răsplată că Şi-a dat sufletul Său spre moarte şi cu cei făcători de rele

a fost numărat. Căci El a purtat fărădelegile multora şi pentru cei păcătoşi Şi-a dat viaţa” (Isaia 53).

La răstignirea Mântuitorului s-au îngrozit îngerii din cer şi s-a cutremurat iadul cu toţi diavolii din el, simţind că i se clatină şi i se prăbuşeşte puterea. În timpul vieţii Mântuitorului, diavolul a căutat a zădărnici activitatea Mesianică a Mântuitorului, dar n-a reuşit. Apoi a dobândit pe Iuda Iscarioteanul care să-L vândă; iar pe evrei, dimpreună cu căpeteniile lor, i-a umplut de ură infernală contra lui Iisus. Diavolul, prin oamenii lui, a pus la cale toate comploturile şi torturile contra lui Iisus, începând din grădina Ghetsimani până la răstignire. În cele din urmă, când a văzut că a răbdat în linişte baterea cuielor în mâini şi picioare şi înălţarea Crucii cu Preasfântul Lui Trup, sus, în vârful Golgotei, satana s-a cutremurat, dimpreună cu toate oştile drăceşti şi întreg iadul.

Înfigerea Crucii

După ce chinuitorii, conduşi de sfaturile cele rele, au reuşit să înalţe Jertfa cea vie în sus, Crucea cu trupul Domnului Iisus a căzut în groapă cu toată greutatea ei. Ce cădere cumplită! Ce zguduire torturătoare! Un înfricoşat fior, groaznic de dureros, a pătruns trupul lui Iisus. Chinul acesta a fost mult mai dureros decât pironirea pe Cruce. Toată greutatea corpului ridicat în aer, fără nici un sprijin, nu se rezema pe nimic decât numai în cuiele cu care era pironit. El atârna numai în rănile mâinilor şi picioarelor. Orice mişcare spinteca şi lărgea din nou rănile mâinilor şi picioarelor, provocându-I cele mai îngrozitoare dureri.

Fiecare om, cât de sărac, are un pat, nişte scânduri într-un bordei, ori măcar pământul aşternut, pe care zace şi se zvârcoleşte în agonia morţii în cele din urmă clipe

ale vieţii sale! Mântuitorul însă nu avea nici o clipă în care să se poată linişti puţin. Deşi lăsa să cadă greutatea corpului pe picioare, rănile lor se deschideau, carnea lor se sfâşia şi sângele ţâşnea în toate părţile. Când vroia să uşureze durerea rănilor de la picioare şi-şi lăsa greutatea corpului în rănile mâinilor, atunci acestea se sfâşiau larg şi durerile se reînnoiau îngrozitor. Groaznic fior şi cumplită durere tortura întreg Trupul Domnului Iisus. Din fruntea Lui învineţită, de sub cununa de spini, din rănile mâinilor, picioarelor şi din rănile de pe corpul Lui picura în picături mari Sângele ce-I mai rămăsese în corp.

De-a dreapta şi de-a stânga Mântuitorului, ostaşii şi evreii au ridicat celelalte două cruci, cu cei doi tâlhari răstigniţi, care se zvârcoleau în legături. Atunci s-a împlinit Scriptura: „Şi cu cei fără de lege s-a socotit”.

Iisus S-a rugat pentru iertarea răstignitorilor Săi

Iisus, Fiul Lui Dumnezeu Celui viu, răstignit de oamenii luminaţi ai bisericii, arhiereii, preoţii, fariseii, cărturarii şi de stăpânitorii lumii pe Cruce între doi tâlhari! Şi pentru ce acest fel de moarte? Pentru ca să pară cea mai ruşinoasă moarte întregului popor israelit, pentru ca să-i ruşineze a mai numi cu buzele lor numele lui Iisus Hristos. Prin acesta ei vor să prăbuşească în abisul uitării strălucita activitate mesianică, dimpreună cu persoana lui Iisus. Acesta era planul satanei, ce lucra prin vicleşugul şi răutatea vrăjmaşilor Mântuitorului.

Ce ar face un om, sau chiar un înger, în clipele de groază ale unei morţi aşa de înfiorătoare, dureroase şi ruşinoase? Mântuitorul însă, văzându-Se în această stare groaznică, Şi-a ridicat privirile spre Cer, către Tatăl Ceresc, şi S-a rugat în auzul tuturor. Ce a cerut El de la Tatăl? Răzbunare asupra vrăjmaşilor Săi? Apărarea operei Sale?

Răbdare în suferinţele Lui supraomeneşti? Nu. Nici una din acestea n-a cerut, Iisus, privind cu milă la răstignitorii Săi, aprinşi de spiritele rele contra Sa, S-a rugat Tatălui Ceresc, zicând: „Părinte, iartă-le lor că nu ştiu ce fac". A ierta pe prigonitorii vrăjmaşi, rău-făcătorii şi chinuitorii noştri, e un lucru foarte greu, însă de foarte mare preţ înaintea lui Dumnezeu. Iertarea vrăjmaşilor care ne fac rău şi recompensarea răului cu bine ne fac pe noi foarte mari înaintea oamenilor şi a lui Dumnezeu. Nu există nimic în lume mai înălţător ca iertarea vrăjmaşilor. Aceasta este adevărata iubire, care face pe om mare, tare, desăvârşit, apropiat fiu al lui Dumnezeu. „Iubiţi pe vrăjmaşii voştri, binecuvântaţi pe cei ce vă blestemă şi rugaţi-vă pentru cei ce vă supără şi vă prigonesc pe voi. Fiţi milostivi, precum şi Tatăl vostru Cel din ceruri este milostiv. Fiţi desăvârşiţi, precum şi Tatăl vostru cel din ceruri desăvârşit este" (Matei 5, 33-48; Romani 12, 14-20).

Ce tâlc are răstignirea Mântuitorului între cei doi tâlhari?

Răstignirea Domnului Iisus între doi tâlhari are un înţeles adânc, un tâlc cu miez duhovnicesc. Crucea Mântuitorului în mijlocul celor doi tâlhari e o cumpănă a dreptăţii. Ea cântăreşte drept. Pe cei ce se uşurează de păcate şi se îmbogăţesc cu fapte bune, cumpăna aceasta dumnezeiască îi hotărăşte buni pentru împărăţia lui Dumnezeu. Iar pe cei ce se îngreunează cu păcate nepărăsite şi sunt uşori în roade bune, ca spicele seci, îi hotărăşte pentru focul nestins al iadului.

Cei doi tâlhari simbolizează cele două neamuri mari: neamul israelit şi neamul păgânesc. Un tâlhar a deschis cu limba raiul; iar altul a deschis tot cu limba iadul. Neamul evreiesc, care a hulit până azi şi huleşte întotdeauna pe Mântuitorul, a rămas în bezna întunecoasă a necunoştinţei de Dumnezeu, în umbra legii vechi şi în latura morţii

vremelnice şi veşnice. Oamenii din neamul păgânesc, care au auzit, primit şi păzit cu dragoste cuvintele lui Dumnezeu, au devenit fiii luminii, fiii slăvitori ai lui Dumnezeu pe pământ şi moştenitori ai împărăţiei lui Dumnezeu. Crucea Mântuitorului va fi o înfricoşată cumpănă a dreptăţii, care în ziua Judecăţii universale va despărţi toată omenirea, de la Adam până la ultimul om care a văzut lumina zilei pe acest pământ, în două părţi. Oamenii care şi-au cunoscut păcatele şi le-au mărturisit lui Dumnezeu la scaunul Judecăţii particulare (înaintea Preotului duhovnic) s-au căit şi au vieţuit creştineşte slăvind pe Dumnezeu, vor fi destinaţi împărăţiei lui Dumnezeu. Mulţimea cea mai mare a oamenilor care au stăruit în păgânătate şi în păcate va fi destinată focului veşnic, dimpreună cu oştirile dracilor cu care au hulit pe Dumnezeu.

Sfânta Biserică Ortodoxă mărturiseşte şi laudă această cumpănă dumnezeiască, zicând: „În mijlocul a doi tâlhari cumpăna dreptăţii s-a aflat Crucea Ta: unuia, adică ce s-a pogorât în iad cu îngreunarea hulei; iar celuilalt, ce s-a uşurat de greşeli spre cunoştinţa cuvântării de Dumnezeu, Hristoase, Dumnezeule, slavă Ţie” (Al doilea Tropar de la ceasul al 9-lea).

Al 12-lea popas - Mântuitorul suferă mult pe Cruce pentru mântuirea noastră

Numai călăii împărțeau hainele osândiților

După rânduiala legilor romane, hainele condamnaţilor la moartea pe Cruce deveneau proprietatea călăilor, imediat după răstignirea lor. După ce au terminat cu lucrul răstignirii şi cu înfigerea Crucii cu Preasfântul Trup al Mântuitorului, patru ostaşi călăi au împărţit hainele Lui în patru părţi, fiecare ostaş călău luând câte o parte. După aceea, luându-I şi cămaşa, au văzut că ea nu era cusută, ci era ţesută peste tot, de sus până jos, aşa cum sunt ciorapii şi mănuşile la noi. Ostaşii, văzând-o aşa, s-au sfătuit între dânşii, zicând: „Să nu o sfâşiem; ci să aruncăm sorţi pentru dânsa, cui va cădea sorţul, aceluia să fie". Aceasta s-a făcut ca să se împlinească Scriptura care zice: „Împărţit-au hainele Mele loruşi şi pentru cămaşa Mea au aruncat sorţi". Ostaşii, după ce au făcut aceasta, Îl păzeau pe El acolo. Atunci era după ceasul al treilea.

În acest loc se află azi un paraclis numit „Paraclisul împărţirii veşmintelor".

Scrisoarea de pe Cruce

Pilat a scris pe o tablă o inscripţie: „Iisus Nazarineanul, împăratul iudeilor” şi a dat-o ostaşilor. Ostaşii, luând-o, au pironit-o pe Cruce deasupra capului lui Iisus.

Această inscripţie era o ironie păgânească faţă de asasinul popor evreiesc. Hristos este împăratul vieţii, împăratul lumii întregi. Hristos este biruitorul păcatului şi al morţii. Pilat, fără să vrea, fără să-şi dea seama, a eternizat adevărul că Mântuitorul Iisus Hristos Cel Răstignit era împăratul iudeilor şi al tuturor popoarelor pământului, prezente şi viitoare. Inscripţia scrisă în cele trei limbi care grăia aceasta mulţimii noroadelor ce treceau pe Golgota, pe dinaintea Celui Răstignit, grăia tainic că taina Crucii se va răspândi cu iuţeala fulgerului în toată lumea de pe suprafaţa globului pământesc.

Acel titlu mulţi din iudei l-au citit, pentru că era aproape de cetate, locul unde S-a răstignit Iisus. Inscripţia era scrisă în evreieşte, latineşte şi elineşte. Văzând acest titlu, arhiereilor iudeilor, nu le-a plăcut şi i-au zis lui Pilat: Nu scrie: «împăratul iudeilor» şi „cum că El a zis”: «Împărat sunt al iudeilor». Pilat, cunoscându-le răutatea, fiind întristat şi tulburat pentru osândirea pe nedrept a Omului nevinovat, i-a respins răspunzându-le cu asprime: „Ceea ce am scris, am scris şi rămâne scris”. Mulţimea noroadelor, iudei şi străini, veniţi în Ierusalim la sărbătoarea Paştilor, au văzut şi au luat cunoştinţă de moartea neomenească, dureroasă şi necinstită, cu care ierusalimitenii au ucis pe Fiul lui Dumnezeu.

Batjocoririle aduse Mântuitorului pe Cruce

Mulţimea poporului stătea şi privea: unii cu groază şi durere, alţii satisfăcuţi, râzând cu plăcere de cele ce se făcuseră. Mulţimea vrăjmaşilor, trecând pe lângă Crucea lui Iisus, Îl privea cu duşmănie, batjocorindu-L. Mântuitorul, ascultând zgomotul mulţimii ce fierbea de ură, nu auzea venind la urechile Lui decât batjocurile, defăimările şi blestemele vrăjmaşilor Săi. În chinurile Sale grele, plecându-Şi privirile în jos, vedea numai clătinări de cap pline de vrăjmăşie, infernale rânjiri batjocoritoare, aruncări de priviri vrăjmaşe, pline de ură sălbatică, împroşcături de hule şi scrâşniri de dinţi. Din vuietul mulţimii agitate se înălţau cu furie zbieretele sălbatice strigând: Uuu! Aaa! „Cel ce strici Biserica şi în trei zile o zideşti, mântuieşte-Te pe Tine Însuţi. De eşti Fiul lui Dumnezeu, pogoară-Te jos de pe Cruce”. De asemenea arhiereii, fariseii, cărturarii şi bătrânii poporului îşi băteau jos de El, şi ziceau: „Pe alţii a mântuit; iar pe Sine nu poate să Se mântuiască! De este împărat al lui Israel, pogoare-Se acum de pe Cruce, jos, şi să credem într-însul. Nădăjduia spre Dumnezeu, izbăvească-L acum pe Dânsul, de-L voieşte pe El. Că a zis: „Fiul lui Dumnezeu sunt”. Ostaşii romani nu s-au lăsat nici ei mai prejos de răutatea mulţimii vrăjmaşe lui Iisus. Pentru a înmulţi plăcerea celor ce-L batjocoreau pe Iisus, au râs şi şi-au bătut joc de Iisus în modul cel mai grosolan. Unii îi dădeau în batjocură să bea oţet, pentru a-Şi potoli setea chinuitoare, care tortura cumplit pe cei răstigniţi, iar alţii strigau, zicând: „De eşti Tu împăratul iudeilor, mântuieşte-Te pe Tine Însuți”.

Cel ce scrie acestea a simţit, a suferit şi a trăit sufleteşte adeseori momente grele din aceste popasuri ale Domnului şi mărturiseşte că adevărate sunt cele suferite de Mântuitorul. Durerile, torturile, încătuşările, sugrumările şi uciderile sistematice care se fac cu duiumul, precum se vede (de cei ce au ochi de văzut) azi în mijlocul celor ce se numesc creştini, adeveresc răutatea infernală care a fost, este şi va fi în lume. Precum evreii aceia, aşa şi în creştinism, mulţi sunt ucigaşi. Deosebirea e numai aceasta: aceia îşi

dau arama pe faţă, ucigând în public pe cei pe care nu-i puteau suferi, fie ei şi cei mai buni credincioşi şi cetăţeni cinstiţi: iar aceştia, acoperindu-şi arama răutăţii cu aurul ipocriziei, ucid sistematic pe cei mai buni cetăţeni şi binecredincioşi creştini dinte fraţii lor. Aceasta s-a făcut şi se face nu numai la noi, ci şi în alte ţări creştine, precum adeveresc ziarele. Sângele celui ucis atunci şi al celor ucişi acum sistematic strigă răsplătire groaznică asupra ucigătorilor, precum strigă sângele lui Abel asupra fratelui său Cain, care l-a ucis.

Fraţi creştini! De vi s-a pătat numele cel bun prin noroiul grăirilor de rău, nu disperaţi. Priviţi cu atenţie la batjocoririle azvârlite de vrăjmaşii evrei asupra Mântuitorului, când suferea greu pe Cruce. Cugetând la acestea, veţi suferi mai puţin. Otrava clevetirilor infernale îşi va pierde puterea ei ucigătoare, atunci când veţi privi cu credinţă la Iisus cel răstignit, aşa precum israeliţii muşcaţi de şerpii otrăvitori ai pustiei scăpau de moarte când priveau la şarpele de aramă (Numerii 21, 4-9).

„Precum Moise a înălţat şarpele în pustie, tot aşa trebuie să Se înalţe Fiul Omului, pentru ca tot cel ce crede în El să nu piară, ci să aibă viaţă veşnică. Aşa de mult a iubit Dumnezeu lumea, încât şi pe Unicul Său Fiu L-a dat, pentru ca oricine crede în El să nu piară, ci să aibă viaţă veşnică (Ioan 3, 14-26).

Să privim cu evlavie la durerile Mântuitorului, îngenuncheați înaintea Sfintei Cruci

Stând îngenuncheaţi înaintea Sfintei Cruci, pe care stă răstignit Domnul Hristos, aţi căutat vreodată să pătrundeţi cu ochii minţii acest Chip Sfânt şi să citiţi toată măreţia dumnezeiască a jertfei Sale, în lumina Sa covârşitoare, faţă de răutatea şi nerecunoştinţa omenirii, pentru mântuirea căreia Se jertfise?

E atât de înălţător, că se cuvine s-o facem cât mai des şi mai deplin. Sunt clipe de evlavie sfântă, în care toată fiinţa noastră se luminează cu lumini cereşti şi inima noastră se cuprinde de o sfântă cucernicie, şi mintea noastră ia povăţuire de la Fiul lui Dumnezeu, răstignit pe Cruce, de rostul şi înţelesul vieţii noastre şi de cum trebuie să privim suferinţele vieţii noastre pământeşti, de care mai nimeni nu scapă.

Aţintiţi ochii pe Sfânta Cruce şi priviţi pe Cel răstignit.

Iată-I Capul plecat în jos. Cum ramura se pleacă sub greutatea roadelor în anii de belşug, aşa şi ramura aceasta de pe arborele Crucii se pleacă sub greutatea roadelor dragostei nemărginite faţă de om şi a Jertfei Sale fără de nume. Ramura se pleacă, se tot pleacă, cu cât roadele se coc, până se rupe; dar roadele pentru noi sunt şi cad.

Iată-I fruntea care n-a gândit decât bine şi care a dat lumii cea mai înaltă învățătură mântuitoare, singura învăţătură desăvârşită, care duce la mântuire şi fericire veşnică - iat-o acoperită de sânge şi împresurată cu o cunună de spini. E cununa pe care poporul nerecunoscător, în batjocură, i-o pusese pe cap închipuind cununa regală.

Strălucirea Lui îngerească, mai frumoasă decât a tuturor fiilor oamenilor, iat-o plină de praf, sudoare şi sânge, tristă şi palidă ca ceara.

Iată şi ochii aceia frumoşi şi vii, care priveau atât de blând şi de mângâietor, că vindecau pe bolnav din pat, iată-i stinşi de-atâta durere şi închişi să nu mai vadă atâta răutate şi nerecunoştinţă omenească.

Priviți-I mâinile, care numai au binecuvântat şi au ajutat, care au ridicat pe cei căzuţi şi au făcut atâta bine - iată-le acum întinse şi pironite pe Cruce, de oamenii care primiseră acest nesfârşit de mare bine din mâinile Lui binefăcătoare.

Iată-I şi picioarele care numai pe căile bune au mers şi la care nimeni n-a căzut fără să se ridice tare şi mângâiat, iată-le acum nemişcate şi ţintuite.

Iar sub coasta împunsă de răzbunarea nelegiuită a poporului iudeu nu mai bate inima dumnezeiesc de bună, izvor nesecat de nesfârşită dragoste până la jertfă. Inima blândului Iisus! Icoană şi reazim tuturor celor slabi şi nevoiaşi, refugiul tuturor năpăstuiţilor - iată singurul loc în omenire unde e nesfârşit de dulce, în anumite ceasuri, să-ţi rezemi capul!

Iată, tot Trupul deşirat pe lemn şi plin de răni încă sângerânde! E Omul durerii, ridicat între Dumnezeu şi oameni, aşezat între fulgerele mâniei cereşti şi între fărădelegile omului, oprind săgeţile pierzării de veci, trimise de dreptatea dumnezeiască să piardă pe om pentru vina sa grea. Este împăciuitorul cerului cu pământul, al oamenilor cu Dumnezeu, ispăşind cu Jertfa Sa pe Cruce vina oamenilor, aducându-i mântuirea pe care o pierduse prin fărădelegile ei.

În ochii unui suflet credincios, mâinile Mântuitorului întinse pe Cruce trec de capătul braţelor Crucii şi se întind până departe, voind parcă să atingă cele două capete ale orizontului: cerul şi pământul, tot văzduhul, trecutul, prezentul şi viitorul, ca să restaureze totul. Cu braţele astfel întinse, pare că ar voi să îmbrăţişeze totul, toate fiinţele pe care păcatul le-a despărţit de Dumnezeu Tatăl şi să le împace cu El.

O! Suflete necăjit, trudit şi năpăstuit de toţi! Când zadarnic vei căuta în juru-ţi prietenii şi protectorii dispăruţi, apropie-te de Iisus, răstignit pe Cruce, adăpostul tuturor năpăstuiţilor!

El mai rămâne tuturor celor ce nu mai au nimic.

El primeşte cu nesfârşită bunătate pe tot omul care vrea să-şi spună păsul inimii sale şi jalea sufletului său amărât.

Adăposteşte-te, suflete obidit, sub braţele Crucii, sub braţele dragostei dumnezeieşti, şi-ţi vei simţi conştiinţa uşurată şi spălată de picăturile Sângelui Celui de pe Cruce şi-ţi vei simţi mintea luminată cu lumini cereşti şi inima încălzită de căldura dragostei dumnezeieşti şi voinţa înviorată şi întărită de puterea (virtutea) comunicativă a Celui răstignit.

Şi fii mai tare şi vei birui în lupta vieţii (Pr. Gr. Criveanu, D. Ort. A II nr. 2).

Cele şapte cuvinte zise de Iisus pe Cruce. Moartea Lui

(Matei 27, 46-50; Marcu 15, 33-41; Luca 23, 34-46; Ioan 19, 26-30)

Sfinţii Evanghelişti ne arată că Iisus, în timpul celor şase ore cât a stat răstignit pe Cruce, a grăit şapte cuvinte. Aceste cuvinte au un înţeles foarte adânc. O parte din miezul sau înţelesul acestor cuvinte se află presărat prin scrierile Sfinţilor Părinţi apostolici şi patristici. Aceste şapte cuvinte, rostite de Mântuitorul pe Jertfelnicul suferinţelor Sale supraomeneşti, sunt un minunat testament, care foloseşte mult muritorilor care se zbat în necazuri şi suferinţe grele.

Primul cuvânt rostit de Iisus pe Cruce. Iisus, văzând toate şi pe vrăjmaşii Săi care îl tratau cu o sălbatică răutate infernală, batjocorindu-L în modurile cele mai grosolane, S-a rugat Tatălui Ceresc pentru iertarea păcatelor lor, zicând: „Părinte! Iartă-le lor, pentru că nu ştiu de fac!”. Prin aceste cuvinte, Mântuitorul Se dă pe Sine pildă vie de iertare a vrăjmaşilor, sfătuindu-ne ca şi noi să ne rugăm pentru iertarea celor ce ne persecută: „Rugaţi-vă pentru cei ce vă asupresc şi vă prigonesc pe voi” (Matei 5, 44; Luca 6, 28; 23, 34; 1 Corinteni 4, 12-13; 1 Petru 2, 23; 3, 9).

Al doilea cuvânt zis de Iisus pe Cruce. După mulţimea sălbăticită de răutate infernală şi ostaşii care batjocoreau pe Mântuitorul, s-au luat şi cei doi tâlhari.

„Tâlharii, care erau răstigniţi împreună cu El, îi aruncau aceleaşi cuvinte de batjocură” (Matei 27, 44; Marcu 15, 32). Mai pe urmă, tâlharul din dreapta lui Iisus, precum mărturiseşte sfântul evanghelist Luca, văzând bunătatea şi nevinovăţia Mântuitorului, s-a recules, s-a căit şi s-a mântuit. „Unul din tâlharii cei răstigniţi (uitându-

şi durerile şi osânda în care se sfârşea) îl hulea pe Iisus, zicând: „De eşti Tu Hristosul, împăratul iudeilor, mântuieşte-Te pe Tine şi pe noi”. Atunci, răspunzând celălalt, l-a certat pe el, zicând: „Nu te temi tu de Dumnezeu căci în aceeaşi osândă eşti? Noi după dreptate cele vrednice după faptele noastre luăm; iar Acesta nici un rău n-a făcut”. Sufletul acestui tâlhar, osândit să moară pe cruce, a fost câştigat de Iisus. În acel timp el şi-a recunoscut păcatele sale şi le-a mărturisit Mântuitorului cu adâncă părere de rău pentru că le făcuse. Suferinţa chinurilor şi batjocurilor răbdate cu tărie de Iisus pe Cruce, blândeţea, liniştea, rugăciunea de iertare a vrăjmaşilor Săi, însoţită de acel „Părinte” adresat Dumnezeului Celui viu, într-un chip maiestuos, au luminat sufletul înnegrit de păcate al acestui tâlhar osândit. Cuvintele rugăciunii lui Iisus au alungat ca un fulger strălucitor şi ca un soare răspânditor de o bogată lumină întunericul din sufletul tâlharului din dreapta Sa. Transportat din întunericul necunoştinţei de Dumnezeu în adevărata lumină a credinţei în Fiul lui Dumnezeu, s-a rugat Mântuitorului, zicând: „Pomeneşte-mă, Doamne, când vei veni întru Împărăţia Ta”. El a presimţit că titlul de „împărat al iudeilor” pentru Iisus, Care suferea şi murea pe Cruce, era adevărat. Această presimţire, însoţită de încredere, a fost răsplătită de Iisus cu aceste cuvinte pline de mângâiere părintească: „Amin zic ție, astăzi vei fi cu Mine în rai” (Luca 23, 39-43).

Al treilea cuvânt zis de Iisus pe Cruce. Printre mulţimea curioasă, nepăsătoare, bucuroasă de suferinţele lui Iisus şi batjocoritoare, care forma un careu în jurul osândiţilor ce se chinuiau spânzuraţi pe cruci, se aflau amestecate şi rudele Mântuitorului, femeile credincioase, Maica Domnului, Sfântul Ioan Evanghelistul şi unii din ucenicii Lui. „Şi erau şi femei multe privind de departe, care merseseră cu Iisus în Galileea, slujindu-I Lui, care şi când erau în Galileea mergeau după El şi Îi slujeau Lui, şi multe altele care se suiseră cu El în Ierusalim. Şi stăteau lângă Crucea lui Iisus, Mama Lui şi sora Mamei Lui, Maria lui Cleopa, mama lui Iacob celui mic şi a lui Osie, Maria

Magdalena, Salomi şi mama fiilor lui Zevedeu”. Aceştia, înfruntând orice frică şi primejdie, au reuşit a se strecura prin mulţime şi a se apropia de Crucea lui Iisus, aşa încât puteau fi văzuţi cu ușurință de Iisus. Dragostea lor sfântă, plină de bărbăţie şi eroism, era o dovadă de o adevărată dragoste desăvârşită faţă de Iisus cel răstignit. Aceasta parcă ar fi adus mângâiere lui Iisus care suferea greu! Dar nu. Vederea aceasta i-a adus o durere vie. Numai cel ce s-ar pune măcar în clipa când citeşte acestea în locul lui Iisus cel răstignit şi-ar putea închipui o parte din suferinţa Lui. Văzând pe Mama Sa iubită, sfâşiată de durere pentru suferinţa Lui, şi pe ucenicul iubit adânc întristat de cele ce vedea, Mântuitorul a simțit atunci, peste durerile Lui covârşitoare, şi durerile lor. Vederea aceasta a fost pentru Iisus o a doua cruce care, înfăţişându-I-se înaintea Lui în culorile cele mai vii ale durerilor omeneşti, îl chinuia şi mai mult. Ce privelişte înfiorătoare şi cumplit de dureroasă! Ce jale adânc pătrunzătoare! Ce grozavă zdrobire de inimi! Ce dureri sfâşietoare pentru Fiu, Maică şi ucenicul iubit! Mintea omenească stă în loc în faţa acestei vederi dureroase! Ea nu poate cugeta acestea în adâncul lor! Iar pana celui mai iscusit şi renumit scriitor, nu e în stare a o descrie! Mama Sfântă stătea lângă Crucea dulcelui ei Fiu. Nu mai plângea! Nici se tânguia! Ci, meditând cu adâncă durere şi mare tărie, privea la capul Fiului său iubit, care căuta în toate părţile loc de reazim pentru ultima-I odihnă. Ea privea cu inima sângerândă , sfâşiată de durere, la buzele Lui învineţite şi uscate de arzătoarele friguri ale chinurilor Lui; la ochii Lui, pătrunzători altădată, acum împăienjeniţi de umbra morţii. Nimeni nu-şi poate închipui cine suferea mai mult: Fiul sau Maica Sfântă? De când e lumea n-au fost dureri mai grozave, aşa cum au fost durerile Lor! Fiul pătimea dimpreună cu Maica Sa! Fiul suferea, pe lângă chinurile Sale cumplite, şi de durerea Maicii Sale, şi Maica Sfântă era sfâşiată îngrozitor de durerile Fiului Său! Amândouă durerile unindu-se, completându-se, se prefăceau într-o durere mare, uriaşă, crescândă. Această durere mare rupea inima Fiului şi Maicii Sale. Această durere crescândă tindea să tragă ori pe Fiu în braţele Maicii Sale, ori pe Maica

Sfântă pe Crucea Fiului său. Iisus însă, spre împlinirea proorocirilor, e hotărât să moară singur pe Cruce, fără tovarăş.

Cu o îndoită putere, El face o sforţare supraomenească, Se opreşte pe loc hotărât a depărta orice piedică I s-ar pune înainte pentru a ştirbi din împlinirea proorocirilor care zic că El Se va jertfi pentru răscumpărarea neamului omenesc. Privind la Maica Sfântă, ca la o zidire aleasă a Sa, arătând spre ucenicul iubit, Iisus a zis: „Femeie, iată fiul Tău”. După aceea a zis ucenicului: „Iată Mama ta”. Din acel ceas a luat-o ucenicul iubit întru ale sale. Din acest timp, Sfânta Fecioară Maria întotdeauna a conlucrat cu Apostolii la mântuirea celor ce s-au adăugat la biserica Fiului său. Cu influența sa de Mamă a Fiului lui Dumnezeu celui viu, a lucrat şi lucrează nevăzut, pururi, la mântuirea creştinilor, celor ce-i cer ajutorul (Vezi Bibl. Ort. Nr. 80, pag. 1715-1718 de Nicodim Măndiță). Toţi creştinii, care urmează lui Iisus cu dragoste, sunt pentru dânsa fii. Creştinii buni, drept-credincioşi, imitând pe Sfântul Ioan Evanghelistul, ucenicul cel iubit, o au pe dânsa Mamă Sfântă a lor. În amintirea perpetuă a acestei legături pline de dragoste faţă de Maica Sfântă, ei aşază sfânta icoană a ei pe peretele de la răsărit al caselor lor, înaintea căreia aprind candela, lumânări, tămâie şi fac rugăciuni fierbinţi.

Părinţilor şi maicilor! Aţi pierdut ce aveaţi mai drag şi scump pe acest pământ, pe fiii voştri iubiţi? Nu vă lăsaţi îmbrânciţi de spiritele răutăţii infernale, în prăpastia deznădăjduirii. E drept că această lovitură, suferinţă grozavă, este o cruce grea pentru voi. N-o aruncaţi cu deznădejdea jos de pe umerii voştri; ci purtaţi-o creştineşte, cu credinţă vie, nădejde statornică şi dragoste înflăcărată. Păstraţi-vă Crucea pe care v-a pus-o Dumnezeu pe umerii voştri cu statornicie, răbdare şi bărbăţie. Aveţi toată încrederea în Dumnezeu, Care mângâie pe cei întristaţi. El ştie ce face... Adeseori suferinţa care ne vine este o ajutorare pentru rodnicia noastră sufletească. Veniţi şi priviţi pe Mântuitorul nostru Iisus Hristos, pe drumul Crucii Sale, din Ierusalim până sus, sus pe Golgota, şi vedeţi cât de mult a suferit El. Apropiaţi-vă cu credinţă de Maica Domnului,

care cu dureri neînchipuit de grele L-a însoţit pe Fiul său pe drumul furtunos al Crucii Sale, din Ierusalim până sus pe Golgota. Priviţi-o acolo sus pe Golgota stând sfâşiată de durere lângă Crucea Fiului său îndurerat, ce se chinuia greu spânzurat pe lemn, între cer şi pământ, până Şi-a dat Duhul şi S-a înmormântat.

Urmărind pe Mântuitorul şi pe Maica Sfântă în drumul Crucii Sale până la mormânt şi văzând durerea Lor, atunci durerea noastră ni se va părea mult mai mică decât aceea, ca o stâncuşoară în faţa muntelui uriaş, care cu fruntea lui spintecă norii cerului; ca o căsuţă umilită a furnicilor, faţă de uriaşele edificii zgârie-nori. Atunci, văzând durerea şi răbdarea cea mare a lui Iisus şi a Preasfintei Sale Mame, vom căpăta curaj şi mângâiere în multele noastre suferinţe grele şi dureroase.

Al patrulea cuvânt zis de Iisus pe Cruce. În urma acestor trei scurte cuvântări, rostite cu adânc înţeles de Mântuitorul pe Cruce, adică: rugăciunea către Tatăl pentru iertarea vrăjmaşilor, făgăduinţa dată tâlharului pocăit şi ultimul testament făcut Mamei Sale şi ucenicului iubit, durerile Mântuitorului se înmulţeau, creşteau, se măreau, devenind din ce în ce mai grozave, înfiorătoare şi nesuferite.

În acel timp, de la ceasul al şaselea, întuneric mare s-a făcut peste tot pământul, până la ceasul al nouălea. Puterile cereşti, nesuferind nelegiuirea sacrilegă a infernalei răutăţi omeneşti, au acoperit faţa Soarelui care, ascunzându-se, n-a mai luminat lumea. Întunecimea aceasta a fost observată de toată lumea, precum mărturisesc cei mai mari învăţaţi din acea vreme. Acesta era un semn dumnezeiesc, pentru a ne opri în loc infernala sălbăticie. O spaimă nespus de mare a cuprins atunci mulţimea. Zbieretele, blestemele, hulele şi ocările mulţimii au încetat atunci. În groaza ce-i cuprinsese, au fugit mulţi care încotro au apucat. [Sf Apostol Pavel şi Dionisie Areopagitul mărturisesc în public despre întunericul care s-a răspândit peste tot pământul când a fost Mântuitorul răstignit pe Cruce. Acest sfânt, Dionisie Areopagitul, s-a născut din părinţi necredincioşi,

dar de bun neam, şi a crescut în slăvita cetate Atena. Apoi a fost dat din copilărie la învăţătura înţelepciunii elineşti, întru care atât a sporit, încât în douăzeci şi cinci de ani a întrecut pe toţi vârstnicii săi, în filozofie. Însă vrând ca mai desăvârşit să o ştie, s-a dus în părţile Egiptului în cetatea ce se numeşte Eliopol, pentru că acolo erau de demult dascăli învăţaţi şi de la dânşii a desprins şi meşteşugul citirii stelelor, cu prietenul său Apolofan. Şi a fost într-o zi când soarele, nerăbdând să vadă pe Domnul Hristos răstignit pe Cruce, pentru mântuirea noastră, întru amiază s-a întunecat şi lumina şi-a ascuns-o vreme de trei ceasuri, iar Dionisie, mirându-se, a zis: „Sau Dumnezeu, Ziditorul întregii lumi, pătimeşte, sau lumea aceasta văzută se sfârşeşte”. Iar acestea le-a grăit din Duhul lui Dumnezeu, pentru patima Stăpânului, iar nu după învăţătura înţelepciunii veacului acestuia. Apoi, întorcându-se în Atena, s-a căsătorit şi, ca cel dintâi între ai săi, fiind de neam bun, ocârmuia cetatea şi poporul cu bună pricepere şi cu cinste. Dar când Sfântul Apostol Pavel a mers în Atena, propovăduind pe Hristos cel răstignit şi înviat înaintea celor mai-mari, în mijlocul Areopagului, atunci Dionisie ascultând cu luare-aminte cuvintele lui Pavel, le-a pus pe ele la inima sa. Dar cei mai mari îi ziceau lui Pavel că vor să audă a doua oară de la dânsul mai bine învăţătura lui Hristos. Atunci Dionisie, ca mai înţelept ca ceilalţi, a început cu Pavel deosebi a se întreba unul pe altul. Deci l-a întrebat Pavel: „Pe care dumnezeu cinstiţi voi?”. Iar el îi arăta în cetate pe Cronos, pe Afrodita, pe Zeus, Ifest, Ermis, Dionisios, Artemida şi pe ceilalţi zei. Şi umblând Pavel cu Dionisie, a aflat o capişte, pe care era scris: „A necunoscutului Dumnezeu”. Şi a întrebat pe Dionisie: „Dar cine este necunoscutul Dumnezeu?”. Răspuns-a Dionisie: „Acela între dumnezei, Care încă nu S-a arătat, însă la vreme va veni, pentru că El este Dumnezeu, Care va împărăţi cerul şi pământul şi împărăţia Lui nu va avea sfârşit”. Acestea auzindu-le Apostolul şi luând prilej din cuvintele lui Dionisie, a început, cu bună-sporire, a semăna pe pământul cel bun sămânţa cuvântului lui Dumnezeu, spunându-i că acum Dumnezeul Acela a venit şi S-a născut din Preacurata şi pururea Fecioara Maria, şi a răbdat pentru mântuirea oamenilor pironire pe Cruce, a Cărui pătimire, soarele nesuferind să o vadă, s-a

întunecat, şi nu şi-a mai dat lumina sa în lume vreme de trei ceasuri. Acest Dumnezeu a înviat din morţi şi S-a suit la ceruri. „Deci întru Acesta să crezi Dionisie; pe Acesta să-L cunoşti şi să slujeşti adevăratului Dumnezeu, Iisus Hristos”. Apoi, aducându-şi aminte Dionisie de întunericul ce a fost peste tot pământul despre care i-a spus şi Pavel, îndată a crezut că Mântuitorul într-acea vreme a pătimit, în trup omenesc; şi şi-a deschis mintea şi inima spre cunoştinţa necunoscutului Dumnezeu, a Domnului nostru Iisus Hristos, pentru că l-a luminat pe el lumina Darului lui Dumnezeu; şi a rugat pe Apostolul să se roage lui Dumnezeu pentru dânsul, ca să-i fie milostiv şi să-l numere pe el cu robii Săi.

Iar pe când Pavel ieşea din cetatea Atenei, un orb, pe care îl ştiau toţi că de la naşterea sa nu vedea, a rugat pe Apostol să-i dăruiască vederea. Pavel, făcând Semnul Crucii pe ochii lui, i-a zis: „Domnul şi învăţătorul Meu Iisus Hristos, care din scuipat a făcut tină şi a uns ochii orbului cu ea şi i-a dat vederea, Acela să te lumineze pe tine cu puterea Sa!”. Minune dumnezeiască, că îndată orbul a văzut; şi i-a poruncit Pavel ca, mergând la Dionisie, să-i spună: „Pavel, sluga lui Iisus Hristos, m-a trimis la tine ca, după făgăduinţa ta, să vii la dânsul; şi, botezându-te, vei primi iertare de păcate”. Deci, mergând orbul, i-a spus lui Dionisie cele poruncite; şi propovăduia facerea de bine cea dumnezeiască, care prin Pavel i s-a făcut. Iar Dionisie, văzând că orbul acum vede, foarte mult s-a mirat. Şi, nezăbovind, a mers cu Damar, femeia sa, cu fiii şi cu casa sa, la Pavel şi s-au botezat de către dânsul. După aceasta şi-a lăsat casa, femeia şi copiii şi s-a lipit de Pavel. Apoi, trei ani i-a urmat lui, oriunde mergea; şi de la el a învăţat Tainele lui Dumnezeu, ceea ce se dovedeşte din scrierile sale. După aceasta, s-a aşezat Episcop de Sfântul Pavel; şi de la Solun a fost trimis la Atena, ca acolo să poarte grijă de mântuirea omenească. Acest Dionisie a ascultat nu numai propovăduirea lui Pavel, ci şi a celorlalţi Apostoli, cu care a fost împreună la îngroparea Preacuratei Stăpânei noastre Născătoarei de Dumnezeu, şi singur pentru sine scrie în cărţile sale cum că a fost cu Ierotei şi cu Timotei şi cu alţi mulţi fraţi în cetatea Ierusalimului la Mormântul Mântuitorului, unde a văzut şi a auzit pe Iacob, fratele Domnului, pe Petru Verhovnicul şi pe Ioan cuvântătorul

de Dumnezeu, şi de la care au învăţat ei tainele credinţei, aşa cum mărturisesc acum toţi cuvântătorii de Dumnezeu pentru Dumnezeirea şi Omenirea Domnului nostru Iisus Hristos (Viețile Sfinților 3 octombrie, pag. 105-111)].

Noi ştim din Dumnezeieştile Scripturi că Mântuitorul, după Fiinţa Sa Dumnezeiască, era, este şi va fi una cu Tatăl (Ioan 10, 29-30, 34, 36-38; 14, 10-11; 17, 20-21; Facerea 1, 26-27; 3, 22; 11, 1-9; 18; Isaia 6, 1-3; 11, 2; 48, 16; Numerii 6, 22-27; Daniel 7, 9, 16; Matei 28, 18-20; 17, 1-13; 3, 13-17; Marcu 1, 9-11; Luca 3, 21-22; 1, 35; Ioan 14, 21-26; 14, 16; 15, 26).

Aşadar, Iisus, în acele grozave suferinţe trupeşti şi sufleteşti, cum alinase atâtea dureri ale feluriţilor suferinzi, ar fi putut căpăta putere şi mângâiere spre uşurarea îngrozitoarelor Sale dureri. Dreptatea dumnezeiască, care pedepsea în Preasfânt Trupul omenesc al lui Iisus păcatele omeneşti, a hotărât însă ca să fie tăiată această mângâiere, în acel timp al ispăşirii păcatelor lumii. În acel timp, Dumnezeirea stătea ascunsă în Duhul Domnului Iisus. Fiinţa Lui omenească rămăsese singură ca să sufere chinurile cele mai înfricoşate pentru ispăşirea păcatului strămoşesc şi al lumii (Ioan 1, 29-36; Isaia 53, 7, 11; Faptele Apostolilor 8, 32; Evrei 1, 3; 2, 17; 9, 28; 1 Ioan 2, 2; 3, 5; 4, 10; Apocalipsa 1, 5; 5, 6). Ce înfricoşată taină! Această stare sufletească e aşa de adânc tăinuită, încât mintea omenească, ostenindu-se a şi-o înfăţişa aşa cum a fost, se trezeşte într-un haos care o sileşte a vedea nemărginita maiestate a Tainelor Dumnezeieşti şi a-şi cunoaşte micimea sa. Omul, deşi este ceva în lumea aceasta, numai cu Darul lui Dumnezeu este ceea ce este. În sfâşietoarele dureri şi suferinţe supraomeneşti, Mielul Iisus cel fără de păcat a suferit şi S-a dat la moarte pentru păcătoasa omenire. Ca Om Dumnezeiesc, El suferă şi Se pregăteşte de moarte. Ca Dumnezeu, a doua Faţă a Sfintei Treimi, El priveşte şi primeşte această jertfă. Mare şi adâncă Taină. Duhul lui Iisus, ca şi Trupul Lui, nu mai putea răbda durerile covârşitoare. Sub povara grea a Crucii lăuntrice şi dumnezeieşti, El a slăbit mult. Aici nu mai era un alt Simon Cirineul cu care să împartă greutatea

suferinţelor şi nici nu se putea afla. Crucea acestor suferinţe supraomeneşti nu se putea împărţi cu nimeni.

Durerile mari, suferinţele crescânde, chinurile neîntrerupte şi nesfârşite, toate, toate acestea, care împovărau mult fiinţa omenească a lui Iisus, sub presiunea acelei înfricoşate stări sufleteşti, au aflat uşurarea într-un adânc suspin, însoţit de cuvintele strămoşului său Proroc împărat David: „Eli! Eli! Lama Sabahtanii?" adică „Dumnezeul Meu! Dumnezeul Meu! Pentru ce M-ai lăsat?". Aceste cuvinte, pronunţate adeseori cu suspine de marele împărat şi Proroc David, au fost menite pentru durerea lui Iisus când stătea răstignit pe Cruce. Acest strigăt de durere al Mântuitorului a fost un strigăt de durere, trezire şi groază pentru păcat şi pentru cei ce trăiesc în păcate.

Când au auzit acest strigăt (de deznădăjduire după mintea omenească, lipsită de lumina Dumnezeirii), oarecare din cei ce stăteau acolo, auzind, ziceau: „Pe Ilie strigă Acesta".

Al cincilea cuvânt zis de Iisus pe Cruce. Chinurile erau înfricoşătoare. Sângele se scurgea picătură după picătură. Oasele slăbeau, deznodându-se din încheieturi. Sângele rămas în corp năvălea în cap. În gât se forma o uscăciune chinuitoare. Aceste chinuri ale osândiţilor pe cruci erau îngrozitoare. Ele produceau friguri arzătoare. Sângele lor, nemaiputând circula în corp, se îngrămădea la inimă. Acestea provocau celor răstigniţi o grozavă sete. Setea aceasta înfricoşată adeseori le aducea moartea. Pe lângă chinurile Crucii, ştim că Mântuitorul fusese chinuit mai înainte, încă aproape 24 de ore, în drumul torturilor, de la grădina Ghetsimani, unde S-a dat vrăjmaşilor Săi, până la Anna, Caiafa, Pilat, Irod... fără nici un pic de apă. Mântuitorul, pe lângă această sete grozavă, era chinuit mai mult de setea mântuirii oamenilor. Aprins şi chinuit de această îndoită sete, trupească şi, mai mult, sufletească, ştiind că toate s-au săvârşit, ca să se împlinească Scriptura, a zis: „Mi-e sete".

Pe atunci era o rânduială ca lângă crucea victimelor să stea un vas plin cu oţet.

La auzul acestor cuvinte, unul din ostaşi a alergat şi luând un burete l-a umplut cu oţet şi punându-l într-o trestie L-a adăpat pe El. În acel timp, ceilalţi au zis: „Lasă să vedem, oare veni-va Ilie să-L mântuiască (să-L pogoare jos de pe Cruce) pe El?". Aşa, cu oţet şi fiere, au ştiut şi ştiu oamenii a răsplăti binefacerile primite de sus. Proorocia aceasta: „Au dat spre mâncarea Mea fiere şi în setea Mea M-au adăpat cu oţet" (Psalmi 68, 25), rostită în dureri grele de împăratul Proroc David, acum s-a împlinit desăvârşit în Persoana Fiului lui Dumnezeu. Fapta aceasta neomenească, plină de neomenie sălbatică, strigă veşnic la urechile poporului păcătos şi răzvrătit împotriva lui Dumnezeu Fiul. Acestea zice Domnul către evrei: „Poporul Meu, ce am făcut vouă, sau cu ce v-am supărat pe voi? Pe orbii voştri i-am luminat, pe cei leproşi i-am curăţit, pe bărbatul cel ce era în pat l-am îndreptat. Poporul Meu, ce am făcut vouă? Şi cu ce Mi-aţi răsplătit? În loc de mană, cu fiere; în loc de apă, cu oţet. Poporul Meu! Cu ce v-am mâhnit pe voi? Sau cu ce v-am mâniat? Mai înainte de Mine, cine v-a scăpat pe voi din necaz? Şi acum pentru ce-Mi răsplătiţi Mie cu rele în loc de bune? În locul stâlpului de foc şi a dragostei cu care v-am iubit, voi pe Cruce M-aţi pironit. În locul norului, mormânt Mi-aţi săpat... De acum nu vă voi mai răbda! Chema-voi neamurile Mele şi acelea Mă vor lăuda împreună cu Tatăl şi cu Duhul, şi Eu le voi dărui viaţă veşnică".

Al şaselea cuvânt zis de Iisus pe Cruce. Setea aceasta arzătoare a fost cea din urmă flacără înfocată, pentru arderea de tot a Preasfântului Trupului Său adus Jertfă vie, pe Jertfelnicul Crucii. N-a rămas nici pe pământ, nici în iad vreo durere şi chin înfricoşat pe care să nu-L fi suferit Iisus. Toate, toate le-a suferit pentru dragostea şi mântuirea noastră. Adăparea cu oţet este ultima proorocie a suferinţelor lui Iisus. După trecerea acestor momente înfricoşate de groaznice chinuri, văzând că Şi-a împlinit

chemarea mesianică pe care a avut-o de împlinit în lume, după voia Tatălui Ceresc, Mântuitorul a strigat în auzul tuturor: „Săvârşitu-s-a!”. Prin acest cuvânt, Iisus a arătat că a împlinit tot. A băut paharul ispăşirii păcatelor neamului omenesc până la fund. Picătură cu picătură Şi-a jertfit viaţa Sa, pentru a da viaţă omenirii ucise de infernala otravă a păcatului. Toate le suferise, atinsese fundul tuturor amărăciunilor, săvârşise cu vârf şi îndesat toate, toate proorocite pentru Dânsul.

Cuvântul „Săvârşitu-s-a”, a fost un strigăt de biruinţă al Mântuitorului asupra ispitelor şi vrăjmaşilor pornite asupra Lui, asupra durerilor care-L copleşeau, asupra păcatului, a diavolului şi a iadului. Satana, dimpreună cu toată împărăţia lui, era biruit. Jertfa vie stătea gata înaintea Dumnezeului Celui viu, drept preţ desăvârşit pentru răscumpărarea omenirii. Strigătul acesta sună astăzi din toate Dumnezeieştile Altare. Ospăţul Ceresc e gata. Masa Dumnezeiescului Jertfelnic stă întinsă înaintea fiecărui muritor. Uşile Casei (Bisericii) lui Dumnezeu sunt deschise. Din toate amvoanele şi locurile înalte, răsună strigarea trimişilor Domnului: „Iată am gătit Ospăţul Meu, viţelul cel gras am junghiat şi cele îngrăşate ale Mele sunt tăiate. Toate sunt gata. Veniţi la ospăţ (Matei 22, 1-4; Luca 14, 16-17; Apocalipsa 19, 7-9). Veniţi de mâncaţi din Pâinea mea şi beţi din Vinul care L-am amestecat (Pildele lui Solomon 9, 5). Veniţi de beţi din apa vie pe care Eu o dau vouă, şi aceasta se va face în voi izvor de apă curgătoare (Ioan 7, 37-38). Cel ce mănâncă Trupul Meu şi bea Sângele Meu, are viaţă veşnică şi Eu îl voi învia pe el în ziua cea de apoi... Acela rămâne întru Mine şi Eu în el” (Ioan 6, 26-58; 4, 10-14; 7, 37-38).

Vai şi amar oamenilor care părăsesc Biserica! Vai de cei ce nesocotesc Ospăţul Domnului! Vai de cei ce îşi neglijează mântuirea sufletelor lor, trăind doar dobitoceşte, adică: numai pentru a mânca, bea, munci, agonisi, odihni, chefui, fuma, zburda ca vitele şi a face felurite blestemăţii. Vai celor ce-şi sfârşesc viaţa în căile pieirii sufleteşti!

Strigătul acesta de durere înfricoşată, „Săvârşitu-s-a”, va suna în ziua judecăţii păcătoşilor negri de păcate, ca şi lui Iuda Iscarioteanul de sus de pe Crucea înfiptă pe Golgota; dar atunci va fi prea târziu! Vai! Ce osândă înfricoşată îi aşteaptă pe cei ce s-au lepădat de Ospăţul Ceresc. Iubiţilor! Jertfa vie de pe Crucea Golgotei ne cheamă la viaţă. Să răspundem la această chemare cu aceeaşi dragoste cu care ne atrage la Sine. „Nu este dragoste mai mare decât aceasta, când cineva îşi jertfeşte viaţa Sa pentru prietenii săi” (Ioan 15, 13; 10, 14-15; Romani 5, 7-8; Efeseni 5, 2; 1 Ioan 3, 17-24).

Al şaptelea cuvânt zis de Iisus pe Cruce. Omul în agonia morţii, când e pe sfârşite, se înmoaie, amorţeşte, horcăieşte, leşină, cade în nesimţire parţială şi totală, apoi îşi dă sufletul. Mântuitorul e mult mai mare decât cel mai puternic om. El este Ziditorul oamenilor. El este Stăpânul Vieţii şi al morţii. Ceea ce este olarul faţă de oalele pe care le-a făcut pe roată, aceea este Mântuitorul faţă de toată omenirea de pe faţa pământului şi încă mult mai mult, fiindcă El dă viaţă, înţelepciune şi un adânc de bogăţii creaturilor Sale.

Mântuitorul, după ce şi-a sfârşit lucrarea mesianică, ca Om, Proroc, Preot mare, Împărat Universal, stăpânitor al vieţii şi al morţii, cu putere supraomenească a strigat în ceasul al nouălea (ora trei după-amiază la noi) cu glas tare: „Părinte, în mâinile Tale îmi dau Duhul Meu”. Acestea zicând, plecându-Şi capul, Şi-a dat Duhul.

Viaţa Mântuitorului întreagă a fost o completă ascultare şi supunere în toate Tatălui Ceresc (Filipeni 2, 6-8; Evrei 5, 7-8; 12, 12). Prin plecarea Capului Său, arată că toată lucrarea Sa mesianică o lasă în grija Tatălui. Prin acest semn al ultimei Sale rugăciuni, ca Om Dumnezeiesc, trăitor cu Trupul pe acest pământ, El îşi dă Duhul în mâinile Tatălui Său Ceresc. Înălţătoare, maiestuoasă şi măreaţă a fost şi moartea urmaşilor Săi, Sfinţilor Apostoli, Mărturisitori şi Mucenici! Înălţătoare, maiestuoasă şi

măreaţă este şi moartea creştinilor, care au luptat lupta cea bună contra idolilor, păcatelor, contra trupului, lumii şi diavolului, care toată viaţa lor şi-au dat-o cu adevărat lui Hristos Dumnezeu, vieţuind în ascultare şi păzirea poruncilor dumnezeieşti, după pilda vie lăsată de Mântuitorul.

Doamne Iisuse Hristoase, Care toate acestea le-ai suferit pentru mântuirea sufletelor noastre, ajută-ne nouă a vieţui bine şi creştineşte aici pe pământ. Ajută-ne a lupta lupta cea bună a credinţei, împotriva împărăţiei întunericului, până la jertfă, după pilda Ta şi a urmaşilor Tăi care Ţi-au urmat într-adevăr. Rugămu-ne Ţie, Doamne, ajută-ne cu darul Tău ca în toate zilele vieţii noastre să vieţuim în strânsă legătură cu Tine, cu urmaşii Tăi şi Tu fii, Doamne, întotdeauna în noi, ca în ultima clipă a vieţii noastre cu sufletele curate şi fruntea senină să putem zice şi noi: „Acum slobozeşte pe robul Tău, Stăpâne, după cuvântul Tău în pace, că văzură ochii mei mântuirea Ta, pe care ai gătit-o înaintea feţei tuturor popoarelor, lumină spre descoperirea neamurilor şi slavă poporului Tău creştinesc” (Luca 2, 29-32) şi: „Doamne, Iisuse Hristoase, primeşte duhul meu” (Faptele Apostolilor 7, 59; Psalmi 30, 5-22; Luca 23, 46).

Suspinurile, loviturile, bătăile şi rănile suferite de Mântuitorul pentru mântuirea noastră

Pentru mulţimea Sfintelor Patimi ale Domnului nostru Iisus Hristos, dăm spre ştirea credincioşilor acestea. Mai înainte de moartea pe Cruce, Domnul Iisus a slobozit din inimă 109 de suspinuri umilite. În toată vremea pătimirii Sale a vărsat din ochi 67.200 de picături de lacrimi; iar picături sângerate din ochi şi din tot Trupul au căzut 1.180.225 (adică un milion una sută optzeci de mii două sute douăzeci şi cinci). De părul capului şi de barbă a fost tras şi târât de 78 de ori. S-a poticnit şi a căzut la pământ, începând de la grădina Ghetsimani, unde L-au prins, şi până la Anna arhiereul, de şapte ori. Când Îl împingeau până la poticnire, I s-au dat 172 de lovituri la picioare şi la fluiere. A fost ridicat de 23 de ori de păr şi de funia cu care era legat de grumaz. Tifle peste obraz, peste gură şi între ochi a primit de 28 de ori. A fost lovit peste grumaz de 25 de ori. Peste cap şi peste piept a primit 28 de lovituri. Malhus, căruia Mântuitorul i-a vindecat urechea tăiată de Petru în grădina Ghetsimani, înarmându-şi mâna cu o mănuşă de fier, L-a lovit pe Domnul peste gură aşa de puternic încât s-a auzit lovitura în toată curtea arhierelui. Această lovitură a clătinat dinţii Mântuitorului din gură şi L-a prăbuşit la pământ. Atunci I-a curs mult Sânge din gură şi din nas. Degetele acelei înveninate mâini au rămas întipărite pe Faţa Domnului Iisus. Pe lângă acea palmă de fier, Mântuitorul a mai fost lovit încă de 102 ori cu palmele peste obraz. A fost izbit puternic o dată de stâlp. A fost trântit de trei ori la pământ. La stâlp a fost bătut cu toiege de spini clenciuroşi. Cu biciuri noduroase rău înveninate şi cu lanţuri de fier în muchii a primit 6666 de lovituri; iar răni deosebite au fost 5000. Peste acelea toate, I s-au mai adăugat şi altele mai cumplite, încât de multe ori, după firea omenească, ar fi urmat să moară după acele prea multe şi grele pătimiri în drumul Crucii şi pe Cruce, dacă Dumnezeu nu întărea omenirea.

Pe lângă răni, au fost în Preasfântul Trup al Mântuitorului 1199 de vânătăi. Pe cap au fost 1000 de împunsături făcute de cununa de spini cumplit de ghimpoşi, care s-a pus şi s-a luat de pe cap de 50 de ori pe rând de către vrăjmaşii Săi. A fost lovit de 40 de ori din toată puterea călăilor cu trestia şi cu toiegele peste cap şi peste cununa de spini. Din acele lovituri au intrat în capul Domnului Iisus ghimpi, unii mai adânc decât alţii. Astfel, cinci ghimpi au intrat în capul Mântuitorului până la creier, din care trei ghimpi au rămas în cap şi după învierea Lui.

A fost scuipat în faţă de 100 de ori. A fost tras de 20 de ori de nas cu batjocură într-o parte şi în alta. De urechi a fost scuturat de 30 de ori. A căzut foarte greu de cinci ori sub povara Crucii, pe când Şi-o ducea spre Golgota. A primit 19 lovituri de moarte. Din cauza mulţimii torturărilor, dulcele nostru Mântuitor a slăbit adeseori până la istovire completă, din care cauză ostaşii s-au văzut nevoiţi a sili pe Simon Cirineul să-I ajute a-Şi duce Crucea grea până sus pe Golgota.

[Această descoperire a făcut-o îngerul lui Dumnezeu celui întru Sfinţi Părintelui nostru Dimitrie, Mitropolitul Rostovului, de la care am luat-o şi noi şi am pus-o aici spre edificarea creştinilor].

La moartea Mântuitorului s-au îngrozit puterile cereşti şi s-a cutremurat pământul. Minunile săvârşite atunci

După al treilea cuvânt rostit de Mântuitorul pe Cruce, soarele s-a întunecat şi întuneric mare a acoperit pământul. La ceasul al 9-lea (trei după-amiază la noi), când Mântuitorul Şi-a dat Duhul, catapeteasma Templului Sfânt din Ierusalim s-a rupt în două, de sus până jos. Pământul s-a cutremurat. Pietrele s-au despicat. Mormintele s-au deschis şi multe trupuri ale Sfinţilor (adormiţi în cursul veacurilor trecute) s-au sculat şi, ieşind din morminte după învierea Mântuitorului, au venit în Sfânta Cetate şi s-au arătat multora.

Păgânii au mărturisit nevinovăția Mântuitorului

În acel timp, sutaşul - comandantul celor o sută de soldaţi, cu care stătea împreună păzind Trupul lui Iisus - văzând că Iisus aşa strigând Şi-a dat Duhul, înfricoşându-se şi de semnele pe care le-au văzut cu toţii, a slăvit pe Dumnezeu şi a zis: „Drept a fost Omul Acesta! Cu adevărat, Omul Acesta Fiu al lui Dumnezeu a fost!”. De asemenea şi ceilalţi ostaşi, care erau împreună cu sutaşul, văzând şi ei cutremurul şi celelalte semne câte se făcuseră la moartea lui Iisus, s-au înfricoşat foarte, zicând: „Adevărat, Fiu al lui Dumnezeu a fost Acesta!”.

Mulţimea care după spaima întunericului s-a recules din sălbatica ură infernală şi s-a întors înapoi, privind spre Crucea Mântuitorului, la cutremurarea pământului, despicarea pietrelor, deschiderea mormintelor şi ieşirea morţilor din ele, a fost cuprinsă de o groază cumplită. Buimăcită de groază, la vederea celor ce s-au făcut,

au plecat spre casele lor, bătându-şi piepturile şi căindu-se de uciderea Sfântului Domn Iisus.

Sfintele Femei. În timpul acela, pe când mulţimea se retrăgea îngrozită bătându-şi piepturile, o mică grupă stătea la o mică depărtare, tristă, suspinândă, nemişcată şi uimită. Erau cunoscuţii lui Iisus, împreună cu femeile care veniseră din Galileea ca să-I slujească. Aceia priveau de departe şi au fost martori la toate. Printre ele erau: Maria Magdalena, Maria mama lui Iacob şi a lui Iosi, Salomeea, mama fiilor lui Zevedeu şi altele multe, care se suiseră împreună cu Iisus în Ierusalim.

Zdrobirea fluierelor picioarelor celor doi tâlhari de pe cruci, şi străpungerea coastei Mântuitorului cu sulița

Ziua Vinerii (ajunul Paştilor) era pe sfârşite. Soarele se pogora din ce în ce mai jos pe bolta cerului. A doua zi erau Paştile. Sărbătoarea aceasta, mare şi strălucită, începea din seara ajunului, după asfinţitul soarelui. Astfel, Paştile urmau să înceapă după câteva ore. După legea evreiască, corpurile celor răstigniţi nu trebuiau să rămână pe Cruci, de vreme ce era Vineri şi mare era ziua Sâmbetei aceleia. Trupurile osândiţilor trebuiau luate de pe Cruci şi îngropate înainte de asfinţitul soarelui. Din acest timp începea marea sărbătoare a Paştilor care nu trebuia tulburată prin gemetele şi blestemele celor crucificaţi. Pe osândiţii vii nu-i puteau îngropa. Trebuiau mai întâi omorâţi. În acest scop, vrăjmaşii Mântuitorului au alergat la Pilat şi au cerut să dea ordin a sfărâma fluierele picioarelor celor răstigniţi, pentru a muri mai repede şi a-i arunca în pământ.

Pilat le-a aprobat cererea. A trimis ostaşi sus pe Golgota, pentru a sfărâma fluierele picioarelor osândiţilor răstigniţi pe cruci. Ostaşii, sosind acolo, au zdrobit mai întâi fluierele picioarelor celor doi tâlhari. Apoi, venind la Iisus, au văzut că murise. Pentru a se încredinţa mai bine de moartea Sa, unul din ostaşi a împuns cu suliţa coasta Lui şi îndată a ieşit Sânge şi Apă. Sfântul Ioan Evanghelistul a văzut aceasta şi a mărturisit şi adevărată este mărturisirea lui. El ştie că adevărat mărturiseşte, ca şi voi să credeţi. Acestea s-au făcut ca să se plinească Scriptura: „Os nu se va zdrobi dintr-însul”. Şi iarăşi altă Scriptură zice: „Vedea-vor pe Care L-au împuns” (Ioan 19, 31-37).

Al 13-lea popas - Pogorârea de pe Cruce

Este de ştiut din scrierile vechi că trupurile celor osândiţi de sinedriu la moarte pe Cruce nu se îngropau în mormintele familiei. Ei erau puşi în gropi făcute în locuri pângărite, anume pentru astfel de osândiţi. Uneori însă, cu prilejul vreunei sărbători mari, cum au fost Paştile în anul acela, ei erau daţi rudelor lor, dacă îi cereau, cu condiţia ca înmormântarea lor să se facă fără ceremonie.

Trupul Mântuitorului, din iconomia dumnezeiască, a fost cruţat de batjocura înmormântării în locuri pângărite (aşa după cum a fost înmormântat capul Sfântului Ioan Botezătorul). Vineri, după moartea lui Iisus, făcându-se seară, a venit un om bogat din oraşul iudeilor, Arimateea, numit Iosif. Acesta era sfetnic cu mare vază în statul cel mare (Sinedriu), bărbat bun şi drept, care şi el aştepta împărăţia lui Dumnezeu, fiind ucenic al lui Iisus, însă pe ascuns, căci se temea de iudei. Omul acesta, care nu se însoţise la sfatul nelegiuit şi fapta sacrilegă a iudeilor, îndrăznind, a intrat la Pilat şi a cerut Trupul lui Iisus. Pilat, auzind, s-a mirat că Iisus a murit aşa curând. Chemând pe sutaşul, l-a întrebat

dacă a murit de mult. Înţelegând de la sutaş (că a murit), a poruncit să dea Trupul Mântuitorului de pe Cruce lui Iosif, pentru a-L înmormânta. Iosif, căpătând autorizaţie din partea guvernatorului, s-a dus sus pe Golgota la locul răstignirii, însoţit de un alt mare boier şi dregător al iudeilor, cel ce venise mai-nainte noaptea la Iisus pentru a-I cere sfat. Ei au luat un giulgiu curat, pe care îl cumpăraseră, şi o amestecătură de smirnă şi aloe, ca la o sută de litri. Aceşti doi mari boieri ai iudeilor, desigur însoţiţi şi de câţiva din ucenicii Lui, au despironit şi luat Trupul Domnului Iisus, pe care, pogorându-L jos de pe Cruce, L-au dus într-un giulgiu şi L-au aşezat apoi amândoi pe locul unde se află azi „Sfânta Piatră a Ungerii", L-au înfăşurat în giulgiuri şi L-au uns cu aromate. Apoi, ducându-L la Mormântul destinat, L-au pus înăuntru aşa înfăşurat în giulgiu şi miresme, precum este obiceiul iudeilor a se îngropa.

În acest timp mulţimea plecase de pe creştetul pleşuv al Golgotei, umbrit numai de cele trei cruci. Pornirile sălbatice şi răutatea infernală, simţindu-se satisfăcute, nu mai vociferau sus pe Golgota. Ele însă se zvârcoleau - ca o mulţime de şerpi în cuiburile lor - în sufletele ucigaşilor. Slujba celor doi ucenici, Iosif şi Nicodim, tăinuiţi mai înainte de frica iudeilor, e un exemplu de-a lungul veacurilor în lume pentru orice devotament sfânt. Fapta lor eroică şi duioasă, ajutătoare aproapelui în ceasul durerii, grăieşte tuturor a le urma pilda. Azi sunt mulţi oameni părăsiţi de iubirea noastră în momentele lor de dureri sfâşietoare, de criză şi în clipa morţii lor.

Iosif şi Nicodim ne apar înainte cu exemplul lor vrednic de urmat. Aceşti doi ucenici au stat în viaţă departe de Tine, Doamne, fiindu-le frică de răutatea iudeilor. La moartea Ta însă s-au apropiat şi Ţi-au slujit cu o îndrăzneală plină de eroism. Astfel, ei şi-au biruit sfiala. N-a fost prea târziu. A prins bine. Ajută-ne şi nouă a lepăda sfiala cea păgubitoare şi a ne îmbrăca în eroismul lor în toate ocaziile binecuvântate şi rodnice.

Pregătirea înmormântării la iudei (luată de la egipteni, un popor foarte cult în timpurile patriarhilor, a lui Moise şi a altor Prooroci, care timp de 2-3 luni pregăteau trupul mortului pentru înmormântare) se făcea spălând cu apă corpul răposatului, apoi îl

ungeau cu aromate (smirnă, aloe şi alte amestecuri mirositoare), îi înfăşurau cu giulgiu nou tot corpul, de la gât până la degetele picioarelor. Capul şi faţa le învăluiau cu o maramă foarte curată. Apoi înfăşurau tot corpul cu o sfoară. Restul aromatelor se turnau în mormânt. Această rânduială s-a păstrat pe cât s-a putut şi la pregătirea pentru înmormântarea Mântuitorului.

În acel loc, la intrarea în Biserica Sfântului Mormânt, unde Iosif şi Nicodim dimpreună cu ceilalţi ucenici au uns Trupul Domnului Iisus, este o piatră de marmură scumpă, aşezată acolo spre pioasă aduce-aminte, numită „Piatra Ungerii". Deasupra acestei pietre ard în tot timpul candele, artistic lucrate din aur şi argint.

Moartea lui Adam, înmormântarea lui, luarea moaştelor lui de către Noe în corabie şi împărțirea lor la cei trei fii ai săi: Sem, Ham şi Iafet

Precum al greşelii, aşa şi al pocăinţei, întâiul chip, Sfântul strămoş Adam, prin tânguire, lacrimi şi multe suferinţe şi osteneli, a bineplăcut lui Dumnezeu. Când a împlinit vârsta de 930 de ani, a cunoscut, prin dumnezeiasca descoperire, că i s-a apropiat sfârşitul. Atunci a chemat pe ajutătoarea sa Eva şi pe fiii şi fiicele, nepoţii şi strănepoţii săi, şi i-a învăţat să-şi petreacă viaţa lor pe pământ în fapte bune şi în împlinirea voii Domnului, sârguindu-se în tot chipul să devină bineplăcuţi Lui în toate.

Adam, fiind primul Prooroc pe pământ, le-a spus lor multe din cele ce aveau să fie după ieşirea sa din viaţă. Apoi, dând blagoslovenie tuturor, a murit cu moartea cu care a fost osândit de Dumnezeu, pentru călcarea poruncii. Adam a murit într-o zi de Vineri, la ceasul al şaselea (după mărturia Sfântului Irineu) adică în aceeaşi zi şi în acelaşi ceas în care a mâncat din pomul oprit, care i s-a dat lui din mâinile Evei.

Lăsând după el fii şi fiice multe, el a făcut bine, părinteşte, întregului neam omenesc, în toate zilele vieţii sale. El a fost şi este o icoană vie, o pildă grăitoare tuturor părinţilor şi copiilor.

Privitor la numărul copiilor lui, istoricii nu grăiesc deopotrivă. George Cedrinul istoriseşte că Adam şi Eva au avut treizeci şi trei de fii şi 27 de fiice. Sf. Mucenic Metodic, Episcopul Tirului (care a luat cununa muceniciei în cetatea Halchida, în timpul împărăţiei lui Diocleţian), istoriseşte că Adam şi Eva au avut o sută de fii şi o sută de fiice, care se născuseră o dată cu fiii săi, adică se născuseră gemeni, câte doi, doi, parte bărbătească şi parte femeiască (Hronograf, pag. 113-115).

Obiceiurile iudeilor la înmormântarea morților. Erodot, cel mai vechi scriitor, care ne-a păstrat lămuriri asupra modului de îmbălsămare la egipteni, se exprimă astfel: „Se află în Egipt anumite persoane, „Refenii”, adică îmbălsămători, pe care legea i-a însărcinat cu îmbălsămările. Iată cum lucrează aceştia la corpurile celor bogaţi.

La început, Refenii scot creierii pe nări, parte cu un fier curbat, parte prin mijlocul unor doctorii pe care le introduc în cap. După aceea fac o tăietură în deşertul corpului cu o piatră de Etiopia tăietoare şi trag prin această deschizătură intestinele, pe care le curăţă şi le pun în vin de palmier şi apoi în aromate pisate. În urmă, Refenii umplu pântecele cu smirnă curată, pisată, cu scorţişoare şi alte mirodenii, exceptându-se tămâia, apoi cos corpul. Aceste lucrări sfarşindu-se, sărează corpul şi-l pun în leşie tare de cenuşă (natron) pe timp de 60 de zile... Trecând aceste zile, se spală corpul, se înfăşoară în legături de in fin, mânjit cu un fel de clei, pe care egiptenii îl întrebuinţează în lipirea obiectelor. Părinţii apoi iau corpul astfel pregătit, îl aşază în sicriu de lemn făcut cu chipul omului şi-l pun în cripta mortuară.

Aceia care voiesc a înlătura cheltuielile, urmează Erodot, aleg astfel de îmbălsămare: umplu o mică pompă cu lichid extras din cedru, se injectează cu acesta pântecele corpului, fară a-i face vreo tăietură şi fară a-i scoate intestinele. Când s-a

introdus acest lichid, se astupă gura pentru a nu ieşi lichidul. Se ţine corpul apoi în sare 60 de zile, iar după aceea se scoate lichidul din pântece. Lichidul acesta are atâta putere încât topeşte măruntaiele şi le scoate afară cu el. În exterior leşia de cenuşă (natron) a uscat carnea în aşa fel încât nu a mai rămas decât pielea şi osul. Se dă apoi corpul celor în drept.

A treia specie de îmbălsămare nu e decât pentru săraci. Se injectează corpul cu lichidul „Surmaia”, se pune în leşie de cenuşă (natron) 70 de zile şi-l dau după aceea familiei (Vezi şi Facerea 50, 3 despre îmbălsămare).

Tot aşa şi Cicerone, împreună cu alţi scriitori, ne spun că egiptenii vechi îmbălsămau pe morţi şi aşa îi ascundeau prin casă, unde se păstrau epoci întregi. Creştinii egipteni moşteniseră şi ei obiceiul de a nu îngropa pe morţi în pământ, ci de a-i îmbălsăma şi a-i păstra în casă ori în mausolee. Corpul astfel pregătit se chema în limba egipteană „gabbara”, în limba greacă se zicea „sărătură”; în limba arabă se chema „mum”, adică ceară, poate pentru aceea că această substanţă juca rolul principal la îmbălsămarea cadavrelor. De aici avem până azi cuvântul „mumia”, adică ceară.

Atanasie cel Mare însă a combătut acest mod de îngropare păgânească a cadavrelor, sub motivul că şi Corpul Domnului a fost pus în mormânt şi o piatră a fost răsturnată deasupra Mormântului, până ce a înviat a treia zi (Herodot Histoire lib. IL cap. 86 după Dr. Badea Cireşanu Tez. Lit. Tom 3, pag. 366-367).

Al 14-lea popas - Înmormântarea Mântuitorului

Ziua Vinerii plecându-se către seară, după legea mozaică, trupurile crucificate trebuiau să fie pogorâte de pe cruci şi înmormântate. În locul unde S-a răstignit Iisus a fost o grădină. În acea grădină era un mormânt nou al lui Iosif (Arimatianul), săpat în piatră, în care nimeni niciodată nu fusese pus. Acolo în acel mormânt nou au pus Preasfânt Trupul Domnului Iisus, fără multele ceremonii ale obiceiurilor iudeilor, pe care le-au lăsat a le împlini în altă zi, pentru că era Vineri târziu şi mormântul era aproape. După aşezarea preasfântului Trup al Domnului Iisus, acolo au prăvălit o piatră mare pe uşa Mormântului. Corpul Domnului Iisus, de la Golgota până la mormânt, a fost însoţit pe lângă Iosif, Nicodim şi câţiva ucenici şi de Maria Magdalena, cu Maria lui Iosif, dimpreună cu celelalte femei, care veniseră cu Dânsul din Galileea. Luând parte la înmormântarea Lui, au văzut Mormântul şi cum s-a pus într-însul Preasfânt Trupul Lui.

După înmormântare, Iosif cu Nicodim s-au retras tăcuţi deoparte, cuprinşi de o adâncă durere.

Când privim cu ochii sufleteşti la Preasfântul Trup al Mântuitorului despironit, dezlegat şi pogorât de pe Cruce, aşezat în mormânt, cugetăm că toate încercările, ispitele, suferinţele, unele mai grele decât altele, şi toată jertfa, au un sfârşit [Mormântul se compune din două despărţituri: o tindă unde se adunau rudeniile care voiau să plângă mortul şi cripta propriu-zisă, în care se depuneau corpurile. Mormântul era un fel de pat, scobit în piatră şi având deasupra o mică boltă. Tinda era în faţa pământului, iar cripta era în adâncime. O scară cobora din tindă în criptă (Pr. N. Runceanu, „Drumul Crucii" pag. 64)]. Furtunile suferinţelor trec, iar soarele binefacerilor şi răsplătirilor veşnice se iveşte. Să ne pierdem nădejdea? Nu. Niciodată. Cu cât încercările, ispitele, suferinţele, primejdiile, nefericirile şi mizeriile cresc, cu atât se apropie de sfârşit, şi tot ceea ce se sfârşeşte nu e prea lung şi deznădăjduitor. Iisus va sta

în mormânt numai până a treia zi, când va învia cu mare slavă. Prin această suferinţă până la jertfă şi moarte, Iisus ne învaţă ca şi noi să murim păcatului şi să înviem lui Dumnezeu.

Maria Magdalena şi Maria lui Iosif, dimpreună cu celelalte femei care veniseră cu Dânsul din Galileea, au rămas cele mai din urmă la Mormânt. În Sfânta Evanghelie nu se află scris până la ce oră au stat ele acolo. Soarele asfinţise. Din acel timp se începuse ziua Sâmbetei şi marea sărbătoare a Paştilor. În respectul acelei mari şi însemnate sărbători, mergând acasă, n-au mai putut veni iarăşi la mormânt cu aromate, ca să ungă Preasfânt Trupul lui Iisus, pe care-L socoteau în cea mai înaltă cinste. Ele, pregătind miresme şi miruri, au amânat lucrul acesta ceremonial pe a treia zi, adică pe duminică, prima zi a săptămânii la evrei. Sâmbătă s-au odihnit după porunca legii vechi (Luca 23, 50-56). Locul cu mormântul nou, dat de Iosif Arimatianul, în care a fost înmormântat Mântuitorul, e azi în Biserica Sfântului Mormânt din Ierusalim. Acest loc este al 14-lea şi ultimul popas din Drumul Crucii, pe care Mântuitorul l-a făcut pentru mântuirea noastră.

Straja la Mormânt. A doua zi, care este după Vineri (adică Sâmbătă), s-au adunat arhiereii şi fariseii la Pilat, zicând: „Domnule, adusu-ne-am aminte că înşelătorul acela a zis: *După trei zile Mă voi scula*. Deci, porunceşte să se întărească (cu paznici buni) mormântul Lui, până a treia zi, ca nu cumva venind ucenicii Lui noaptea, să-L fure pe El şi să spună norodului că S-a sculat din morţi, şi va fi rătăcirea cea de apoi mai rea ca cea dintâi”. Pilat le-a zis: „Aveţi strajă, mergeţi de întăriţi cum ştiţi”. Ei s-au dus voioşi la mormânt, au sigilat piatra pusă pe Mormânt cu sigiliul Sinedriului, dimpreună cu straja şi cu sutaşul comandant al ostaşilor străjeri. După aceasta au încredinţat Mormântul cu Preasfântul Trup al lui Iisus, astfel sigilat, sub cea mai aspră poruncă ostaşilor păzitori.

Zadarnice au fost toate măsurile acestea luate de răutatea infernală a evreilor. Ele au contribuit mai mult la demascarea vicleşugurilor şi răutăţii lor infernale. Ele au

contribuit a face mai izbitoare, mai arătată, mai văzută şi mai strălucită minunea minunilor care a încununat întreaga activitate a Mântuitorului, adică Învierea Lui.

Doamne, Iisuse Hristoase, Mielul lui Dumnezeu, Care Te-ai jertfit pentru a ridica păcatele lumii, fii milostiv nouă, păcătoşilor, mântuieşte, uşurează, iartă-ne, ridică-ne şi ne miluieşte pe noi. Văzându-ne vinovaţi de multele păcate cu care Te-am mai îndurerat şi noi, cădem înaintea Ta şi, suspinând, ne rugăm: „Miluieşte-ne pe noi după mare mila Ta şi după mulţimea îndurărilor Tale, şterge fărădelegile noastre” (Psalm 50).

Doamne, greşit-am la cer şi înaintea Ta. Nu mai suntem vrednici a ne numi fiii Tăi, ci fă-ne pe noi ca pe unii din argaţii Tăi (Luca 15, 18-19). Dumnezeule, milostiv fii nouă, păcătoşilor (Luca 18, 13). Mântuieşte-ne, Dumnezeule, că ne-au înconjurat câini mulţi, adunarea celor vicleni ne-a împresurat şi se trudesc a ne înăbuşi şi a ne înmormânta pe noi pentru totdeauna, ca să nu mai putem lucra în Numele Tău.

Acum, în acest loc şi timp, îngenunchem îndureraţi şi însângeraţi înaintea Mormântului Tău şi ne rugăm: „Izbăveşte-ne pe noi de mentalitatea, viclenia, răutatea, infernalitatea, cursele şi perversitatea fariseilor moderni ai veacului acestuia. Rupe cu dumnezeiasca Ta putere peceţile păcatului care ne ţine în tirana robie. Dă-ne puteri noi de sus, ca să dezarmăm pe toţi custozii care ne ţin întemniţaţi în mormintele perversităţilor, tiraniei lor infernale, şi ne dă Duh atotputernic, Dumnezeiesc, ca să înviem la o viaţă nouă, să ieşim din cursele şi gropile pe care ni le-a făurit infernalitatea lor, învioraţi de puteri noi, cu care să lucrăm plini de zel şi de dragoste dumnezeiască la scoaterea aproapelui nostru din mărăcinile, cursele, gropile şi prăpăstiile păcatului şi ale deznădăjduirii, în care l-au prăbuşit diavolul cu îngerii şi slugile sale infernale (Ca şi în vremea naşterii, activităţii, pătimirii, răstignirii, jertfei, uciderii şi îngropării Mântuitorului, am văzut adeseori spiritele infernului umplând lumea de ură satanicească asupra trimişilor lui Dumnezeu. Lupta aceasta e în continuare. În drumul crucii mele, rânduit de Dumnezeu, Cel ce m-a ajutat, adeseori am fot urmărit, strâmtorat, terorizat, sufocat, sfârtecat, otrăvit, ucis în prestigiul preoţesc şi ironizat cu felurite tertipuri

sataniceşti de urmaşii lui Cain, care ca şi acela erau stropiţi şi mânjiţi cu sângele fraţilor lor, pe care îi lovise, tulburase, înnebunise şi ucisese (Facerea 4; Iudita 9; 1 Regi 13; Matei 27; Faptele Apostolilor 7, 9). După ce mă sfârtecau, ca lupii pe oaia din mijlocul lor, se uneau împotrivă-mi ponegrindu-mă, aşa cum le dictau în fiinţa lor spiritele infernului. În timpul acelor infernalităţi, potrivnicii noştri, plini de bucurie diavolească, săltau satisfăcuţi ca şi clericii papali în timpul închiziţiilor, zicând: „De acum e gata cu el!... L-am băgat în putina cu dubală... L-am băgat în cuptorul înfocat, cu foc, răşină, câlţi, smoală, pucioasă... A! Ha! I-am pus capacul. L-am pecetluit pe trei luni, pe şase, pe... De acum s-a isprăvit cu el. I-a apus steaua... De acum mai grăiască cuvântul Domnului!". Dar vai lor! S-au înşelat amarnic, căci cuvântul Domnului nu se leagă niciodată, niciodată...).

Doamne! Doamne! Iată, cât de osârdnici sunt fariseii neamului acestuia în pecetluirea mormântului nostru sufletesc! Iată, Doamne, cât s-au înmulţit şi străjerii moderni care ne împresoară, silindu-ne ca să nu ne mai putem mişca înainte în lucrul ogorului Tău înţelenit. Ei îşi zdrobesc capetele ca să pună sigiliul monopolizării deasupra gropilor pe care ni le-au săpat (Psalmi 7, 16; 9, 13-20; 10; 21) ca să aibă chezăşia că putrezim acolo fără nădejde de scăpare şi fără ajutor de izbăvire! Dumnezeule, spre ajutorul nostru ia aminte, Doamne, ca să ne ajuţi nouă grăbeşte (Psalmi 68; 69; 108). Dumnezeule, nu ne lăsa pe noi până la sfârşit în mâinile celor ce doresc să nu înviem niciodată din mormintele pe care ei ni le-au pregătit în infernala lor ură şi în care slăbiciunile, îndoielile, oscilările noastre în credinţă ne-au aruncat.

Urmaşii Domnului Hristos trebuie să se lase să fie sacrificaţi de El, pentru a împărăţi cu El în veci. Animalul (de sacrificiu) trebuie ca mai întâi să fie tăiat şi omorât de către Preot, apoi făcut bucăţi şi sărat, şi aşa în urmă să fie pus pe foc. Căci, dacă nu taie şi omoară Preotul mai întâi vaca, ea nu se sărează, nici nu se aduce ca holocaust lui Dumnezeu. La fel şi cu sufletul nostru, când se apropie de adevăratul Arhiereu Hristos, el trebuie să fie sacrificat de către Dânsul şi să moară pentru gândurile deşarte şi pentru

viaţa cea rea în care trăieşte, adică pentru păcat, iar răutatea cea din patimi trebuie să iasă din el cum iese viaţa. Căci precum trupul moare şi nu mai trăieşte viaţa în care a trăit, nici nu aude, nici nu umblă, când l-a părăsit sufletul, tot aşa şi sufletul, când Cerescul Arhiereu Hristos i-a sacrificat şi omorât viaţa pentru lume cu harul puterii Sale, moare pentru viaţa de răutate în care a trăit şi nici nu mai aude, nici nu mai vorbeşte, nici nu mai umblă în întunericul păcatului. Pentru că prin har ies din el poftele cele rele, ca suflet al lor. Şi Apostolul exclamă, zicând: „Lumea mi s-a sacrificat mie şi eu lumii" (Galateni 6, 14). Fiindcă sufletul care trăieşte încă în lume şi în întunericul păcatelor şi nu este omorât de El (de Hristos) are încă în el duhul răutăţii, adică puterea întunericului patimilor, celor din greşeală, şi din aceasta se hrăneşte; acesta nu este al Trupului lui Hristos, nu este al trupului luminii, ci trup al întunericului şi face parte din regiunea întunericului. Precum, dimpotrivă, cei ce au sufletul luminii, adică puterea Duhului Sfânt, fac parte din regiunea luminii.

Dar va zice cineva: Cum spui că sufletul este trupul întunericului, când el nu este creatură a acestuia? Fii atent şi înţelege cum trebuie: Precum haina pe care o porţi a făcut-o altul şi tu o îmbraci, şi pentru altul a zidit şi construit casa în care tu locuieşti, tot aşa Adam, călcând porunca lui Dumnezeu şi ascultând pe şarpele cel rău, s-a vândut şi s-a predat diavolului, iar cel rău a intrat în sufletul lui, creatura cea frumoasă, pe care Dumnezeu a pregătit-o după Chipul Său, cum spune Apostolul: Dezbrăcând (de putere) începătoriile şi stăpâniile, le-a dat de ocară în văzul tuturor, biruind asupra lor prin cruce (Coloseni 2, 15). Din această cauză a avut loc venirea Domnului, ca să-i alunge pe ei şi să-şi reia propria-i casă şi templu, pe om. Deci, din pricina aceasta se numeşte sufletul trup al întunericului răutăţii câtă vreme în el mai locuieşte întunericul răutăţii fiindcă trăieşte acolo în veacul cel rău al întunericului şi este prizonierul lui, după cum şi Pavel spune, numindu-l trup al greşelii şi trup al morţii: „Pentru ca trupul păcatului să se nimicească" (Romani 6, 6-10). Şi iarăşi: „Cine mă va izbăvi de trupul acestei morţi?" (Romani 7, 24). Pe de altă parte, tot aşa cu sufletul, cel ce crede în Dumnezeu şi s-a

izbăvit de păcat şi, murind, a scăpat de viaţa întunericului şi a luat lumina Duhului Sfânt, ca viaţă; acela trăieşte în urmă în această viaţă, pentru că îl ţine lumina cea divină. Căci sufletul nu este nici din natura divinităţii, nici din natura întunericului sau a răutăţii, ci este mai curând creatură inteligibilă, frumoasă, mare şi admirabilă, sau o frumoasă asemănare şi Chip al lui Dumnezeu; iar din pricina călcării poruncii a intrat în el răutatea patimilor întunericului.

De altfel, sufletul prin voinţă se uneşte cu aceea cu care el se amestecă. Căci sau are în el lumina lui Dumnezeu şi prin ea trăieşte toate virtuţile, devenind astfel lumină şi linişte; sau primeşte întunericul greşelii, şi atunci soarta lui este osândită. Deci, un suflet care voieşte să trăiască la Dumnezeu în linişte şi în lumină veşnică trebuie, cum s-a spus mai-nainte, să vină la adevăratul Arhiereu Hristos, să fie sacrificat şi să moară pentru lume şi pentru viaţa de mai înainte a întunericului răutăţii şi să treacă în cealaltă viaţă şi disciplină dumnezeiască. Precum cineva, când moare în cetate, n-aude nici vocea celor de acolo, nici graiul lor, nici glasurile acelora, ci moare năpraznic şi este transportat într-un alt loc, în care nu mai există glasurile şi plânsetele acelei cetăţi, tot aşa şi sufletul, când este sacrificat şi moare pentru cetatea răutăţii patimilor, în care petrece şi trăieşte, nu mai aude în el glasul gândurilor întunericului; nu se mai aud discuţii şi răcnete de vorbire deşartă, nici de enervare a duhurilor întunericului, ci este transportat într-o cetate plină de bunătate şi pace, în cetatea luminii divine; acolo trăieşte şi ascultă; acolo petrece, vorbeşte şi chibzuieşte, acolo săvârşeşte el lucruri spirituale şi de Dumnezeu vrednice.

Să ne rugăm deci şi noi ca să fim sacrificaţi prin puterea Lui şi să murim pentru acest veac al răutăţii întunericului; să se distrugă în noi duhul păcatului şi să ne îmbrăcăm şi să primim spiritul Duhului Ceresc, pentru ca să fim mutaţi din răutatea întunericului la lumina lui Hristos, unde să ne odihnim, trăind în veci. Căci, după cum la curse aleargă carele şi cel ce merge înainte stă în calea altuia, îl opreşte şi îl împiedică să

nu apuce înainte şi să câştige, tot la fel şi gândurile din suflet, ale păcatului, aleargă la om.

Dacă se întâmplă ca gândul cel păcătos să apuce înainte, atunci el împiedică şi abate şi opreşte pe suflet să se apropie de Dumnezeu şi să câştige victoria asupra păcatului. Acolo unde Însuşi Dumnezeu vine şi struneşte sufletul, acolo câştigă El întotdeauna, strunind şi călăuzind cu ştiinţă carul sufletului spre meditarea cea cerească şi dumnezeiască. Căci El nici nu luptă contra răutăţii, ci, fiind totdeauna Atotputernic şi Atotstăpânitor, câştigă victoria. Şi Heruvimii sunt duşi nu acolo unde voiesc ei să meargă, ci unde voieşte Cel ce-i conduce şi-i călăuzeşte acolo merg, căci zice: „Mâna omului era sub ei" (Iezechiel 10, 1, 21). Sufletele sfinte sunt duse şi călăuzite de Duhul lui Hristos Cel ce poartă frânele, unde voieşte şi când voieşte, spre gândurile cereşti. Când voieşte, în trup sau unde voieşte, acolo Îi servesc Lui. Căci precum la păsări picioarele sunt aripile, tot aşa şi lumina cea cerească a Duhului ia aripile gândurilor bune ale sufletului călăuzindu-le şi strunindu-le cum ştie El.

Tu deci, când asculţi acestea, fii atent şi te gândeşte-te dacă de fapt şi cu adevărat le ai în sufletul tău, căci acestea nu sunt simple vorbe grăite, ci un fapt adevărat este ceea ce se petrece în suflet. Şi dacă nu le ai şi eşti lipsit, ca un cerşetor, de astfel de bunuri spirituale, atunci partea ta va fi tristeţea şi suferinţa şi durerea neîncetată. Fiind ca un mort departe de împărăţie şi ca un rănit, strigă necontenit către Domnul şi cere cu credinţă ca să te învrednicească şi pe tine de această viaţă adevărată. Căci Dumnezeu, când a făcut acest trup, nu i-a dăruit puterea să aibă viaţă, hrană, băutură, haine şi încălţăminte din propria lui fire, din trup, ci să primească din afară toate cele necesare vieţii, el în sine fiind făcut gol şi fiindu-i peste putinţă să trăiască fără cele din afara lui, adică fără hrană, băutură şi îmbrăcăminte. Dacă el se lasă pe seama propriei sale firi, neluând nimic din afară, atunci se distruge şi piere. În acelaşi chip şi sufletul cel care n-avea lumină divină, deşi făcut după Chipul lui Dumnezeu, căci aşa s-a rânduit şi I-a bineplăcut Lui, ca să aibă viaţă veşnică.

Deci, în ce chip trupul nu are viaţa de la sine, precum s-a spus mai-nainte, ci din afară de el, adică din pământ, şi nu-i este cu putinţă să trăiască fără cele ce sunt în afară de el, tot astfel şi sufletul, dacă nu este născut de pe acum pentru acea ţară a celor vii şi dacă nu trăieşte de aici în chip spiritual progresând în Domnul şi nu se îmbracă cu haine de negrăită frumuseţe cerească de la Dumnezeu, nu poate trăi de la sine în bucurie şi linişte fără hrană. Căci natura divină are şi pâinea vieţii, care zice: „Eu sunt Pâinea Vieţii" (Ioan 6, 35), „Apa cea vie" (Ioan 4, 10), „Vinul ce înveseleşte inima omului" (Psalmi 103, 15) şi „Untdelemnul bucuriei" (Psalmi 44, 9) şi felurită hrană spirituală şi cerească, precum şi îmbrăcăminte luminoasă şi cerească.

În acestea constă viaţa cea veşnică a sufletului. Vai de trup, când ar fi redus la propria lui fire, căci atunci s-ar distruge şi ar pieri; şi vai de suflet, dacă ar consta numai din firea lui proprie şi s-ar încrede numai în faptele lui, fără să participe la Duhul cel Dumnezeiesc, căci atunci ar muri, neînvrednicindu-se de viaţa cea veşnică a Dumnezeirii. Căci după cum pentru cei bolnavi, când trupul lor nu mai poate primi hrana şi pierde nădejdea, şi toţi cunoscuţii şi prietenii şi rudele şi cei iubiţi îi deplâng, tot aşa deplâng Dumnezeu şi Sfinţii îngeri pe sufletele ce nu se mai hrănesc cu hrana cerească a Duhului şi nu mai trăiesc în nestricăciuni. O repet din nou: acestea nu sunt simple vorbe pronunţate, ci fapte de viaţă spirituală, care se petrec în sufletul cel vrednic şi credincios.

Deci, dacă tu te-ai făcut tron al lui Dumnezeu şi asupra ta S-a coborât Conducătorul Ceresc, dacă tot sufletul tău a fost ochi spiritual şi tot lumină, dacă te-ai hrănit cu acea mâncare duhovnicească şi ai băut din „Apa Vieţii" şi te-ai îmbrăcat cu veşmintele luminii celei negrăite, dacă în sfârşit omul cel dinăuntru al tău le-a primit pe acestea toate cu credinţă şi cu prisosinţă, iată vei trăi viaţa cea veşnică cu adevărat, sufletul tău odihnindu-se din acest moment cu Domnul. Iată ai obţinut şi ai primit acestea de la Dumnezeu pentru ca să trăieşti viaţa cea adevărată. Iar de nu ştii nici una din acestea, plângi, şi întristează-te şi suspină, căci încă n-ai obţinut nimic din bogăţia cea veşnică, cea spirituală, şi nici n-ai primit încă viaţa cea adevărată. Poartă deci grijă de

sărăcia ta, rugându-te lui Dumnezeu noaptea şi ziua, că te-ai oprit la grozava sărăcie a păcatului. O! De s-ar îngriji cineva de sărăcia sa! Şi de n-am trăi în nepăsare ca cei îmbuibaţi! Căci cel ce are frică şi caută şi roagă pe Dumnezeu neîncetat, va obţine repede mântuirea şi bogăţia cea cerească, după cum a spus Domnul despre judecătorul cel nedrept şi despre văduva ce căuta dreptate: „Cu cât mai vârtos va face Dumnezeu dreptate acelora ce strigă către El, ziua şi noaptea”. În adevăr vă spun vouă: „Le va face lor dreptate în grabă”. Căruia se cuvine slava şi puterea în veci. Amin (Sfântul Macarie Egipteanul „Omilii Duhovniceşti”, traducere din greceşte de Preot C. Iordăchescu, pag. 4-9).

Puterea iubirii

Bine eşti cuvântat, Părinte Ceresc, Tatăl Domnului meu Iisus Hristos, că Te-ai îndurat şi Ţi-ai adus aminte de mine, nefericitul. Mulţumescu-Ţi, Părinte al îndurărilor şi Dumnezeule a toată mângâierea, că ai avut milă de mine, nevrednicul. Pururi Te binecuvântez şi Te măresc cu Unul Născut, Fiul Tău şi cu Duhul Sfânt, Mângâietorul, în vecii vecilor.

O, Doamne, Dumnezeul meu, Tu, iubirea mea cea mare, când Te sălăşluieşti în inima mea, atunci toate mădularele mi se bucură. Tu eşti slava şi bucuria inimii mele, Tu eşti nădejdea şi scăparea mea în ziua necazului.

Dar fiindcă iubirea mea este slabă şi hotărârea mea şovăielnică, am nevoie de întărirea şi mângâierea Ta. De aceea vino la mine şi îndreptează-mă cu învăţăturile Tale Sfinte! Desfă-mi legătura poftelor urâte şi înlătură din inima mea toată iubirea deşartă, ca,

tămăduit şi curăţit cu sufletul, să mă învrednicesc de dragostea Ta, să mă întăresc în suferinţe şi să am tărie neclintită.

Mare bun este iubirea! Cel mai mare bun din lume: numai ea uşurează greutatea şi-ţi dă puteri să ieşi cu inima curată din necazurile vieţii. Ea îşi duce sarcina fără să se simtă greul şi îndulceşte toată amărăciunea. Dragostea către Iisus te îndeamnă să săvârşeşti fapte mari şi te aţâţă mereu spre mai multă desăvârşire.

Dragostea priveşte spre cele de sus şi nu se lasă robită de cele de jos. Ea voieşte să fie slobodă de poftele lumeşti, pentru ca ochii ei să pătrundă cu uşurinţă până la Dumnezeu şi să nu zăbovească din pricina bucuriilor şi a durerilor. Nimic nu e mai dulce decât iubirea, nimic mai tare, mai plăcut, nimic nu e mai desăvârşit şi mai bun în cer sau pe pământ, fiindcă iubirea e născută din Dumnezeu şi în Dumnezeu se sălăşluieşte, mai presus de toate făpturile Sale.

Iubirea aleargă, zboară, e plină de bucurie, liberă şi nimic n-o poate opri în loc. Ea dă tot ca să dobândească tot şi totdeauna are de toate, fiindcă mai presus de orice ea îşi are loc lângă Fiinţa preaînaltă din care izvorăşte şi curge tot binele. Ea nu se uită la daruri, ci se ridică deasupra oricărui bun, până la Acel Care trimite darurile. Iubirea nu cunoaşte margini; ca apa clocotită, ea se varsă din belşug în toate părţile. Ea nu simte nici greutate, nici osteneală; ea caută să facă lucruri mai mari decât poate. Niciodată nu se plânge de lipsuri, fiindcă ştie că toate sunt cu putinţă. Pentru aceasta iubirea biruieşte orice greutate şi săvârşeşte lucruri care în mod normal obosesc şi sleiesc de puteri pe cel lipsit de dragoste.

Iubirea veghează fără răgaz, nici în somn nu doarme. Povara n-o oboseşte, legăturile n-o strâng, frica n-o tulbură; ca o flacără vie şi puternică ea se ridică spre ceruri şi deschide drum sigur prin mijlocul a tot felul de greutăţi.

Numai cel care iubeşte poate să înţeleagă ce înseamnă dragostea. Dorinţa unui suflet plin de iubire se ridică până la Dumnezeu, ca un strigăt puternic: „Dumnezeul meu, iubirea mea, Tu eşti al meu şi eu sunt al Tău”.

Doamne, sporeşte dragostea mea ca să pot gusta din adâncul inimii mele dulceaţa iubirii, a împreunării şi cufundării în Tine... Dragostea să mă ridice şi să mă înalţe mai presus de puterile mele prin tăria farmecului ei. Să cânt cântecul dragostei, să vin după Tine, iubitul meu, până la înălţimile Măririi Tale; toată tăria sufletului meu să se topească lăudându-Te şi să cânte neîncetat de bucurie şi de dragoste. Să Te iubesc mai mult decât pe mine, să nu mă iubesc pe mine decât prin Tine şi să iubesc în Tine pe cei care, cu drept cuvânt, Te iubesc aşa cum spune legea dragostei, pe care am descoperit-o în lumina Ta.

Dragostea e fierbinte, adevărată, evlavioasă, dulce, înţeleaptă, tare, răbdătoare, credincioasă, îndelung-răbdătoare, curajoasă şi nu caută ale sale; pentru că, de vreme ce vei umbla după folosul tău, pe dată ai pierdut toată dragostea. Iubirea e cu grijă, smerită, dreaptă, fără moleşeală, fără uşurinţă; ea nu se îngrijeşte de deşertăciuni, ci totdeauna e trează, curată, hotărâtă, paşnică şi pururea cu ochiul deschis asupra poftelor trupeşti. Iubirea ascultă şi se supune celor mai mari, iar pe sine se înjoseşte şi se smereşte. Ea se pleacă întru totul lui Dumnezeu şi totdeauna e recunoscătoare. O clipă nu pierde credinţa şi nădejdea în El, chiar când se pare că-i lăsată în părăsire; ea ştie că dragostea este amestecată cu dureri.

Cine nu-i gata să sufere orice şi să se lase cu totul în voia lui Dumnezeu nu ştie ce înseamnă iubirea. De aceea, cel ce iubeşte trebuie să îmbrăţişeze cu bucurie toate durerile şi amărăciunile pentru iubitul Său Iisus şi să nu se despartă de El pentru nimic în lume (Din „Urmând pe Domnul”, pag. 114).

Iisus învinge prima ispită

Prima luptă între Iisus şi satana s-a dat în pustie. Aceasta o istorisesc Sfinţii Evanghelişti (Matei 4, 1-11; Luca 4, 1-15). Iată-l pe diavolul apropiindu-se de Iisus pentru a-L ispiti. El caută, pipăieşte părţile mai slabe pentru a ataca. Văzându-L pe Iisus slăbit de foame, sprijinindu-Se de stânci din cauza postului aspru, diavolul vine la Iisus cu ispita pentru pofta trupului. „De eşti Tu Fiul lui Dumnezeu, zi ca pietrele acestea să se facă pâini”. Adică: „Vezi cum ai slăbit din cauza asprului post căruia Te-ai supus? Fă-Ţi pâine multă şi mănâncă bine, satură-Te, căci mori de foame aici în pustiul acesta!”. Mântuitorul îşi stăpâneşte pofta, depărtează ispita şi biruieşte pe diavolul cu cuvintele Dumnezeieştii Scripturi: „Nu numai cu pâine va trăi omul; ci cu tot cuvântul ce iese din gura lui Dumnezeu”.

Mântuitorul a ieşit biruitor, diavolul bătut şi biruit s-a retras ruşinat; iar gloatele diavolilor s-au prăbuşit în iad, îngrozindu-se. Aşa pătimesc şi creştinii. Fericiţi sunt cei ce urmează Mântuitorului. Aceia biruind ispita aceasta, se vor sătura de bunătăţile cele veşnice.

„Celui ce va birui, îi voi da lui să mănânce din Pomul Vieţii, care este în raiul lui Dumnezeu” (Apocalipsa 2, 7).

Jertfă şi triumf

După crucificare şi moarte, înviere şi preaslăvire

„Doamne, suindu-Te pe Cruce, blestemul nostru cel strămoşesc l-ai pierdut şi pogorându-Te în iad, pe legaţii cei din veac i-ai mântuit, nestricăciune dăruind neamului omenesc. Pentru aceasta, cântând, slăvim jertfirea şi învierea Ta cea făcătoare de viaţă şi mântuitoare” (Octoih, glasul 4).

Pogorârea Mântuitorului cu Sufletul în iad. Scoaterea sufletelor tuturor drepților din iad şi aşezarea lor în Rai

Evanghelistul Ioan şi sfântul apostol Pavel arată că Domnul nostru Iisus Hristos, Care S-a înălţat pe Cruce şi S-a suit la ceruri, S-a pogorât cu Sufletul în iad, căruia i-a sfărâmat încuietorile şi a scos pe toţi drepţii, care erau întemniţaţi în el. Aceasta ne-o mărturisesc pe larg Dumnezeieştile Scripturi şi Sfânta Tradiţie.

După pogorârea de pe Cruce şi îngroparea Domnului nostru Iisus Hristos de către Sfântul Iosif cel din Arimateea, aflând mai-marii iudeilor că el a îndrăznit să facă aceasta, îndată trimiţând l-au prins şi l-au pus în temniţă; iar când s-a luminat de ziuă - Duminică - sfat făcând arhiereii şi iudeii, au trimis să-l scoată din temniţă şi să-l omoare, dar, mergând ostaşii, nu l-au găsit pe Iosif. Şi se minunau arhiereii auzind aceasta, cum uşile fiind încuiate şi încuietorile şi peceţile întregi, s-a făcut Iosif nevăzut!

Dar, pe când se mirau ei de aceasta, iată un ostaş din cei care păzeau mormântul, venind înaintea lor, a zis în mijlocul adunării: „Aveţi cunoştinţă că a înviat Iisus?”. Şi au răspuns iudeii: „Cum?”. Iar ostaşul a zis: „Cutremur mare s-a făcut întâi; după aceasta înger purtător de lumină din cer s-a pogorât şi a prăvălit piatra mormântului şi a şezut deasupra pe dânsa; de a cărui putere s-a clătinat pământul şi de frica lui ne-am făcut toţi ostaşii ca nişte morţi, neputând nici să fugim, nici să grăim. Apoi am văzut pe înger zicând către femeile care veniseră acolo ca să vadă mormântul: „Nu vă temeţi voi! Ştiu că pe Iisus căutaţi, nu este aici, ci S-a sculat după cum v-a zis mai înainte. Plecaţi-vă şi vedeţi mormântul unde a zăcut Trupul Domnului Iisus. Mergeţi dar şi spuneţi ucenicilor Lui şi lui Petru că a înviat din morţi şi să meargă în Galileea unde Îl vor găsi pe Dânsul. Iată v-am spus vouă acestea mai înainte”.

Atunci au zis iudeii către ostaşi: „Ce femei au fost acelea care au venit la mormânt şi pentru ce nu le-ai prins pe ele?”. Iar ostaşul a răspuns: „Numai de vederea şi de frica îngerului n-am putut nici să grăim, nici să ne mişcăm”. După aceasta, venind şi ceilalţi ostaşi care erau cu el, au spus tot aşa. Şi iudeii le-au zis lor: „ Viu este Dumnezeul lui Israel, că nimic din cele ce ziceţi voi nu credem”. Au răspuns ostaşii: „Atâtea minuni a făcut Iisus şi n-aţi crezut şi acum ne veţi crede pe noi? Adevărat ziceţi, că viu este Dumnezeul lui Israel şi, într-adevăr, viu este Cel pe Care voi L-aţi răstignit. Am auzit încă şi pentru Iosif că l-aţi avut închis în temniţă şi, deschizând voi uşile, nu l-aţi găsit pe dânsul”. Răspuns-au iudeii: „Pe Iosif cel ce a fugit îl veţi afla în Arimateea, oraşul lui”. Zic şi ostaşii: „Atunci mergeţi şi voi în Galileea şi veţi afla pe Iisus după cum îngerul a spus femeilor”.

Înfricoşându-se atunci iudeii, au zis ostaşilor: „Vedeţi, nimănui să nu spuneţi cuvântul acesta, pentru că toţi vor crede în Iisus”; şi dându-le arginţi mulţi, i-au învăţat să spună norodului că, dormind ei, au venit ucenicii Lui şi L-au furat pe El. Iar ostaşii au zis: „Ne temem ca nu cumva să se audă la Pilat că noi am luat arginţi şi ne va omorî pe noi”.

Şi iudeii le-au răspuns: „Luaţi aceştia şi vă încredinţăm pe voi că vom da lui Pilat răspuns în locul vostru, numai să ziceţi voi că ați fost adormiţi”.

Şi aşa, luând ostaşii arginţii, au spus după cum erau învăţaţi, pentru care şi până astăzi un astfel de cuvânt mincinos îl cred iudeii.

După aceasta au venit din Galileea trei oameni dintre care unul era Preot cu numele Finees, al doilea levit cu numele Ageu şi al treilea ostaş cu numele Ados. Aceştia, venind la arhierei le-au zis lor şi norodului: „Acela pe Care voi L-aţi răstignit L-am văzut în Galileea cu cei unsprezece ucenici în muntele Măslinilor, învăţându-i pe dânşii şi zicând: Mergeţi în toată lumea şi propovăduiţi Evanghelia şi cei ce vor crede şi se vor boteza se vor mântui! Acestea zicând, se suia la cer şi L-am văzut noi şi mulţi alţii, peste cinci sute”.

Auzind acestea, arhiereii şi iudeii au zis către acei trei bărbaţi: „Dați slavă Dumnezeului lui Israel şi pocăiţi-vă pentru cele ce spuneţi, căci nu sunt adevărate”. Cărora au răspuns acei trei, zicând: „Viu este Domnul Dumnezeul lui Israel că nu minţim, ci vă spunem vouă adevărul!”. Atunci i-au jurat pe ei arhiereii şi, dându-le arginţi, i-au trimis pe dânşii într-un loc, ca să nu propovăduiască învierea Domnului în Ierusalim.

Astfel de cuvinte auzindu-se în tot norodul, s-a făcut mare zarvă, pentru că ziceau mulţi că Iisus a înviat din morţi, şi întrebau pentru ce a fost răstignit? Iar Anna şi Caiafa le-au zis: „Nu credeţi, iudeilor, ce zic ostaşii, nici că L-a văzut pe Dânsul cineva, de vreme ce le-au dat arginţi ucenicii lui Iisus ca să spună că a înviat din morţi”. Zis-a Nicodim: O! Fiii Ierusalimului! Proorocul Ilie s-a suit la înălţimea cerului cu căruţă de foc şi nimic de necrezut este dacă Dumnezeu a înviat pe Iisus, căci mai înainte însemnare a Lui a fost Proorocul Ilie, ca, atunci când veţi auzi că Iisus a înviat, să nu vă îndoiţi, ci să credeţi. Deci, eu vă sfătuiesc ca să trimitem ostaşi în Galileea unde mărturisesc oamenii că L-au văzut pe El şi, aflându-L, să ne ducem şi noi la Dânsul „să cerem iertare pentru relele ce l-am făcut”.

Acestea zicând Nicodim, le-a plăcut tuturor cuvântul. Şi alegând ostaşi credincioşi, i-a trimis în Galileea, unde pe Iisus nu L-au aflat, însă au găsit pe Iosif din Arimateea. Apoi, întorcându-se ostaşii şi înştiinţându-se arhiereii că Iisus nu s-a aflat, au adunat pe norod şi au zis către dânsul: „Ce să facem ca să vină Iosif la noi şi să aflăm de la el mai bine, fiind om adevărat cum îl cunoaştem toţi?”. Şi sfătuindu-se au găsit cu cale să-i trimită o scrisoare într-acest chip: „Părinte Iosife! Pace ţie şi la toată casa ta şi la toţi prietenii tăi. Noi am cunoscut că am greşit lui Dumnezeu şi ţie, robului Său. Pentru aceasta te rugăm pe tine, vino la noi, fiii tăi, căci mult ne-am mirat de ieşirea ta din temniţă şi într-adevăr mărturisim că rele cugetam să-ţi facem pentru aceasta. Dar Dumnezeu te-a izbăvit din mâinile noastre; deci te rugăm, vino către noi, căci tu eşti cinstea norodului”.

Această scrisoare au trimis-o iudeii în Arimateea cu şapte ostaşi, prieteni ai lui Iosif, care, mergând şi găsindu-l pe el, cu cinste, după cum se şi poruncise, i-au dat scrisoarea. Şi citind-o Iosif, a dai slavă lui Dumnezeu şi sărutând pe ostaşi le-a pus masa de au mâncat şi băut împreună cu el. Iar a doua zi a mers cu dânşii în Ierusalim. Şi a ieşit norodul întru întâmpinarea lui, închinându-i-se şi primindu-l pe la casele lor, iar mai vârtos cu Nicodim era în casa sa. Deci în cealaltă zi, poftindu-l Anna şi Caiafa, au mers cu dânsul la biserică şi i-au zis: „Dă slavă Dumnezeului lui Israel şi spune-ne adevărul! Ştim că pe Iisus tu L-ai înmormântat şi pentru aceasta te-am prins şi te-am pus în temniţă, după care, căutându-te să te scoatem pentru ucidere, nu te-am găsit şi ne-am minunat şi ne-am înspăimântat prea mult de aceasta; însă ne rugăm lui Dumnezeu ca să te găsim şi să te întrebăm cum s-au întâmplat toate acestea? Ne rugăm ţie, ca să ne spui tot adevărul”. Iosif a zis către dânşii: „În seara de Vineri, când m-aţi închis în temniţă, am căzut la rugăciune toată noaptea şi toată ziua Sâmbetei, iar pe la miezul nopţii văd casa temniţei înălţându-se de cele patru unghiuri şi pe Iisus intrând ca un fulger; atunci de frică am căzut la pământ; iar El, apucându-mă de mână, m-a ridicat zicând: „Nu te teme, Iosife”. După aceasta, cuprinzându-mă, m-a sărutat şi a zis: „Întoarce-te şi Mă vezi cine

sunt”. Deci, întorcându-mă şi văzându-L am zis către Dânsul: „Doamne, nu ştiu cine eşti”. Apoi îmi zise Acela: „Eu sunt Iisus pe care alaltăieri M-ai înmormântat”.

Şi eu I-am zis iarăşi: „Arată-mi mormântul şi atunci voi crede”. Deci, luându-mă de mână, m-a dus la mormânt, acesta fiind deschis. Şi văzând eu giulgiurile şi marama, cunoscând am zis: „Bine este cuvântat Cel ce vine întru numele Domnului!”. Şi m-am închinat Lui. Apoi, luându-mă iarăşi de mână, urmându-I şi îngeri mulţi, m-au dus în Arimateea la casa mea şi mi-a zis: „Şezi aici până la 40 de zile, căci Eu Mă duc la ucenicii Mei ca să-i încredinţez pe dânşii, să propovăduiască Învierea Mea”.

Acestea spunându-le Iosif, au strigat arhiereii către norod: „Noi ştim că Iisus a avut mamă şi tată, şi cum vom crede că Acesta este Hristos?”. A răspuns unul din leviţi şi a zis: „Eu ştiu pe neamul lui Iisus că sunt oameni slujitori ai lui Dumnezeu şi iau zeciuială de la poporul iudeu. Cunosc şi pe bătrânul Simeon, care L-a primit pe El în braţe şi a zis către Dânsul: „Acum slobozeşte pe robul Tău, Stăpâne, în pace, că văzură ochii mei mântuirea Ta”. Atunci iudeii au zis: „Să-l întrebăm pe Simeon, dar acum mai întâi pe cei trei bărbaţi, care L-au văzut în Muntele Măslinilor, şi să-i jurăm pe ei ca să ne spună adevărul”. Deci i-au întrebat pe dânşii iarăşi, şi ei au zis: „Viu este Dumnezeul lui Israel, cum v-am mai spus vouă, că am văzut pe Iisus viu în Muntele Măslinilor vorbind împreună cu ucenicii Lui”.

Atunci Anna şi Caiafa au despărţit pe acei trei bărbaţi, unul de altul, şi i-au întrebat pe câte unul deosebi şi câteşitrei ca şi cu un glas tot aceleaşi au mărturisit. Deci au răspuns arhiereii, zicând: Scriptura noastră zice: „Tot graiul în două sau trei mărturii stă”.

Iosif mărturiseşte că L-a înfăşat şi L-a înmormântat pe El. Şi cum este adevărat că S-a sculat? Răspuns-a Iosif: „Şi ce, vă miraţi că a înviat Iisus? Aceasta nu este atât de mirare cu puterea pe care o are, ca Fiu al lui Dumnezeu, dar mai de mirare este că nu S-a sculat numai Singur El; ci şi pe alţi morţi i-a sculat, care s-au arătat multora în Ierusalim. Şi dacă pe alţii nu-i cunoaşteţi, dar pe bătrânul Simeon, care a luat

în braţe pe Iisus când era Prunc, îl ştiţi, precum şi pe cei doi fii ai lui şi pe cei doi fraţi, pe care îi ştiţi, căci noi i-am îngropat pe ei cu puţin mai înainte. Iar acum mormintele lor se văd deschise şi deşarte, iar ei sunt vii şi petrec în Arimateea".

Atunci, Anna şi Caiafa, Nicodim şi Gamaliil şi alţi arhierei s-au sculat şi au mers în Arimateea, unde, găsind pe Simeon şi pe cei împreună cu el, înviaţi din morţi, precum le spusese Iosif, au făcut rugăciuni şi sărutându-se unii pe alţii au mers cu dânşii în Ierusalim şi i-au dus la Biserică. Acolo, închizând uşile, au pus în mijloc legea lor cea veche şi au zis către dânşii arhiereii şi iudeii: „Voim ca să vă juraţi pe Dumnezeul lui Israel ca să ne spuneţi adevărul: Cine v-a înviat pe voi din morţi?". Acestea auzindu-le cei înviaţi, au făcut pe feţele lor semnul cinstitei Cruci, şi au zis către arhierei: „Daţi-ne nouă hârtie, cerneală şi trestie". Primindu-le, a şezut unul dintr-înşii şi a scris acestea: „Doamne Iisuse Iiristoase! Cel ce eşti Învierea şi Viaţa lumii, dă-ne nouă Dar, ca să povestim învierea Ta şi minunile tale pe care le-ai făcut în iad". După aceea au adăugat: „Noi eram în iadul cel întunecos, împreună cu toţi cei din veac adormiţi; iar pe la miezul nopţii, întru cele întunecate de acolo, a strălucit ca lumina soarelui şi ne-am luminat toţi şi ne-am văzut unii pe alţii. Şi numaidecât părintele nostru Avraam, împreună cu Patriarhii şi Proorocii, toţi de bucurie umplându-se, au zis unii către alţii: „Această Lumină este de la Marele Luminător"; iar Proorocul Isaia, fiind de faţă, a zis: „Lumina aceasta este de la Tatăl, Fiul şi Duhul Sfânt, pentru Care am proorocit eu încă în viaţă fiind şi zicând: «Pământul Zabulonului şi pământul Neftalimului, norodul cel ce şedea în întuneric, a văzut lumină mare». După aceea a venit în mijloc altul, după vedere pustnic, şi întrebându-l Patriarhii cine este, el a răspuns: „Eu sunt Ioan, sfârşitul Proorocilor, care am făcut netede căile Fiului lui Dumnezeu şi am propovăduit noroadelor pocăinţa spre iertarea păcatelor şi Fiul lui Dumnezeu a venit către mine, pe Care de departe văzându-L am zis către norod: Iată Mielul lui Dumnezeu Cel ce ridică păcatele lumii. Şi cu mâna mea L-am botezat pe Dânsul în râul Iordanului. Şi am văzut pe Duhul Sfânt în chip de porumbel, venind peste Dânsul, şi am auzit glas de la Dumnezeu Tatăl, aşa zicând:

„Acesta este Fiul Meu Cel iubit, întru Care bine am voit, pe Acesta să-L ascultaţi”. Şi pentru aceasta m-a trimis şi către voi să propovăduiesc că vine Fiul lui Dumnezeu aici şi cel ce va crede într-însul va fi viu în veci, întru viaţa cea veşnică. De aceea zic vouă tuturor: Că numai acum este către noi vremea pocăinţei, iar altă dată nu o vom mai găsi”. Deci, aşa Ioan învăţând pe cei din iad, auzind şi cel întâi zidit strămoşul Adam, zise către Set, fiul lui: „Spune şi tu, Set, când te-am trimis încă în viață fiind eu bolnav, ce ţi-a spus îngerul?”. Iar Set a răspuns: „Tatăl meu, Adam, căzând oarecând în boală, aproape la sfârşit, m-a trimis să fac rugăciune aproape de uşile Raiului, ca să fiu povăţuit prin înger la copacul milostivirii şi să iau untdelemn dintr-însul şi să ung pe tatăl meu ca să se scoale din boală. Şi, după ce m-am dus şi am făcut rugăciunea cum a zis tatăl meu, a venit îngerului Domnului şi mi-a zis: „Untdelemnul pe care-l ceri din copacul milostivirii nu se află acum, ci mergi şi spune tatălui tău că, după ce se vor împlini de la zidirea lumii 5508 ani, atunci se va pogorî Unul-Născut, Fiul lui Dumnezeu şi Se va întrupa şi Acela îl va unge pe el cu astfel de untdelemn, care îl va ridica şi de toată boala îl va tămădui, iar acum a se face aceasta este cu neputinţă”.

Acestea zicând Set, a răspuns Adam strămoşul către toţi Patriarhii şi Proorocii: „Socotesc, o, fraţilor, că această milostivire acum a sosit, de a ne scoate pe toţi de aici”. Şi se bucurau cu toţii, aşteptând izbăvirea lor.

Într-această bucurie a lor, a venit satana, stăpânul întunericului, şi a zis iadului: „Atoate-mâncătorule şi nesăţiosule! Ascultă cuvintele mele: Oarecare din neamul iudeilor, ce se cheamă Iisus şi Se numeşte pe Sine Fiul lui Dumnezeu, Acesta Om fiind şi prin mijlocirea mea răstignindu-L pe El iudeii, acum S-a săvârşit. Tu dar fii pregătit ca aici să-L închizi pe El, pentru că am cunoscut că Om este şi L-am auzit zicând: „Întristat este Sufletul Meu până la moarte”. Acesta mi-a făcut mie multe rele în lume cât a petrecut cu oamenii, căci unde găsea pe slugile mele le gonea, şi pe câţi oameni îi făceam eu gărbovi, orbi, leproşi, şchiopi şi altele de acest fel, El numai cu cuvântul îi vindeca pe ei. Şi pe mulţi gătindu-i eu spre îngropare, El pe aceştia, prin cuvânt, iar îi făcea vii. Deci

i-a zis iadul: „Şi atât de puternic este Acesta, încât numai prin cuvânt să facă unele ca acestea? Şi dacă astfel este, mie mi se pare că nici tu, nici eu, sau oricare altul, nu va putea să I se împotrivească, iar pentru că L-ai auzit pe El temându-Se de moarte, după cum ai zis, acestea le grăia batjocorindu-te şi înşelându-te, vrând ca să te răpească pe tine cu mână tare. Şi vai, ţie, în vecii nesfârşiţi!”.

Atunci satana îi zice: „Atoatemâncătorule şi nesăţiosule iad! Atâta te-ai înfricoşat auzind de vrăjmaşul nostru cel de obşte? Eu de Dânsul nu m-am temut nicidecum, ci am lucrat prin iudei ca să se răstignească El şi a fi adăpat cu fiere şi oţet. Deci, găteşte-te, ca venind să-L ţii pe Dânsul tare”. A răspuns iadul: „Moştenitorule al întunericului şi fiule al pierzării, diavole, acum îmi spuseşi că, gătindu-i tu spre îngropare, El numai cu cuvântul i-a făcut iar vii, iar pe alţii de îngropare izbăviţi. Deci cum pe Acesta şi cu care putere Îl vom ţine? Eu cu puţin mai înainte am înghiţit un oarecare mort, cu numele Lazăr, şi după puţin timp oarecare din cei vii, numai cu cuvântul, cu sila, dintru cele dinăuntru ale mele, pe acesta l-a răpit şi mie mi se pare că Acesta despre care tu zici este. Şi dacă pe Acesta aici Îl vom primi, mă tem ca nu cumva să fim lipsiţi şi de ceilalţi pe care îi avem, pentru că pe toţi pe care din veac i-am înghiţit, iată că-i văd tulburându-se şi mă doare pântecele meu. Deci mi se pare că nu este semn bun, Lazăr, cel ce mai înainte s-a răpit de la mine, căci nu ca un mort, ci ca un vultur a zburat. Pentru aceasta îți zic să nu-L aduci pe Dânsul aici, căci mie mi se pare că vine să-i scoată pe toţi de la noi. Şi acestea îţi zic ţie, căci dacă aici Îl vei aduce pe El, nimeni din cei morţi nu va rămâne”. Acestea satana şi cu iadul vorbindu-le între ei, s-a făcut glas mare ca de un tunet, strigând: „Ridicaţi, căpetenii porţile voastre!”. Şi auzind iadul, zise satanei: „Ieşi acum dacă poţi şi te împotriveşte Lui”. Atunci a ieşit satana. Iar iadul a zis dracilor lui: „Asiguraţi bine şi tare porţile cele de aramă şi zăvoarele de fier şi ţineţi încuietorile bine şi fiţi cu băgare de seamă toţi, stând în picioare, căci dacă va intra Acela aici, vaiul (durerea) ne va cuprinde pe toți”.

Acestea auzind strămoşii, au început să-l ocărască pe el, zicând: „Atotatemâncătorule şi nesăţiosule iad! Deschide ca să intre Împăratul Slavei”. Atunci a zis Proorocul David: „Nu ştii, orbule, că eu - când eram încă viu în lume - acest glas: „ca să ridicaţi porţile”, am proorocit?”. După care a răspuns Isaia, zicând: „Eu aceasta mai înainte văzând-o prin Duhul Sfânt, am scris: „Învia-vor morţii şi se vor scula cei de pe pământ. Unde-ţi este, moarte, boldul? Unde-ţi este, iadule, biruinţa?”. Atunci a venit iar glas, zicând: „Ridicaţi, căpetenii, porţile voastre şi vă ridicaţi porţile cele veşnice şi va intra Împăratul Slavei!”. Şi auzind iadul glasul al doilea, a răspuns, ca şi cum neştiind, şi a zis: „Cine este Acesta, Împăratul Slavei?”. Iar îngerii au zis: „Domnul cel puternic şi tare în războaie”. Şi numaidecât, cu cuvântul acesta, porţile cele de aramă s-au sfărâmat şi zăvoarele de fier s-au zdrobit şi toţi morţii cei din veac legaţi s-au dezlegat din legături, împreună cu care şi noi (zic cei înviaţi).

Atunci intrând Împăratul Slavei, toate cele întunecate ale iadului s-au luminat şi numaidecât iadul a strigat: „M-am biruit! Vai nouă! Cine este Acesta Care are atâta stăpânire şi putere? Şi cine este Cel ce fără de păcat a venit aici? Cel mic privit, dar mult putând? Cel smerit, însă înalt! Robul şi Stăpânul! Ostaşul şi împăratul, Cel ce stăpâneşte pe cei morţi şi pe cei vii! Pironindu-Se pe Cruce a stricat toată puterea noastră! Oare Tu eşti Iisus de care ne spunea nouă mai-marele dracilor, satana, că prin Cruce şi moarte vrei să moşteneşti toată lumea?”. Atunci Mântuitorul nostru Hristos, apucând de creştet pe întâiul dracilor, satana, şi dându-l pe el îngerilor, a zis: „Ferecaţi cu lanţuri mâinile, picioarele şi grumazul lui”. După aceasta, dându-l pe el iadului, a zis: „Luându-l pe el, să-l ţii tare până la a doua mea venire”. Şi iadul, luând pe satana, zicea către dânsul: „Beelzebul! Moştenitorule al focului şi al muncii, vrăjmaşule al Sfinţilor, pentru care nevoie ai uneltit de a Se răstigni Împăratul Slavei, ca să vină aici şi să ne osândească pe noi? Întoarcete-te şi vezi, că nimeni din cei morţi n-a rămas în mine, ci toate câte ai câştigat prin lemnul Crucii le-ai pierdut şi toată bucuria ta ţi s-a întors întru întristare şi batjocură şi tânguire, căci pe Împăratul Slavei vrând să-L omori, pe sineţi te-ai omorât, de

vreme ce te-a dat El pe tine mie, ca să te țin tare. Cu lucrul să te înveţi dar, câte rele am să-ţi fac? O, începătorule al diavolilor şi al morţii pricinuitorule; rădăcina păcatelor şi săvârşitorule al tuturor relelor! Ce rău ai găsit la Iisus de ai voit pierderea Lui? Şi cum ai îndrăznit a cugeta rele asupra Lui, prin Care de toţi cei din veac morţi ne-am lipsit?”.

Unele ca acestea zicându-le iadul către satana, a întins Împăratul Slavei mâna Sa cea dreaptă şi a apucat pe strămoşul Adam. După aceasta, întorcându-se şi către ceilalţi, a zis: „Veniţi cu mine toţi câţi de lemn atingându-vă aţi murit, căci iată, Eu, prin Lemnul Crucii iar vă înviez”. Şi acestea zicând i-a scos pe toţi afară. Iar strămoşul Adam, umplându-se de veselie, zicea: „Mulţumesc Slavei Tale, Doamne, că m-ai ridicat din iadul cel mai de jos!”. Asemenea şi toţi Proorocii şi Sfinţii ziceau: „Mulţumim Ţie, Mântuitorul lumii, căci ai ridicat din stricăciune viaţa noastră!”. Acestea zicând ei a binecuvântat Mântuitorul pe Adam, făcându-i Cruce pe fruntea lui şi pe a tuturor Patriarhilor şi strămoşilor şi pe toţi câţi eram în iad luându-ne Mântuitorul, mergeau cântând Sfinţii Părinţi şi urmând pe Dânsul şi zicând: „Bine este cuvântat Cel ce vine întru numele Domnului! Aliluia! Aceasta este Slava tuturor Sfinţilor!”.

Deci mergând în rai, ţinând şi pe strămoşul Adam de mână, l-a dat pe el Arhanghelului Mihail, de asemenea pe toţi drepţii. Şi intrând ei prin poarta Raiului, i-au întâmpinat pe dânşii doi oameni bătrâni, către care Sfinţii Părinţi au zis; „Cine sunteţi voi, care moarte n-aţi gustat şi în iad nu v-aţi coborât, ci cu sufletele în trupuri locuiţi în Rai?”. Şi răspunzând unul dintr-înşii a zis: „Eu sunt Enoh, care am plăcut Domnului Dumnezeu şi m-a mutat aici cu Dânsul, iar acesta este Tesviteanul Ilie, care vom trăi până la sfârşitul veacului acestuia; iar atunci ne va trimite de la Domnul Dumnezeu spre mustrarea lui Antihrist şi vom fi omorâţi de dânsul şi după trei zile vom învia şi ne vom răpi în nori spre întâmpinarea Domnului”.

Acestea zicând ei, a venit alt om, smerit, ţinând pe umerii lui o cruce, căruia i-au zis Sfinţii Părinţi: „Cine eşti tu, care ai vedere de tâlhar şi ce cruce este aceasta pe umerii tăi?”. Iar el a răspuns: „Eu, după cum ziceţi, am fost tâlhar şi hoţ în lume, pentru

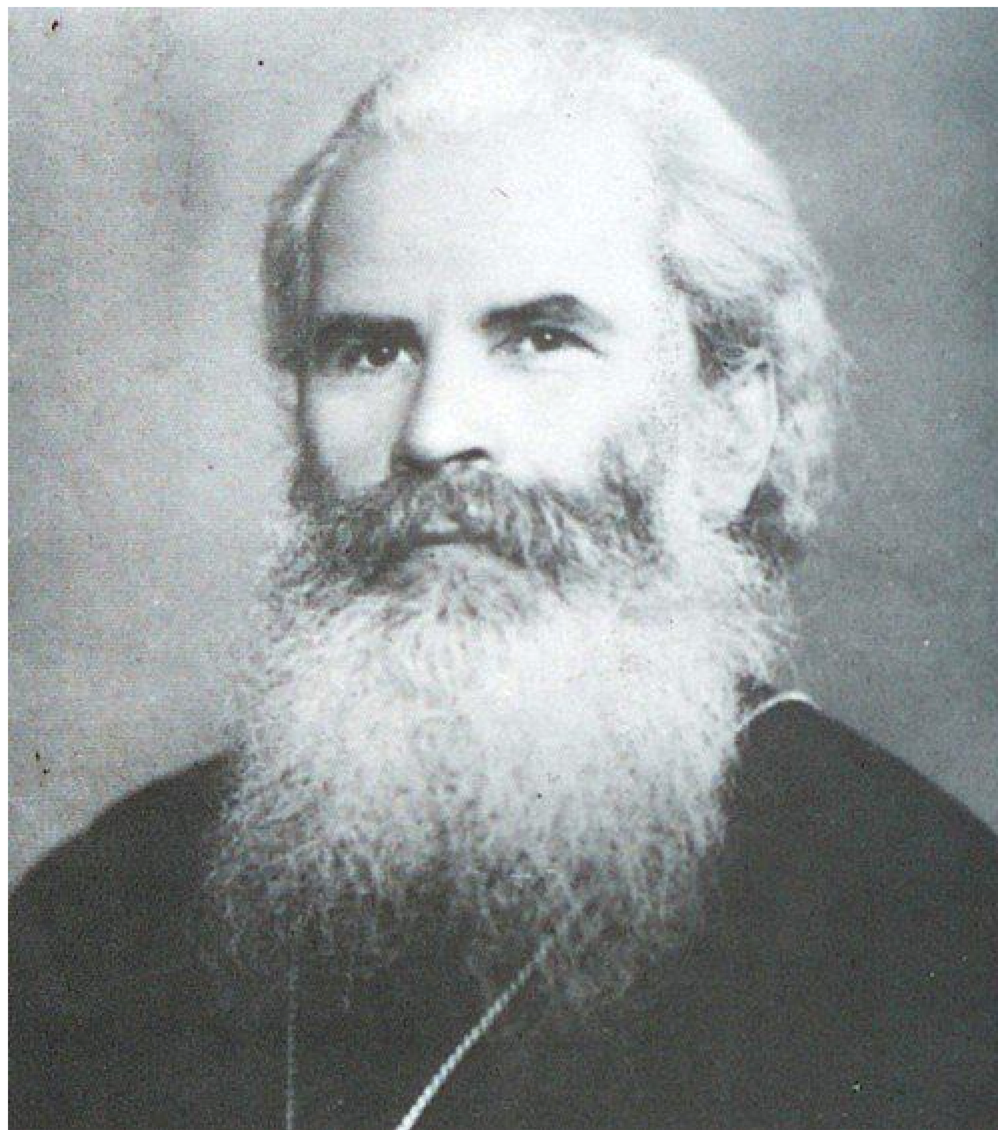
care prinzându-mă iudeii, la moarte de cruce m-au dat, dimpreună cu Domnul nostru Iisus Hristos. Şi, pe cruce fiind spânzurat, văzând eu semnele cele înfricoşate ce s-au făcut la răstignirea Lui, am crezut Într-însul. Şi rugându-L pe El, am zis: „Doamne, când vei împărăţi, să nu mă uiţi!”. Şi îndată Mântuitorul a zis: „Amin, amin, zic ţie, astăzi cu Mine vei fi în Rai!”. Şi găsind pe Arhanghelul Mihail i-am zis lui: „Domnul nostru Iisus Hristos cel răstignit m-a trimis aici; iar el m-a adus la poarta Edenului, şi văzând Semnul Crucii, sabia cea de foc mi-a deschis şi am intrat”. Apoi a zis către mine Arhanghelul: „Aşteaptă puţin, căci vine strămoşul neamului omenesc - Adam - dimpreună cu toţi drepţii, ca să intre şi ei înăuntru, cu Stăpânul nostru Hristos Dumnezeu”. Pentru aceea, văzându-vă acum pe voi, am venit spre întâmpinarea voastră”.

Acestea auzindu-le Sfinţii Părinţi, au strigat toţi cu glas mare: „Mare este Domnul nostru şi mare este puterea Lui”.

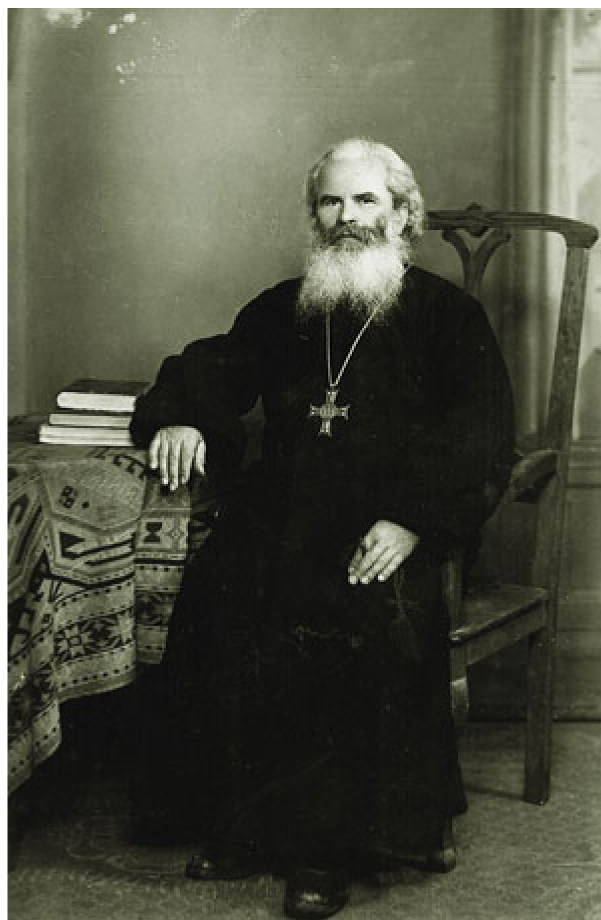
Toate acestea le-am văzut şi le-am auzit noi cei înviaţi cu bătrânul Simeon şi pe care ne-a trimis Arhanghelul Mihail înapoi în lume, poruncindu-ne să propovăduim Învierea Domnului. Şi mai întâi ne-a zis să mergem la Iordan şi să ne botezăm într-însul unde am mers şi ne-am botezat cu toți ceilalţi câţi am înviat din morţi. Apoi a venit la Ierusalim şi am săvârşit sărbătoarea Învierii Domnului; iar acum, neputând ca să petrecem aici, mergem.

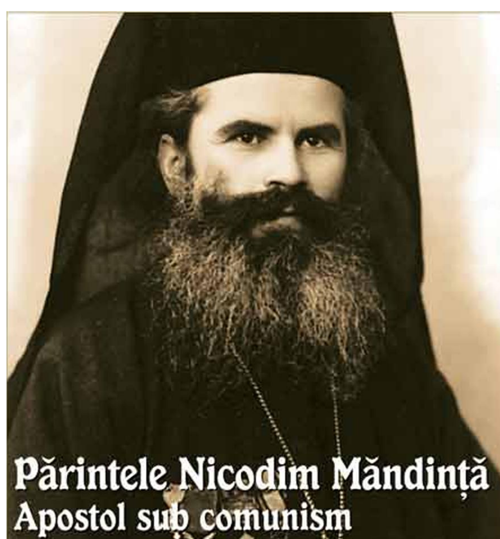
Şi cu acestea sfârşind scrierea, au închis scrierile şi le-au dat: una arhiereilor, una lui Iosif şi una lui Nicodim. Apoi numaidecât s-au făcut nevăzuţi. Iar iudeii, citindu-le pururea pe acestea şi mirându-se, au rămas în mare nedumerire şi scârbă, neştiind ce vor face. Căci tot norodul era tulburat asupra lor, pentru moartea lui Hristos Dumnezeul nostru, Căruia să-I fie slava în veci. Amin! (Din „Adeverirea Sfintei Învieri”, pag. 3-19).

Poze

Părintele Nicodim Măndință
Apostol sub comunism